The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi“, Inc.
— Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone: EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A.Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

WEDNESDAY, DECEMBER 12, 1956.

LATVIJA
AMERIKĀ

99./532.n-rs

TREŠDIEN, 1956. G. 12. DECEMBRĪ

6. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi“, inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A., Tel VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80—$5.60 par vienas collas slejas telpu.

Komūnisti izolē Ungāriju no pārējās pasaules

UNGĀRIJĀ IZSLUDINĀTS IZŅĒMUMA STĀVOKLIS

KADARA VALDĪBA LIKVIDĒ VISAS STRĀDNIEKU PADOMES, AR KURĀM LĪDZ ŠIM NOTIKA SARUNAS PAR NORMĀLAS SAIMNIECISKAS DZĪVES ATJAUNOŠANU.

Vīnē. Pagājušās nedēļas nogalē komūnisti Ungārijā uzsāka savu „pēdējo kauju“ ungāru brīvības cīņu galīgai apspiešanai. Lai to panāktu, „ministru prezidenta“ Kadara valdība pavēlēja likvidēt visas strādnieku padomes, ar kurām tai vairākas nedēļas ilga nesekmīgas sarunas normālas saimnieciskās dzīves atjaunošanai Ungārijā. Otrkārt, Ungārija pārtrauca visus sakarus ar ārpasauli, Rietumiem, lai galīgo izrēķināšanos ar nacionālistiem varētu paveikt, nevēlamu acu neredzēta. Treškārt, Kadara valdība visā Ungārijā izsludināja izņēmuma stāvokli, visus tos, kas pretosies valdības rīkojumiem, nekavējoties tiesās militāras tiesas. Tos, pie kuriem atradīs ieročus, nekavējoties nošaus.

Tautas rokās atrodas ievērojami ieroču krājumi

Lai mēģinātu attaisnot savas bezgala nepopulārās valdības tagad vēl nepopulārāko rīcību, „ministru prezidents“ Kadars paskaidroja, ka viņš bijis spiests ķerties pie minētajiem līdzekļiem sakarā ar bruņotu nemieru turpināšanos vairākās Ungārijas provincēs. Tautas rokās vēl atrodoties ievērojami ieroču un municijas krājumi — tie tagad ne tikai jānodod drošības iestādēm, — bet katrs, kas zinās par šādiem ieročiem un par to nekavējoties neziņos, tiks atzīts par līdzvainīgu „smagā noziegumā“. Pat „valdības“ paspārnē radītai strādnieku milicijai tagad nekavējoties jāpiesaka savi ieroči.

Sākot ar 11. decembri, par visiem noziegumiem (slepkavības, zādzības, atstātu mantu laupīšana, nelegāla ieroču nēsāšana, tīša fabriku bojāšana) sodu spriedīs militārās tiesas.

Likvidējot strādnieku padomes, Kadara valdība tagad strādniekiem ir izsitusi pēdējo pamatu zem kājām. Padomju likvidēšana nāca sakarā ar pēdējo lēmumu izsludināt 48 stundu ilgu vispārēju streiku visas Ungārijas apjomā, tā protestējot pret valdības kavēšanos pildīt strādnieku prasības: 1) Padomju Savienības karaspēka izvākšanu no Ungārijas territorijas, 2) brīvas un neatkarīgas ungāru strādnieku preses nodibināšanu un 3) Imres Nadžija atgriešanos Ungārijas ministru prezidenta amatā. **Likvidējot strādnieku padomes, Ungārijas valdība uzbruka pēdējo vadītājiem, apgalvojot, ka padomēs iefiltrējušies nemiernieki, kuriem bijis padomā mēģināt gāzt pastāvošo iekārtu.**

PALĪDZĪBA UNGĀRIJAS BĒGĻIEM

Toronto organizācijas atvieglina iecelošanu

Organizācijas, kas Kanadā jau gadiem ilgi nodarbojas ar bēgļu izvietošanu, ir gatavas nekavējoties palīdzēt izvietot ungāru bēglus. Starp tām minamas: Council of Churches, 3 Willocks St., (Dr. W. J. Gallagher); Jewish Immigrant Aid Society, 152 Beverly St. (L. Poch); Catholic Immigrant Bureau, 501 Yonge St. (Rev. C. J. Mulvihill) un Evangelical Lutheran Immigration Service Center, 383 Jarvis St.

Katrs, kas Toronto vēlētos atbalstīt kādu bēgli, atvieglojot tā iecelošanu, var griezties pie šīm organizācijām.

Bēgļu problēmas stāvokli nesen iztirzāja kādā sapulcē, ko bija ierosinājis Toronto metropoles starptautiskais institūts.

Pirmais un vissteidzamākais uzdevums ir rūpēties par bēgļiem, tikko tie ir šķērsojuši Austrijas robežu. Vienojās, ka Kanadas ungāru palīdzības fonds rūpēsies par steidzīgu šādas palīdzības sniegšanu.

Bēgļi ir pārāk apjukuši, lai nekavējoties domātu par emigrāciju, un tiem vajadzīgas vairākas nedēļas, lai par to izšķirtos. Starp bēgļiem ir daudz atraitņu un bērnu, kam būs vajadzīgs galvotājs, ja tie vēlētos emigrēt uz Kanadu. Pašlaik bēgļu vidū ir tikai nedaudz bērnu bez piederīgiem vai bāreņu.

Lai atbalstītu kāda bēgļa iecelošanu, jāzina tā vārds. Pašlaik dažādas starptautiskas organizācijas caur saviem Eiropas birojiem mēģina uzzināt to bēgļu vārdus, kas vēlētos doties uz Kanadu, bet kuriem nav atbalstītāju.

Kanadas Sarkanā Krusta izziņu dienests caur starptautisko Sarkano Krustu grib mēģināt sameklēt ļaudis Austrijā vai Ungārijā. Sarkanais Krusts jau iekārtojis īpašu biroju, kas palīdzēs tiem bēgļiem Austrijā, kuri vēlas sazināties ar radiem Kanadā.

C. S.

Anglija samazinās bruņošanās izdevumus

SUECAS KANĀLA KRIZE SPIEŽ ANGLIJU RĒĶINĀTIES AR BRUŅOŠANĀS IZDEVUMU SAMAZINĀŠANU NĀKAMĀ GADA BUDŽETĀ.

Anglijas valdība Londonā paziņojusi, ka Suecas kanāla krizes iedragātās valsts saimniecības stabilizēšanai būs jāmeklē glābiņš izdevumu samazināšanā bruņošanās vajadzībām. Valdība esot atzinusi, ka šāda soļa speršanu attaisno vispārējā starptautiskā situācija, nemaz nerunājot par pašas Anglijas saimniecisko stāvokli, kas kopš Suecas kanāla aizsprostošanas kļuvis pavisam bēdīgs.

Valdība arī paskaidro, ka bruņošanās izdevumu samazināšana attaisnojama sakarā ar Pad. Savienības politiku, kas pašreiz liekot domāt, ka krievi negatavojoties iespiesties pārējā pasaulē ar militāras varas palīdzību, bet gan iekšēju subversiju ceļā. Tai pašā laikā angļi ir pārliecināti, kā ūdeņražbumbas ietekmēs vispārējo bruņošanos kā tādu. Tāpēc ūdeņražbumbas draudiem pastāvot, nav nekādas nozīmes izšķiest naudu bruņošanās vajadzībām, t. i., ražot ieročus un kara materiālus, kas atombumbu karā varētu būt nevajadzīgi.

OTTO GREBŽE ATKLĀJ IZSTĀDI

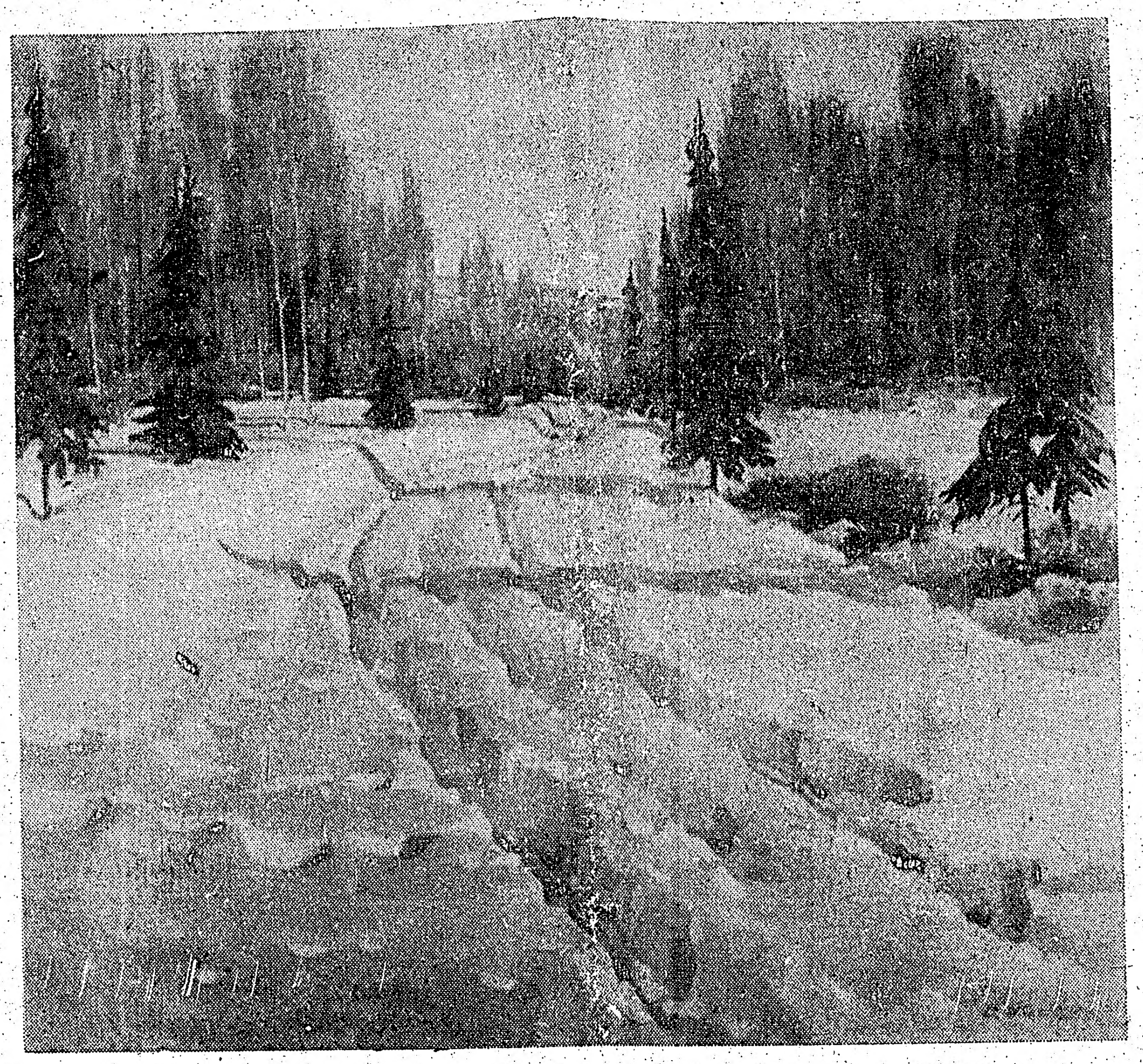

Mākslinieks Otto Grebže, kurš Kanadas latviešu mākslas draugiem ar savu sniegumu jau labi pazīstams, 16. decembrī, plkst. 3 p.p. TLB telpās, 198 Osler ielā, atklāj savu pirmo patstāvīgo izstādi Toronto, kura būs atvērta līdz 22. decembrim. Šai izstādē mākslinieks reprezentēsies galvenokārt ar sava pēdējā laika darbiem, kā arī agrāko gadu meklējumiem, kas var iepriecināt katru īstu mākslas draugu. Uzņēmumā — Ziemas ainava.

KRIEVI DEPORTĒ ARĪ UNGĀRU BĒRNUS

25.000 vīru organizēta partizānu armija

Kamēr nevarīgās Apvienotās Nācijas mēģina panākt ģenerālsekretāra Hammaršilda ielaišanu Ungārijā, no Budapeštas turpina pienākt jaunas ziņas par komūnistu varmācībām: pēdējā laikā Padomju Savienības karaspēks uzsācis arī bērnu apcietināšanu un deportēšanu uz Padomju Savienību. Nedēļas nogalē Austrijā vēl vienmēr ieplūstošie ungāru bēgļi zināja stāstīt, ka padomju karaspēks Budapeštā un arī citās lielākās Ungārijas pilsētās sācis skolu „tīrīšanu“: sarkanarmieši ielenc atsevišķas skolas, sadzen bērnus smagajās mašīnās un ved uz staciju, kur tos jau gaida preču vagoni transportam uz Padomju Savienību.

Pagājušās nedēļas otrā pusē Ungārijas galvaspilsētā notika plašas demonstrācijas pret padomju okupāciju un pret pašreizējo Ungārijas „valdību“. Kā tagad noskaidrojies, demonstrāciju laikā nogalinātas vismaz 17 personas, bet ievainoto skaits sniedzas vairākos desmitos. Līdz ar cīņu aprakstiem, no Budapeštas turpina pienākt arī ziņas par partizānu cīņām Ungārijas mežos, kā arī par atsevišķu bruņotu brīvības cīnītāju grupu darbību pilsētās, kur tās kļūst aktīvas tumsai iestājoties. Redzams, partizāni padomju okupācijas armijai sagādā lielas galvassāpes, jo pēdējā par šo „bandu“ aktīvitāti vēl līdz šim nav pārtraukusi runāt.

Pagājušās nedēļas demonstrāciju laikā Rietumu žurnālistiem izdevās noskaidrot, ka viens no pēdējiem nemieru iemesliem ir pašreizējā „ministru prezidenta“ Kadara kavēšanās noteikt datumu Apvienoto Nāciju ģenrālsekretāram Hammeršilda vizītei Ungārijas galvaspilsētā. Kavēšanās Hammeršildu uzņemt Budapeštā, katrā ziņā apdraud pašreizējo situāciju un neizbēgami novedīs pie jaunas asinsizliešanas.

Skolēnu deportēšana uz Padomju Savienību nebūt nenozīmē, ka padomju karaspēks būtu atmetis jau agrāk iesākto pieaugušo, īpaši jauno vīriešu aizvešanu. Skolēnu aizvešana ir tikai papildinājums jau agrāk iesāktajam. Aizvešana turpinās pilnā sparā — vienīgi ungāru partizānu aktīvitāte tagad spiež krievus deportējamo vilcienus sūtīt caur Rumāniju. Ungārijas politiskie ieslodzītie tiekot nosūtīti uz Padomju Savienību arī gaisa ceļā.

Kalnos Ungārijas ziemeļaustrumos pašreiz esot sakoncentrēta apmēram 25.000 vīru liela ungāru partizānu armija, kas līdz šim vēl neesot tieši saskārusies ar padomju okupācijas karaspēku

SAV. VALSTIS ATDZĪVOJAS

SAV. VALSTU PĀRSTĀVIS APVIENOTAJĀS NĀCIJĀS PIEPRASA PADOMJU SAVIENĪBAS „NOSODĪŠANU“ SAKARĀ AR TĀS RĪCĪBU UNGĀRIJĀ.

Apvienotās Nācijās, Ņujorkā. Pagājušās nedēļas nogalē piecpadsmit valstis, Sav. Valstis ieskaitot, pieprasīja pilnsapulcei pieņemt rezolūciju, kurā Apvienotās Nācijas nosodītu Padomju Savienības rīcību Ungārijā. **Valstis, kas pieprasa Padomju Savienības nosodīšanu, deklarē, ka, sūtot padomju karaspēku uz Ungāriju pret ungāru tautu, Maskava ir lauzusi Apvienoto Nāciju chartu. Padomju Savienībai tiek pieprasīts atturēties no tālākas iejaukšanās Ungārijas iekšējās lietās, atļaujot pēdējai atjaunot savu politisko neatkarību.**

Būdams vēl Džordžijā, Sav. Valstu prezidents Eizenhauers nedēļas nogalē asos vārdos kritizēja Padomju Savienības terrorismu Ungārijā, kas pilnīgi runā pretī Apvienoto Nāciju cilvēku tiesību deklarācijai. Eizenhauers izteica dziļāko līdzjūtību varonīgajai, brīvību mīlošajai ungāru tautai.

SABIEDROTIE BAIDĀS NO ĒĢIPTIEŠU PARTIZĀNU UZBRUKUMA

Kāda ēģiptiešu partizānu grupa uzbrūk kādai angļu patruļai, ievainojot vienu angļu karavīru.

Port Saīdā. Angļu un franču spēkiem sarūkot, sabiedroto militārai vadībai radušās dibinātas bailes, ka ēģiptiešu partizāni varētu mēģināt traucēt vēl atlikušo angļu un franču karavīru izvākšanos no Suecas kanāla joslas. Pagājušās nedēļas nogalē angļu un franču armijas vienībām izdevies atklāt kādu ievērojamu ēģiptiešu pagrīdes sprāgstvielu krājumu — rokas granātas, detonātorus, dinamītu, šaujampulveri un prettanku granātas. Ēģiptes valdība paziņojusi, ka, tiklīdz pēdējie angļu un franču spēki būs izvākušies no Port Saīdas, pilsētā ieradīsies jau tagad pilsētas ārpusē saformētās ēģiptiešu policijas vienības, kas gādās par pilsētas drošību un organizēs bēgļu atgriešanos līdz laikam, kad franču un angļu evakuēšanās būs sasniegusi savu beigu fazi.

„Krievi, ejiet mājās!“

New York Herald Tribune 3. decembra numurā pazīstamie ievadnieki brāļi Alsopi savā rakstā saka, ka Baltijas valstīs uz sienām parādījušies uzraksti: „Krievi, ejiet mājās“. Tiekot izplatītas arī pretkomūnistiskas skreiļapas.

Alsopi raksta arī, ka Poznaņas nemieri un Ungārijas revolūcija izraisījuši visā Padomju Savienībā naidīgu noskaņojumu pret komūnistu režīmu.

Dallesa vietnieks atkāpjas, viņa vietā stājas Ch. A. Herters

Prezidents Eizenhauers pieņēmis valsts sekretāra Herberta Hūvera, iun., atlūgumos no amata ar 1957. g. 1. februāri. Prezidents paziņojis, ka Hūvera vietā stāšoties Masačūzetas līdzšinējais gubernātors Ch. A. Herters.

Herters ir 61 g. v., viņam ir liela pieredze ārlietās. Savu karjēru viņš sācis Berlīnē ASV sūtniecībā 1916.—17. g. Pirmā pasaules kara laikā. Viņš bijis sekretārs ASV miērlīguma komisijā Parīzē 1918.—19. g.

SV. KATARĪNES VANADZES ATZĪMĒ 5 G. DARBĪBU

Pēc 5 gadu ražīga palīdzības darba, š. g. 1. decembrī Sv. Katarīnes Vanadzes rīkoja atceres vakaru ar teātra izrādi un saviesīgu dzīvi. Attēlā vakara rīkotājas: 1. rindā no kreisās — L. Kangare, L. Dumpe, Vanadžu pr-ce M. Vītola un A. Freimane. Otrā rindā: L. Albertiņa, E. Konrāde, H. Jundze, A. Kārkla, E. Apsīte un V. Pavlova. Iztrūkst: M. Dālberga, E. Skujiņa un I. Andersone.

J. Liģera uzņ.

AN NESPĒJ ĪSTENOT SAVUS LĒMUMUS

AUSTRIJA ĻAUS SKATĪTIES PĀRI SAVAI ROBEŽAI

AUSTRIJA ATĻAUS APVIENOTO NĀCIJU NOVĒROTĀJIEM IZMANTOT SAVU ZEMI NOTIKUMU NOVĒROŠANAI UNGĀRIJĀ.

Apvienotās Nācijās, Ņujorkā. Apvienoto Nāciju pilnsapulcē pirms neilga laika tika pieņemts lēmums sūtīt uz Ungāriju Apvienoto Nāciju novērotājus, kas ziņotu par vietējiem notikumiem. Gadījumā, ja Ungārija pretotos šādu novērotāju ielaišanai savās robežās, pēdējie tomēr būtu sūtāmi uz Eiropu, lai no kaimiņvalstīm mēģinātu tuvāk iepazīties ar notikumu gaitu Ungārijā. Protams, kā jau to varēja paredzēt, Ungārijas valdība par Apvienoto Nāciju novērotājiem negribēja ne dzirdēt. Pēc nemieru atsākšanas pagājušā nedēļā tika atsaukta pat AN ģenerālsekretāra Hammeršilda paredzētā vizīte Budapeštā.

Bet tas tomēr nespēja aizkavēt pilnsapulcē iekustināto Apvienoto Nāciju mašīnēriju. Atsaucoties uz pilnsapulces lēmumu, Austrijas valdība ziņoja, ka tā atļaus Apvienoto Nāciju novērotājiem uzturēties savā zemē. Austrija līdz šim ir vienīgā no valstīm, kurām saiet robežas ar Ungāriju, kas izteikusi gatavību ievērot Apvienoto Nāciju pilnsapulces lēmumu. Komūnistu Čechoslovakija un Rumānija, kurām arī ir robežas ar Ungāriju, Apvienoto Nāciju novērotāju jautājumu līdz šim ir pilnīgi ignorējušas, kamēr Dienvidslavijas valdība ir likusi saprast, ka Apvienoto Nāciju personāla klātiene viņu zemē pašreizējos apstākos noteikti nebūtu vēlama.

Apvienoto Nāciju ģenerālsekretārs Hammeršilds pagājušās nedēļas nogalē izteica šaubas, ka viņam tiks dota atļauja apmeklēt Budapeštu.

15 VALSTU ĀRLIETU MINISTRU APSPRIEDE PARĪZĒ

PARĪZĒ PULCĒJAS PIECPADSMIT VALSTU ĀRLIETU MINISTRI, LAI PĀRRUNĀTU ANGLIJAS UN FRANCIJAS VIDĒJO AUSTRUMU AGRESIJAS SEKAS VISPASAULES POLITIKĀ.

Parīzē. Lai gan sakarā ar Sav. Valstu valdības nostāju Vidējo Austrumu krizi var jau atzīt par likvidētu, Ziemeļatlantijas organizācija, kas Ungārijas brīvības cīņu un Ēģiptes kara laikā izturējās it kā ūdeni mutē ieņēmusi, pēkšņi sākusi kļūt aktīva, jo tagad nodomājusi izpētīt, kādas sekas Anglijas un Francijas rīcība Vidējos Austrumos atstājusi vispārējā pasaules politikā. Rietumu diplomātiskās aprindas Ziemeļatlantijas organizācijas padomes sēdi ieskata par visai svarīgu. Pirmkārt jau tādēļ, ka tur sastapsies piecpadsmit valstu ārlietu ministri, lai „tiešās sarunās“ pārrunātu pašreizējo stāvokli, un, otrkārt, tādēļ, ka sēdes laikā Anglija un Francija tiks gandrīz vai nosēdinātas uz apsūdzēto sola. Ziemeļatlantijas organizācijas un pārējās valstis par Anglijas un Francijas agresiju Vidējos Austrumos visvairāk uztraucās tādēļ, ka šī agresija notikusi bez viņu ziņas. Agresija kā tāda, tai pašā laikā, nevienu sevišķi nav nokaitinājusi.

DALLESS PARĪZĒ

ASV valsts sekretārs Dalless 9. decembrī ieradās Parīzē, lai piedalītos Ziemeļatlantijas padomes konferencē 11. decembrī, kad sāksies sarunas ar angļu, franču un citiem Rietumu ārlietu ministriem.

Dalless, ierodoties Parīzē, izteicās:

„Mums jāpierāda, ka — par spīti mūsu dažādiem uzskatiem vienā otrā jautājumā — mēs paliekam vienoti vitālajās problēmās. Mums jābūt vienotiem un stipriem pret agresijas draudiem, kas, kā zināms, Ungārijā kļuva par brutālu īstenību.

Rietumeiropas valstīm jāatrod arī izeja, kā uzturēt savu saimniecisko dzīvi, kad patlaban pārtraukta eļļas piegāde no Vidējiem Austrumiem.

Savienotās Valstis ir gatavas palīdzēt abos virzienos. Mūsu noteikts mērķis ir atrast izeju, kā aprakt nesenās nesaskaņas, nākotnē mierīgi un sekmīgi sadarboties.

„Triju lielo“ ārlietu ministru sanāksmes parasti ir notikušas Ziemeļatlantijas padomes sesijas laikā. Šoreiz tās ir sevišķi vēlamas Anglijai un Francijai pēc nesaskaņām ar Sav. Valstīm, sakarā ar angļu un franču iebrukumu Suecas joslā.“

LATVIJA

> Draugi grib mūs asimilēt,
> Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
> Bet mēs gribam palikt latvieši.
> Archibīskaps T. GRĪNBERGS

SUECAS IETEKME UZ KANADU

HJU ŅUTONS

Kanadu mēdz apzīmet par „tiltu“ Lielbritanijas un Sav. Valstu saprašanās aliansi, kurā tā ir tulks starp abām šīm lielajām angliski runājošām pasaules varām. Šī Kanadas loma nekad nav bijusi svarīgāka kā 1956. gada pēdējās nedēļās, kad starp šiem diviem veciem draugiem radās nesaprašanās plaisa.

Protams, šo problēmu radīja britu - franču akcija Ēģiptē, ko Sav. Valstis nepiedeva. Ārlietu ministrs Pīrsons ziņoja Tautas vietnieku namā, ka laikā, kad noticis uzbrukums Ēģiptei, Britu kopvalsts gandrīz saskaldījusies savās satāvdaļās, Afrikas un Āzijas locekļu izbaiļu un iebildumu dēļ. Pīrsons arī paziņoja, ka Kanada nav saņēmusi iepriekšēju britu brīdinājumu vai norādījumu, kas jūtami samulsinājis kanadieti ne vien valdības aprindās, bet arī ārpus tām.

Kanadas valdība caur ministru prezidentu un ārlietu ministru likusi saprast, ka tā nemaz nav apmierināta ar britu un franču akciju. Tai pašā laikā visai maza cieņa kā no oficiālām aprindām, tā arī ārpus tām, izteikta par Sav. Valstu bezmērķa ārlietu politiku. Laikraksts Toronto Telegram pat bija spēris ārkārtīgu soli un atklāti nokritizējis Savienoto Valstu prezidentu Eizenhaueru, kas visasākās krizes brīdī bija devies atvaļinājumā spēlēt golfu.

Tanī pašā laikā Tautas vietnieku namā ārkārtējā sesijā Kanadas konservātīvie izteica skaļu atbalstu britu konservātīvo Suecas politikai, izrādīdami šai ziņā noteiktāku ieskatu vienību, nekā paši britu konservātīvie. Kanadas konservātīvo partija, kā oficiālā valdības opozīcijas partija, izmantoja šo gadījumu, lai neatlaidīgi uzbruktu liberāļu valdībai, pārmetot tai simpatiju trūkumu pret britu viedokli. Tanī pašā dienā, kad Toronto konservātīvais laikraksts Telegram izteica pārmetumus prezidentam Eizenhaueram, tas arī kritizēja konservātīvo rīcību parlamentā, pārmetot tiem „pārspīlētu valodu“ un ieteica tiem „mierīgāk vēlreiz pārdomāt“.

No visa tā var secināt, ka var būt divi gala iznākumi: viens — Kanadas lielāka neatkarība vai vismaz mazāka atkarība savas ārlietu politikas veidošanā. Vecās kopvalsts saites starp Britaniju un Kanadu ar šiem notikumiem ir mazliet mainītas, bet tas nebūt nenozīmē, ka tās būtu vājinātas, un, protams, Kanada neapšaubāmi ir zaudējusi daļu respekta pret Sav. Valstu vadonību Rietumos.

Kanada vairāk un vairāk izveidojas par t. s. „mazo nāciju“ runas vīru un vadoni, un viņas balsi Apvienotās Nācijās arvienu vairāk sāk uzklausīt ar lielāku respektu.

Otrs nozīmīgāks faktors būtu abu galveno politisko partiju — liberāļu un konservātīvo lielāka ārlietu un kopvalsts politiku nošķiršanās. Pēdējos gadu desmitos, izņemot dažus nesvarīgus jautājumus, abu šo partiju politika nav bijusi visai tālu viena no otras. Lielākās domstarpības ir bijušas par politisko mērķu sasniegšanas metodēm, īpaši valsts aizsardzības jautājumos. Bet abas partijas līdz šim bija vienisprātis, ja bija jārunā par attiecībām ar Britaniju, ASV un Apvienotām Nācijām.

Tagad konservātīvie ir deklarējuši savas simpatijas britu konservātīvo politikai — ko daži liberāļi apzīmē par „aklu lojālitāti“. Liberāļi nav šādai politikai simpatizējuši, ko daži konservātīvie atzīst par „nodevīgu“ rīcību.

Ja šīs nesaskaņas paliks tik atklātas nākošos 6 mēnešos, tās var ietekmēt valsts vēlēšanas, kas sagaidāmas 1957. gada jūnijā.

TĒVZEMEI UN BRĪVĪBAI

Londonā, Anglijā, nodibināta virsnieku apvienība

1919. gada 1. decembrī nodibinājās Latvijas kara skola. Šīs dienas atcerei sestdien, 1. decembrī DVF namā Londonā pulcējās tuvākā un tālākā apkārtnē dzīvojošie latviešu virsnieki.

Sanāksmi atklāja majors J. Ķīlītis. Rakstveida apsveikumus bija piesūtījuši sūtnis Kārlis Zariņš, (apsveikumu sniedzam atsevišķi), ģen. R. Bangerskis, Latviešu virsnieku apvienības Kanadā valdes pr-dis kapt. A. Millers, Korbijā dzīvojošo virsnieku sveicienus bija sūtījis kapt. K. Ozols.

Pēc apsveikumiem sekoja minūtes klusuma brīdis, godinot pirmos kritušos Kara skolas audzēkņus, kas krita pie Vareļu mājām 1919. g. — Latvijas atbrīvošanas cīņās, tāpat klusajā stundā tika godināti 1. un 2. pasaules kara varoņi.

Tradicionālā krūze melnas kafijas, rupja maize un marmelāde simbolizēja pirmās vakariņas Kara skolā, kā to baudīja tās dalībnieki Latvijas atbrīvošanas cīņās.

Sekoja pārrunas, kur nolēma pēc Kanadā dzīvojošo latviešu virsnieku parauga izveidot Latviešu virsnieku apvienības Anglijas nodaļu. Virsnieku apienībā var iestāties katrs virsnieks, kas beidzis likumīgas kara mācības iestādes un ar likumu paaugstināts virsnieka dienesta pakāpēs, tāpat virsnieki, kas dienesta pakāpes ieguvuši par kauju nopelniem, un virsnieki speciālisti, kas kalpojuši latviešu karavīriem. Tāpat tagad brīvā pasaulē citu valstu kara skolu beiguši virsnieki.

Apvienībā nevar iestāties virsnieki ar kriminālu pagātni un komūnistiskiem ieskatiem.

Nolēma LVA par pamatu ņemt Kanadā izstrādātos statūtus, kuru galvenie mērķi ir:

Uzturēt ticību brīvai, neatkarīgai Latvijai. Apzināt brīvā pasaulē esošos latviešu virsniekus. Sekot militārās zinātnes attīstībai. Veicināt savstarpēju palīdzību.

Par LVA Anglijā valdes pr-di ievēlēja kapt. P. Saulīti. Interesentus, kuri vēlētos saņemt tuvākas ziņas, lūdz rakstīt apvienības pr-dim: 72, Queensborough Terrace, London W. 2.

Draudzīgo sanāksmi noslēdza maj. J. Ķīlīša novēlējums, lai apvienība darbotos ticībā un svētībā vārdiem, ko latviešu virsnieks solīja, saņemot savu zobenu — „Tēvzemei un brīvībai.“

Sūtņa K. Zariņa veltījums virsniekiem

Ļoti godājamie Latvijas valsts brīvības cīnītāji, virsnieki!

Pirms 38 gadiem 18. novembrī 1918. gadā tapa brīva, suverēna Latvijas valsts.

Mūsu mīļā dzimtene tanī laikā bija 1. pasaules kara rezultātā izpostīta un novājināta. Tomēr latvju gars bija nesalauzts un modrs.

Tautas dēli un meitas, apzinoties stāvokļa nopietnību, ar sajūsmu un tēvzemes mīlestības jūtām pulcējās valsts aizstāvēšanas darbam. Jūs 1. decembrī 1919. gadā nodibinājāt Latvijas kara skolu. Un ne tikai to, bet, nacionālā gara iedvesmoti, jaunās Kara skolas kadeti steidzās uz fronti, lai piedalītos atbrīvošanas cīņās.

Latvijas tapšanas laikā man bija gods būt Tautas padomē, kur iegāju kā substitūts vēlākā valsts prezidenta Gustava Zemgaļa vietā.

Atceros sajūsmu un vienprātību, kā latviešu tauta novērtēja mūsu Kara skolas pirmās varonīgās cīņas. Tāpat vēlāk goddevībā pieminēja pirmos kritušos kadetus. Viņu varonība un labais piemērs tika ierakstīti Latvijas valsts un tautas vēsturē ar zelta burtiem.

No visas sirds, mīļie virsnieki, apsveicu Jūs 1. decembrī, Latvijas Kara skolas dibināšanas dienā.

Latviešu virsnieki, lai kur un kādos apstākļos Jūs šodien dzīvojat un strādājat — esmu pārliecināts, kā Jūs augstu turat sarkanbaltsarkano karogu. Nenogurstot modri sargājiet latvju garu, kopiet tēvzemes mīlestību un vienmēr esiet gatavi Mātes Latvijas brīvības aicinājumam.

Uz to lai Dievs Jums palīdz!

Kārlis Zariņš

DIVAS PAAUDZES UN NEKLĀTIENES SKOLA

MAIJAS VĒSTULE SKOLOTĀJAM

Man nav nekā daudz ko Jums rakstīt, skolotāja kungs, jo savā mūžā vēl neesmu neko piedzīvojusi. Manai māsai Irmai gan būtu ko rakstīt, viņai jau 19 gadu un bijuši jau divi boifrendi. Tagad gan tāds tukšāks laiks, un viņa labprāt vēlētos ar Jums iepazīties. Viņai patīkot tādi vīrieši, kam mazas ūsiņas, kā dažiem kino aktieriem, un kas labi mākot dejot sambu, rumbu un citas modernās dejas . . . Mums ir trusīši, un kad tie ieskrien krūmos, tad man jāiet meklēt . . . . Nesaprotu, kādēļ Jūs gribat, lai es mācos latviešu valodu, jo visi mūsu kaimiņi runā tikai angliski, visas filmas arī ir tikai angļu valodā . . . Māte arī saka, ka latviešu valoda nemaz neesot jāmācās, tā jau tāpat pārejot no vecākiem uz bērniem . . . Šovakar mēs iesim uz Pikadilli, tur iet kauboju filma . . . Irma liek Jūs sveicināt.

Jūsu skolniece Maija

SKOLOTĀJA VĒSTULE MAIJAI

Paldies, Maija, par Tavu vēstuli. Tu jau latviski raksti gluži labi. Man tomēr patiktos labāk lasīt tādas Tavas vēstules, kur nebūtu rakstīts par boifrendiem, ī no aktieriem un kaubojiem. Tu labāk varētu rakstīt vairāk par trusīšiem. Vai tad nu tā ir, ka tie tikai krūmos vien ieskrien un citu neko nedara?. Apraksti, kādi tie izskatās. Par trusīšiem Tu man varētu rakstīt garu garās vēstules. Bet par Tavu māsu gan neko negribu zināt. Ūsiņas . . . Samba . . . „tukšāks laiks“ . . . Vai viņa kādu tautas dziesmu māk nodziedāt? Vai viņa Tūdaliņu dejot iemācījusies? Ūsiņas es varētu uzaudzināt, ja viņai tā patīk, bet modernās dejas nu gan viņas dēļ neiešu mācīties. Kāda tad īsti izskatās tā Tava māsa Irma?

Tavs skolotājs R. Tītavnieks

MAIJAS VĒSTULE SKOLOTĀJAM

Skolotāja kungs, mana māsa Irma ir tumšmate, brūnām acīm un slaida augumā. Viņa izskatās labi. Un kad vēl uzģērbj balto zīda kleitu, tad ļoti labi. Viņa lieto Coty lūpu zīmuli, pūderi un smaržas . . . Viņai ir visi zobi mutē . . . Nagi viņai ir gari un nokrāsoti sarkani, rokām un kājām . . . Pa telefonu

(Nobeigums 3. lapp.)

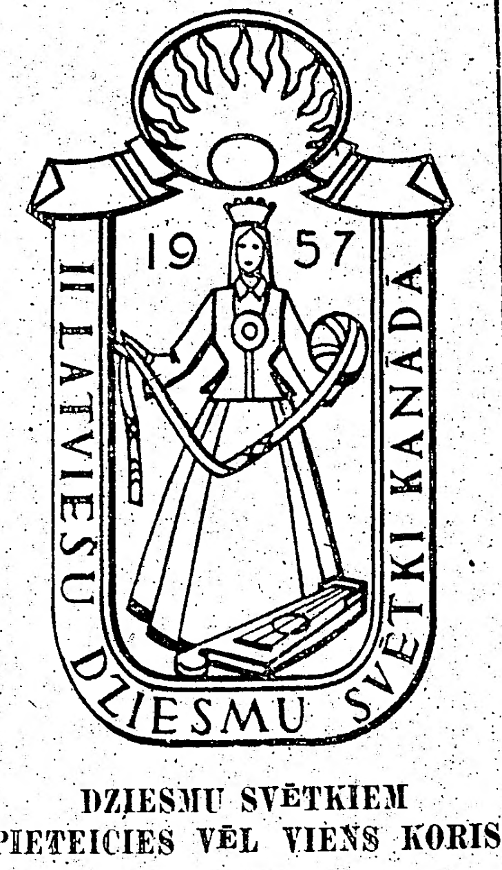
19 57
II LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKI KANADĀ

DZIESMU SVĒTKIEM PIETEICIES VĒL VIENS KORIS

Savu dalību 2. latviešu dziesmu svētkos Kanadā pieteicis arī Daugaviešu vīru koris no Čikagas diriģenta Gaiķa vadībā. Korī 36 dziedātāji. Bez vīru koŗa dziesmām daugavieši iestudēs arī jaukto koŗu dziesmu vīru balsis.

KOMŪNISMS NEVAR IZTIKT BEZ CILVĒKU ASINĪM

Iespaidīga demonstrācija pret komūnismu Grand Rapidos

Latvieši arī Grand Rapidos bija viena no lielākajām tautību grupām, kas 1. decembrī demonstrēja pret krievu nežēlīgo izrīcību un cilvēku slepkavošanām Ungārijā, neaizmirstot atgādināt, ka tie savos žņaugos tur Latviju un pārējās Baltijas valstis. Padomju Savienības un to varas vīru briesmu darbus jo sevišķi iezīmīgi pasvītroja daudzie plakāti, kas bija gan gatavoti uz vietas, gan saņemti no Ņujorkas. Arī dažādo apspiesto nāciju karogi uz auto mašīnām katram vērotājam ielās atgādināja, kādas tautas visvairāk grib iestāties par savas zemes brīvību un to likt saprast visai brīvajai pasaulei. Raksturīgākie saukļi uz plakātiem bija: „Chruščevs nevar iztikt bez vodkas, komūnisms bez godīgu cilvēku asinīm“; „Tas, kas šodien notiek Ungārijā, rīt var notikt šeit“; „Komūnistu valdības solījumi beidzas ar slepkavošanu“ u. t. t. Demonstrantu braucienā piedalījās ap 200 mašīnu, latviešu ap 120.

Priekšgalā virzījās ungāri, bez viņiem tur bija poļi, ukraiņi, lietuvieši un igauņi. Gājiens noslēdzās armijas rezerves citadeles telpās, kur notika protesta sapulce. Šo sanāksmi atklāja ar Ungārijas nacionālo himnu, un pirmais runātāju tribīnē kāpa no Kilmeras nometnes, Ņudžersijā, atbraukušais Zoltans Kocsis, kas atstājis Ungāriju, kad cīņas starp krievu karavīriem un ungāru nacionālistiem tur bijušas jau iedegušās. Viņš pasvītroja, ka Ungārija grib būt brīva valsts tāpat kā daudzas citas un tic ASV spēkam, kas var Ungārijai palīdzēt. Valsts senātors Ch. St. Feenstra atgādināja, ka katra tauta ir tiesīga un grib saglabāt savu brīvību. Grand Rapidu pilsētas valdes loceklis St. J. Davis (lietuviešu izcelsmes) definēdams cīņu par brīvību, sacīja, ka tā esot arī cīņa par kristietību; viņš ieteica vēl vairāk bēgļu ielaist šinī zemē. Latviešu biedrības pārstāvis Jūlijs Celmiņš koncentrēti un labā angļu valodā minēja dažus neapgāžamus faktus; viņa runa izpelnījās visu atzinību. No lietuviešiem runāja C. Stepsys, ukraiņu biedrības — A. Billans. Protesta sanāksme ilga pusotras stundas, un to noslēdza ar ASV himnu. Demonstrāciju un sapulci vadīja Ungārijas brīvības komitejas loceklis Jūlijs Vugh, jr.. Nevar nenminēt radio un televīzijas staciju atsaucību un vietējo laikrakstu informāciju.

V. Z.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.
KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P.Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

No Latvijas meklē:

Herbertu Pētersonu, dz. 1905. g. 2. 8., Vilni Pētersonu, dz. 1927. g. 3. 10.; Ernu Pētersoni, dz. 1901. g. 17. 8.; Imantu Kareli, dz. 1922. g. 1. 7.

LASĪTĀJU vēstules

VĒL VARAM LABOTIES

Latvijas Amerikā red.:

Latvju strēlnieku leģendārās cīņas bija tās, kas pasaulei rādīja, ka eksistē kāda neievērota, bet drošsirdīga tauta — latvieši. Budapeštas nesenās cīņas līdzīgi atvēra visu acis uz ungāru (magāru) tautu. Mēs pazinām daudzas tautas Eiropā, bet šo tautu, liekas, vismazāk. To arī apstiprina apbrīnojamā ignorance ungāru vārdu rakstībā un izrunā. Pirms kāda laika latviete, kas apprecējusies ar ungāru, ziņoja presē, ka vīru ļoti uztraucot mūsu kļūdainā ungāru īpašvārdu rakstība. Laboties nav par vēlu, un tagad būtu īstais brīdis. Manis pēc sāksim ar pūstu, ne puštu, kā kāds dzejnieks nupat to dēvē.

J. M. Linkolnā.

NEVIETĀ PIESISTA DURE

Latvijas Amerikā red.:

Savas un manas un latviešu tautas vislielākās — latgaļu — cilts brālis A. Ķivlenieks laikraksta 17. novembra n-rā, manuprāt, mazliet pārsteidzīgi piesitis dūri it kā protestam pret katoļticīgās kursietes (suitietes) Birutas Senkēvičas atskatu uz 100 gadu veco tautas atmodas laikmeta sākumu. Ka tas tiešām tā, to apstiprina kaučū sekojošie fakti:

A. Ķivlenieks aizmirsis, ka tieši latgaļu cilts jau bija kristīta, kad bīskaps Alberts un viņa draugi to kristīja otrreiz — ar uguni un zobenu. Raksturīgs un dziļi traģisks piemērs tam ir grieķu katoļticīgo latgaļu Jersikas valsts piesmiešana un iznīcināšana.

A. Ķivlenieks alojas arī tanī ziņā, ka latviešu tautas sastāvā ielēš tikai vienu trešdaļu latgaļu. — Kad uguns un zobena kristība tagadējo latviešu tautu nospieda vācu jūgā, zemgaļu cilts bija praktiski iznīcināta, kuršu un lībju atlicis tik maz, ka atlikušie latgaļi pilnīgi asimilēja mazākumu. un asimilēja tā, ka arī **tautas nosaukumu** latavi resp. **latvieši deva latgaļi. Vēsturē pieminētie sēļi (no lībju** — augšgalieši) taču arī bija latgaļi.

Ja nu kāda no senajām ciltīm, kas devusi latviešu tautai savas asinis, varētu protestēt, ka viņi par maz pieminēti kā latviešu tautas sastāvdaļa, tad tie varētu būt lībji un kurši, bet ne latgaļi. Taču nav dzirdēts, ka pēdējie jebkad un kā būtu protestējuši . . .

Ķivlenieka kļūdīšanās un pārsteidzības pamatā tas, ka viņš pie latgaļiem, kā redzams, pieskaita vienīgi tos, ko simtiem gadu apspieda poļi un ruski, kam poļu ksendzi iepotēja ticību, ka katolis nozīmē to pašu, ko polis. Blakus tam arī trimdā šodien vēl ir dzīvi latgaļi, kas bez visas vēstures pazīšanas paši atmin savus tiktāl pārkrievotus ciltsbrāļus, kas vairs neprata skaisto latgaļu valodu, bet vien krieviski, un tomēr neatzina sevi par krieviem. „Pravoslavi“, viņi skaidroja: „Ruskij latiš!“

Vitebskas guberņā tautas modinātāji pirms 100 gadiem no pilnīgi latgaliskās Vidzemes un no pilnīgi latgaliskās Kurzemes guberņas augšgala nevarēja tikt klāt pie saviem ciltsbrāļiem, jo priekšā bija poļu ksendzi.

Pilnīgi pareizi saka A. Ķivlenieks savas vēstules beigās, ka toreizējiem Vitebskas guberņas latviešiem tautas atmodinātāji parādījušies 50 gadu vēlāk kā pārējos novados. Fr. Trasūns, N. Rancāns, Fr. Ķemps, kas, paši būdami katoļi, starp luterticīgajiem Rīgā un Jelgavā bija atraduši savas tautas locekļus.

Pēc 50 gadiem šiem gaišajiem latviešiem, ar Dieva palīdzību, mūsu bērnu bērni veltīs 100 gadu atceri, bet šim brīžam tāda vienīgi viņiem, kam jau 100 gadi pagājuši.

Alfreds Ābers, latgalis.

DAUGAVAS VANAGI

INDIĀNĀPOLĒ

Jaungada sagaidīšanas sarīkojums notiks 31. decembrī, Warren viesnīcas zālē, 123 S. Illinois St., Indianapolis, Ind. Sākums pl. 8 v. Paredzēta Jaungada karalienes izraudzīšana, jautri priekšnesumi un deja. Tuvāki norādījumi sekos paziņojumos.

*

Apvienības šacha kopa uzsākusi organizēšanos, un pirmais turnīrs paredzēts pēc 1957. g. 15. janvāra. Interesentus lūdz pieteikties kopas vadītājam Jurim Ceriņam, 3040 N. Park Ave., tālr.: WA 5-8392. Kopas dalībniekiem nav obligāti jābūt apvienības biedriem.

*

Valde kopā ar Vanadzēm Lāčplēša dienā, 11. novembrī apmeklēja zināmo kritušo karavīru vecākus, aizvedot ziedu velti un kopēji pieminot viņu lolojumu asinsupurus dzimtenei.

*

Apvienība piedalījās komponista Voldemāra Ozoliņa 60 gadu dzimšanas dienas atcerē, kopā ar citām organizācijām pasniedzot adresi un ziedojot līdzekļus kopējai aploksnei.

GRAND RAPIDOS

Daugavas Vanagu apvienības aicinājumam Grand Rapidos, ziedot pa pastu Ziemassvētku akcijas ietvaros, atsaukušās 84 personas vai ģimenes un kopsummā piesūtījušas valdei 275 dol. Vēl paredzēts apstaigāt tos tautiešus, kas kaut kādu iemeslu dēļ šo pienākumu darba steigā būtu piemirsuši izdarīt. Pagaidām lielāko ziedojumu nodevusi Austra Kalniņa — 20 dolaru un Jānis Kušķis — 15 dolaru. Piebilstams, ka pēdējais kādā savas ģimenes svētku gadījumā Daugavas Vanagiem trūkumcietēju vajadzībām agrāk iemaksājis 50 dolaru.

V. Z.

HAMILTONĀ

DV Hamiltonas nodaļa sirsnīgi sveic savas nodaļas biedrus Astrīdi un Ēriku Robežgruntniekus sakarā ar otrā dēla ierašanos ģimenē 27. novembrī Hamiltonā.

⁂

DV Hamiltonas nodaļas Ziemassvētku eglīte notiks svētdien, 23. decembrī pl. 2,30 p.p. (precīzi) YMCA's telpās, 79 James St., S. Svētbrīdi pie eglītes noturēs mācītājs A. Voitkus. Pēc tam savu ierašanos pieteicis Ziemassvētku vecis ar 2 rūķiem. Sekos bērnu priekšnesumi un deklamācijas, pēc tam bērniem dejas un rotaļas.

⁂

DV Hamiltonas nodaļas Vanadžu kopas sanāksme notika 29. novembrī 79 Smith Ave., un tajā piedalījās 16 Vanadzes. Sanāksmi vadīja T. Gailīte un protokolēja Inese Krasta. Pārrunāja Ziemassvētku eglītes sarīkošanas techniskos jautājumus, kā arī pavasarī iecerēto modes skates sarīkošanu. Sanāksme noritēja raiti, un tika izkārtoti visi jautājumi.

APSVEIKUMS

Sirsnīgākos laimes vēlējumus un panākumiem bagātu turpmāko kopējo ceļu vēlam Sv. Katarīnes DV priekšniekam Pēterim Arvīdam Vītolam un Vanadžu priekšniecei Mildai Vīksnei, kurus š. g. 24. novembrī Toronto salaulāja mācītājs A. Voitkus.

Niagaras un Sv. Katarīnes tautieši

LATVIEŠU ĀRSTI TORONTO

Dr. J. KAROLS, 404 Delavare Ave, tel. LE 4-1681.

Dr. P. BĀRDIŅS, 33 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7208.

Dr. SILVIJA UŽĀNS, 52 Linsmore Cres., tel. GL 2892.

Dr. A. TUTERS, 603 Sherbourne St, tel. WA 1-4478 vai WA 1-2764.

Dr. MARTA SALNA, 547 Hillsdale Ave, tel. MO 1864.

Dr. ED. UPENIEKS, 500 College St., tel. LE 4-5196.

Dr. L. UPENIEKS, 1270 Weston Rd. tel.: RO 2-0962; CH 4-2081.

GALDIŅA APTIEKA, 19 St. John's Rd., tel. RO 2-9548.

KANADĀ

TORONTO

● Dainas koris 14. decembrī, pl. 8 rīko Ziemassvētku eglīti Sv. Andreja baznīcas telpās ar koŗa un solo priekšnesumiem. Eglītes viesus pacienās ar kafiju un svētku cepumiem. Pēc koncerta deja. Ieeja $1.25.

● Sv. Jāņa draudzes bērnu Ziemassvētku eglītes sarīkojumu 16. decembrī, plkst. 2 p.p. Centrālās YMCA's telpās ievadīs ar svētbrīdi. Programmas daļā Veras Keišas baletskolas audzēkņu un Edītes Timermanes - Ozolas klavierskolas audzēkņu priekšnesumi.

Ziemassvētku vecītis atnesīs dr. saldumu dāvanas, bet bērnu vecāki lūgti līdzi ņemt saviem bērniem sīkas dāvanas, apmēram 50 c vērtībā, lai svētku vecīša maiss būtu pilnāks.

Vakara noslēgumā bērniem rotaļas.

● I ev. - lut. draudzes bērnu Ziemassvētku eglītes dievkalpojums 16. decembrī, plkst. 3 Sv. Andreja baznīcā. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē draudzes svētdienas skolas bērnu priekšnesumi, E. Bērziņas - Ošiņas baletskolas audzēkņu dejas un Ziemassvētku drāmatizējums Birutas Tīrumas iestudējumā. Būs arī Ziemassvētku vecītis ar dāvanām, un bērniem dejas un rotaļas. Piedalīšanās bērniem 50 c, pieaugušiem pret labprātīgiem ziedojumiem.

● Baptistu draudzes jauniešu vakarā 4. decembrī A. Purvs un Z. Gertners runāja par Ziemassvētku notikumu mūzikā, savu priekšlasījumu illustrējot ar skaņu plašu mūziku. Atskaņotās kompozicijas ietvēra Ziemassvētku mūziku, sākot no Vidus laikiem un beidzot ar Bacha slavenajām kompozicijām.

Vērtīgo un interesanto priekšnesumu noklausījās ap 35 klausītāju.

● Baptistu draudzes Ziemassvētku koncerts notiks Walmr Road baptistu baznīcā 23. decembrī plkst. 4 p.p. Koncerta programmā piedalīsies solists P. Geistauts, komponists Viktors Baštiks no Filadelfijas pie ērģelēm, un, cerams, būs arī vijoles solists.

NIAGARĀ

● Niagaras latviešu skolas Ziemassvētku eglītes vakars, kopā ar skautiem un gaidām, notiks svētdien, 16. decembrī, plkst. 15,00, 1906 Sylvia Place telpās Niagarā. Eglītes vakara programmā skolas audzēkņu, skautu un gaidu priekšnesumi, Ziemassvētku vecīša apciemojums, dejas un rotaļas. Visus, kā lielus, tā mazus, šo sarīkojumu apmeklēt lūdz skolas vecāku padome.

● Sekojot LNAK Kulrūras un izglītības nozares aicinājumam rīkot latviešu centros Tautas atmodas laikmeta 100 gadu atceres sarīkojumu, Niagaras sporta kluba rīkotajā vakarā kuplā skaitā bija ieradušies jaunieši, skauti, Sv. Katarīnes un Niagaras latviešu skolu audzēkņi un viesi no „pārupes“ — Bāfalo un apkārtnes. Sarīkojumu atklāja LNAK pārstāvis Niagarā - Sv. Katarīnēs J. Ligers. Savas uzrunas noslēgumā viņš aicināja jaunos palikt uzticīgiem latviešu sabiedrībai, latviešu skolai, skautiem un jaunatnes pulciņiem, jo tur ir viņu īstie draugi. Tā viņi saglabās sevi Latvijai. Sekoja Niagaras latviešu skolas pārziņa J. Rudoviča referāts, abu skolu audzēkņu un skautu priekšnesumi. Vakara otrā daļā izrādīja 3 vērtīgas kultūras filmas par Kanadas dabu, rādīja Dž. Liguris. Noslēgumā bija tautas dejas un rotaļas. Par mūziku īstā latviešu gaumē gādāja sportisti V. Šūmanis un V. Ciemīts.

VATERDAUNA

● Pianistes L. Albertiņas mūzikas skolā — Clasic Conservatory of Music, kurai ir arī nodaļas Hamiltonā un Burlingtonā, rīko savu gadskārtējo Ziemassvētku ieskaņas koncertu ar nodaļu orkestru duetu, solo un citiem priekšnesumiem š. g. 11. dec., plkst. 20,00 Community Memorial Hall, Vaterdaunā, Ontario. Sarīkojuma vietu visērtāk sasniegt, braucot no Hamiltonas pa 6-to lielceļu un pēc tam pa 5-to, tieši līdz koncerta vietai.

Sarīkojumu kalendārs Toronto

14. decembrī, pl. 8 vak., Sv. Andreja baznīcas telpās Dainas koŗa eglītes vakars.
15. decembrī I. Nāruna koncerts.
Svētdien, 23. decembrī, plkst. 4 p. p. Baptistu draudzes koŗa Ziemassvētku koncerts Walmer Rd., baptistu angļu baznīcā.
28. decembrī Latviešu YMCA's un Lāpas eglītes vakars.
31. dec. TLB — TLSpK Jaungada sagaidīšana Columbus zālē.
6. janvārī TLB sestdienas skolas eglītes vakars.
12. janv. Zaķu balle.
12. janvārī Sv. Andreja baznīcā TLB dāmu komitejas rīkots koncerts Ungāru palīdzībai.
18. janvārī 1957. g. Karnevāla sezonas atklāšanas balle Columbus zālē.
25. janvārī 1957. g. LPB Kanadas kopas tradicionālā Preses balle Columbus zālē.
26. janv. Draudzīgā aicinājuma atcere un TLNT teātra izrāde par labu TLAT sestdienas ģimnazijai.
17. febr. TLB drāmatiskā ansambļa izrāde par labu TLB sestdienas skolai.

SARĪKOJUMI HAMILTONĀ

15. decembrī Hamiltonas Latviešu skolas Ziemassvētku eglīte.
23. decembrī DV Hamiltonas nodaļas Ziemassvētku eglīte.
6. janvārī skautu un gaidu eglīte.
12. janvārī HLB veco un jauno laiku deju vakars.
13 janvārī DV KT viesizrāde J. Akurātera „Priecīgais saimnieks.
19. un 20. janvārī HLB kultūras dienas Hamiltonā.
27. janvārī Ev. - lut. Kristus draudzes pilnsapulce pēc dievkalpojuma.
2. februārī HMMK balle.
10. februārī Hamiltonas DV teātra pirmizrāde „Dāmu valsis“.
23. februārī II karnevāls Pigbridžā, Hamiltonas DV sarīkojumā.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

ŠAIŅI CEĻĀ 4—6 NEDĒĻAS
Saiņus varat sūtīt arī pa gaisa pastu. Ar šeit samaksātu muitu izsūtām visplašākā izvēlē ANGĻU DRĀNAS, VEĻU, APAVUS, ĀRSTN. LĪDZEKĻUS, PĀRTIKU u. t. t.

Saiņus arī drēbes airkara sūtiet ar
TAZAB & CO. LTD.
22. ROLAND GDNS
LONDON · · S.W.7
ENGLAND.
LIELĀKĀ SAIŅU IZSŪTĪŠANAS FIRMA ANGLIJĀ

Rakstiet mums un mēs nekavējoties atbildēsim; ja vēlaties, nosūtam pa gaisa pastu bezmaksas drānu paraugus.
CENRĀŽI, SARAKSTE UN PASKAIDROJUMI LATVIEŠU VALODĀ.

LARISA STEINBERGA

beigusi Kenterberijas universitātes koledžu ar B. Sc. gradu Kreitsčērčā, Jaunzēlandē. Viņa pašreiz mācās skolotāju akadēmijā un gatavojas universitātes nākamajam zinātniskajam gradam.

IMANTA
Ziemassvētku dāvanām
visās latviešu grāmatnīcās jūs varat pasūtināt vai izvēlēties skaistās Imantas grāmatas
Edvards Virza
KĀRLIS ULMANIS
Grezni izdota monogrāfija.
Tikai iesieta: $2.80.
*
Prof. J. Jurevičs
DZĪVE UN LIKTENIS
Refleksijas par latvisko eksistenci.
Tikai iesieta: $2.80.
*
Modris Zeberiņš
PŪRA PŪĶIS UN TRĪS SIEVAS
Autora jaunākais romāns.
Brošēts: $2,55, iesiets: $3.40.
*
Pāvils Klāns
RŪSA
Plašs romāns par latviešiem 2. pasaules karā.
Brošēts: $4.20, iesiets: $5.60.
*
O. Freivalds
KURZEMES CIETOKSNIS
Divās grāmatās.
Katra, broš.: $2,50, ies.: $3.80.
*
Grāmatas bērniem
RUNČA VEZUMS, dzejoļu anto
loģija. Broš.: $1.50, ies.: $2.2
Latviešu tautas PASAKAS PA
SĒRDIENITI. Broš.: $2.1
ies.: $2.80.
Latviešu tautas PASAKAS PA
VELNIEM. Broš.: $2.25, ies
$3.10.
Andersena PASAKAS, illustr
tas. Broš.: $1.95, ies.: $2.60.
Brāļu Grimmu PASAKAS, illu
strētas. Broš.: $3.25, ies
$4.25.
E. Kestners EMILS UN BER
NES ZĒNI, rom. Ies. $1.50
E. Kestners DIVKĀRŠĀ LOT
TE. romāns. Broš.: $1.50, ie
$2.00.
*
Tulkojumi
Džovanni Bokačo
DEKAMERONS
Divās grāmatās (kopā 900 lp
Katra, broš.: $4.40, ies.: $5
*
Annemarija Selinko
DESIRĒ
Romāns par Napoleonu
Bernadotiem (600 lpp.)
Brošēts: $3.90, iesiets: $5.
*
Dž. Steinbeks
PAR PEĻĒM UN
CILVĒKIEM
Romāns par draudzību un
sirdību.
Brošēts: $1.60, iesiets: $2
*
A. Dž. Kronins
DEBESU VALSTĪB
ATSLĒGAS
Romāns par misionāru da
Ķīnā.
Brošēts: $2.85, iesiets: $
*
TIRANNS
Romāns par kādas dzim
iziršanu (516 lpp.)
Brošēts: $4.40, iesiets: $
ZVAIGZNES RAU
LEJUP
Romāns par Anglijas ogļr
Brošēts: $4.75, iesiets: $
CITADEL
Romāns par ārstu dz
(380 lpp.)
Brošēts: $2.90, iesiets:
Pasūtinot tieši apgādā IM
vismaz divas grāmata
tās saņemsit ar 25% atl
apgāda prēmiju kart
Apgāda korespondence
naudas pārvedumu ad
IMANTA
Imants Reitmanis, Postb
Copenhagen V, Denm

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.
KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

No Latvijas meklē:
Herbertu Pētersonu, dz. 1905. g.
8.; Viļņi Pētersonu, dz. 1927. g.
10.; Ernu Pētersoni. dz. 1901. g.
7. 8.; Imantu Kareli, dz. 1922. g.
7.

LASĪTĀJU vēstules

VĒL VARAM LABOTIES

atvijas Amerikā red.:
Latvju strēlnieku leģendārās cī-
as bija tās, kas pasaulei rādīja,
ā eksistē kāda neievērota, bet
rošsirdīga tauta — latvieši. Bu-
apeštas nesenās cīņas līdzīgi at-
ēra visu acis uz ungāru (magā-
u) tautu. Mēs pazinām daudzas
autas Eiropā, bet šo tautu, liekas,
ismazāk. To arī apstiprina apbrī-
ojamā ignorance ungāru vārdu
akstībā un izrunā. Pirms kāda lai-
a latviete, kas apprecējusies ar
ngāru, ziņoja presē, ka viņu ļoti
ztraucot mūsu kļūdainā ungāru
pašvārdu rakstība. Laboties nav
ar vēlu, un tagad būtu īstais brī-
is. Mānis pēc sāksim ar pustu,
e puštu, kā kāds dzejnieks nupat
o dēvē. J. M. Linkolnā.

NEVIETĀ PIESISTA DŪRE

atvijas Amerikā red.:
Savas un manas un latviešu tau-
as vislielākās — latgaļu — cilts
rālis A. Ķivlenieks laikraksta 17.
ovembra n-rā, manuprāt, mazliet
ārsteidzīgi piesitis dūri kā pro-
estam pret katoļticīgās kursietes
suitietes) Birutas Senkēvičas at-
katu uz 100 gadu veco tautas at-
odas laikmeta sākumu. Ka tas
iešām tā, to apstiprina kaučū se-
ojošie fakti:
A. Ķivlenieks aizmirsis, ka tieši
atgaļu cilts jau bija kristīta, kad
biskaps Alberts un viņa draugi to
ristīja otrreiz — ar uguni un zobe-
u. Raksturīgs un dziļi traģisks
iemērs tam ir grieķu katoļticīgo
atgaļu Jersikas valsts piesmiešana
n iznīcināšana.
A. Ķivlenieks alojas arī tanī zi-
ņā, ka latviešu tautas sastāvā ielēš
tikai vienu trešdaļu latgaļu. —
Kad uguns un zobena kristība ta-
gadējo latviešu tautu nospieda vā-
cu jūgā, zemgaļu cilts bija prak-
tiski iznīcināta, kuršu un lībju at-
licis tik maz, ka atlikušie latgaļi
pilnīgi asimilēja mazākumu. un asi-
milēja tā, ka arī tautas nosaukumu
latavi resp. latvieši deva latgaļi.
Vēsturē pieminētie sēļi (no lībju
— augšgalieši) taču arī bija lat-
gaļi.
Ja nu kādā no senajām ciltīm,
kas devusi latviešu tautai savas asi-
nis, varētu protestēt, ka viņi par
maz pieminēti kā latviešu tautas
sastāvdaļa, tad tie varētu būt līb-
ji un kurši, bet ne latgaļi. Taču
nav dzirdēts, ka pēdējie jebkad un
kā būtu protestējuši . . .
Ķivlenieka kļūdīšanās un pārstei-
dzības pamatā tas, ka viņš pie lat-
gaļiem, kā redzams, pieskaita vie-
nīgi tos, ko simtiem gadu apspie-
da poļi un ruski, kam poļu ksendzi
iepotēja ticību, ka katolis nozīmē
to pašu, ko polis. Blakus tam arī
trimdā šodien vēl ir dzīvi latgaļi,
kas bez visas vēstures pazīšanas
paši atmin savus tiktāl pārkrievo-
tus ciltsbrāļus, kas vairs neprata
skaisto latgaļu valodu, bet vien
krieviski, un tomēr neatzina sevi
par krieviem. „Pravoslavi", viņi
skaidroja: „Ruskij latiš!"
Vitebskas guberņā tautas modi-
nātāji pirms 100 gadiem no pilnīgi
latgaliskās Vidzemes un no pilnīgi
latgaliskās Kurzemes guberņas
augšgala nevarēja tikt klāt pie sa-
viem ciltsbrāļiem, jo priekšā bija
poļu ksendzi.
Pilnīgi pareizi saka A. Ķivlenieks
savas vēstules beigās, ka toreizē-
jiem Vitebskas guberņas latvie-
šiem tautas atmodinātāji parādīju-
šies 50 gadu vēlāk kā pārējos no-
vados. Fr. Trasūns, N. Rancāns, Fr.
Kemps, kas, paši būdami katoļi,
starp luterticīgajiem Rīgā un Jel-
gavā bija atraduši savas tautas lo-
cekļus.
Pēc 50 gadiem šiem gaišajiem
latviešiem, ar Dieva palīdzību, mū-
su bērnu bērni veltīs 100 gadu at-
ceri, bet šim brīžam tāda vienīgi
viņiem, kam jau 100 gadi pagājuši.
Alfreds Ābers, latgalis.

ūtītos manuskriptus saīsināt.
izglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpa-

m parakstītajos rakstos izteiktās do-
riedoklim.

vējoties atbildēsim;
a pastu bezmaksas
us.
PASKAIDROJUMI
LODĀ.

LARISA STEINBERGA

beigusi Kenterberijas universitātes kolledžu ar B. Sc. gradu Kreitsčērčā, Jaunzēlandē. Viņa pašreiz mācās skolotāju akadēmijā un gatavojas universitātes nākamajam zinātniskajam gradam.

IMANTA

Ziemassvētku dāvanām

visās latviešu grāmatnīcās jūs varat pasūtināt vai izvēlēties skaistās Imantas grāmatas

Edvards Virza
KĀRLIS ULMANIS
Grezni izdota monografija.
Tikai iesieta: $2.80.

*

Prof. J. Jurevičs
DZĪVE UN LIKTENIS
Refleksijas par latvisko eksistenci.
Tikai iesieta: $2.80.

*

Modris Zeberiņš
PŪRA PŪĶIS UN TRĪS SIEVAS
Autora jaunākais romāns.
Brošēts: $2.55, iesiets: $3.40.

*

Pāvils Klāns
RŪSA
Plašs romāns par latviešiem 2. pasaules karā.
Brošēts: $4.20, iesiets: $5.60.

*

O. Freivalds
KURZEMES CIETOKSNIS
Divās grāmatās.
Katra, broš.: $2.50, ies.: $3.80.

*

Grāmatas bērniem

RUNČA VEZUMS, dzejoļu antoloģija. Broš.: $1.50, ies.: $2.20.
Latviešu tautas PASAKAS PAR SĒRDIENĪTI. Broš.: $2.10, ies.: $2.80.
Latviešu tautas PASAKAS PAR VELNIEM. Broš.: $2.25, ies.: $3.10.
Andersena PASAKAS, illustrētas, Broš.: $1.95, ies.: $2.60.
Brāļu Grimmu PASAKAS, illustrētas. Broš.: $3.25, ies.: $4.25.
E. Kestners EMILS UN BERLĪNES ZĒNI, rom. Ies. $1.50
E. Kestners DIVKĀRŠĀ LOTITE, romāns. Broš.: $1.50, ies.: $2.00.

*

Tulkojumi

Džovanni Bokačo
DEKAMERONS
Divās grāmatās (kopā 900 lpp.).
Katra, broš.: $4.40, ies.: $5.80.

*

Annemarija Selinko
DESIRĒ
Romāns par Napoleonu un Bernadotiem (600 lpp.)
Brošēts: $3.90, iesiets: $5.20.

*

Dž. Steinbeks
PAR PELĒM UN CILVĒKIEM
Romāns par draudzību un greizsirdību.
Brošēts: $1.60, iesiets: $2.40.

*

A. Dž. Kronins
DEBESU VALSTĪBAS ATSLĒGAS
Romāns par misionāru darbību Ķīnā.
Brošēts: $2.85, iesiets: $3.80.

*

TIRANNS
Romāns par kādas dzimtas iziršanu (516 lpp.)
Brošēts: $4.40, iesiets: $5.40.
ZVAIGZNES RAUGĀS LEJUP
Romāns par Anglijas ogļračiem.
Brošēts: $4.75, iesiets: $5.65.
CITADELE
Romāns par ārstu dzīvi (380 lpp.)
Brošēts: $2.90, iesiets: $3.60.

Pasūtinot tieši apgādā IMANTA vismaz divas grāmatas, jūs tās saņemsit ar 25% atlaidi un apgāda prēmiju kartīti.

Apgāda korespondences un naudas pārvedumu adrese:

IMANTA
Imants Reitmanis, Postbox 292,
Copenhagen V, Denmark

DARBA APSTĀKĻI ČIKĀGĀ

Latviešiem visās darba nozarēs ir laba slava

Čikāga ir pilna pretešķību. Tā vien liekas, ka tieši Čikāgā visredzamāk parādās Amerikas seja, jo tieši šajā pilsētā sastopami visdažādāko tautību pārstāvji. Ja rudens lielajā tautību festivālā piedalījās 40 tautību grupas, tad noteikti zināms, ka kādas 10 nepiedalījās, starp tām arī igauņi. Bet šis apstāklis rāda ainu, kāda vērojama visā pilsētas dzīvē. Krāsaino iecirkņi ir netīri un mājas nolaistas. Kur tie iekravājas, tur apkārtne drīz vien pārvēršas uz slikto pusi. Šo daudzo tautību piederīgie vairāk vai mazāk dzīvo savu dzīvi lielajā tautu mistrojumā. Reizēm tā vien liekas, ka katra tautība dzīvo tikai savām interesēm. Pilsētas vecākais gan mēģina darīt visu iespējamo tautību pretešķību izlīdzināšanai, bet tomēr arī aicina tautas nezaudēt savu nacionālo stāju. Viss tas atstāj jo jūtamu iespaidu uz darba apstākļiem pilsētā. Krāsaino skaits pieaug ļoti strauji. Rajons, kurā iemitinās kaut viena krāsaina ģimene, pēc īsa laika pārvērsts par „melno" iecirkni. Tas pats sakāms par fabrikām un cita veida rūpnīcām vai uzņēmumiem.

Čikāga ir pilsēta, kurā darbu atrast nenākas grūti. Daudzās fabrikās, rūpnīcās, kantori u. t. t. prasa darba darītājus. Pašā pilsētā pēdējā laikā vairs neatļauj celt fabrikas, kuras apkurina ar akmeņoglēm, resp., kuru mašīnas iedarbina „pilsētas gaisam nevēlams dzinējspēks". Bet arī paši rūpnieki sākuši virzīties ārpus pilsētas — uz priekšpilsētām. Šajās priekšpilsētās dzīvo apm. 3 miljoni, bet pašā pilsētā 4 miljoni iedzīvotāju. Aplēš, ka no tiem 80% ir nodarbināti.

Kādus strādniekus visvairāk pieprasa? Gan lietpratējus, sevišķi būvstrādniekus — namdarus, techniskos zīmētājus un mašīnstrādniekus. Vasarā meklē arī krāsotājus. Visiem šo arodu pratējiem ir ļoti labas algas. Tā krāsotājiem par stundu maksā caurmērā $2.60. Līdzīgi ir ar namdariem. Metallstrādnieku alga ir no $1.50 — $2.50 stundā. Ir vēl izcili lietpratēji — burtliči, kuru algas caurmērā ir $3.20 stundā. Par virsstundām nāk klāt 50 proc, arī sestdienas skaitās kā virsstundas. Daudzi uzņēmumi strādā virsstundas. Arī naktsdarbus dažos uzņēmumos samaksā labāk.

Daži uzņēmumi darbā pieņem tikai ASV pavalstniekus, jo tie esot „drošāki". Interesējoties par tādu šķirošanu, attiecīgās iestādes paskaidro, ka tāda rīkojuma nav, bet viss atkarājoties no darba devēja, kas var arī nepavalstniekus citādi klasificēt. Un tādos gadījumos valdības iestādes nekā nevarot darīt. Tā esot privāta lieta. Grūti darbu atrast arī vecākiem gados, turpretim jauniem, sevišķi lietpratējiem, ir viegli. Bieži notiek, ka pieņemtie „lietpratēji" nekā nezina no darāmā. Tādiem parādās, jo viņi aizbildinās ar to, ka „mūsu fabrikā tā nestrādāja" . . . Drīz tie iemanās, kā „šajā fabrikā" jāstrādā, un lieta darīta. Ne bez iemesla latvieši saka, ka „darbs dara darītāju". Un tā tas arī ir.

Kā Čikāgā skatās uz latviešu strādniekiem? Ar vienu vārdu sakot — labi, jo latvieši sevi visumā pierādījuši par labiem darba darītājiem, vienalga, vai tie strādā pie mašīnām, kantoros, vai citos darbos.

Kā ir ar dzīvokļiem? Dzīvokļus var atrast, jo pilsēta noplēš vecās mājas un tanī vietā paceļas 10 stāvu nami ar visām ērtībām. Ģimenes mājiņu sistēma pilsētā pamazām izbeidzas. Tā gan ir mazpilsētās pie pašas Čikāgas, kur mazmājiņas aug kā sēnes. Būvuzņēmēji nepaspējot pat tik daudz uzcelt, cik tādas pieprasot. Tas arī saprotams, jo pilsētā, sevišķi jaunajai audzei, nav izdevīgi dzīves apstākļi, kamēr mazpilsētās tie bauda tīru gaisu, spēlējas pie mājām zālājos un dārzos.

Un satiksme? Tas ir ļoti sāpīgs jautājums. Beidzoties darbiem, ielas pieblīvētas autobusiem un privātmašīnām. Pie signālugunīm sekunžu laikā sastājas jo garas rindas braucēju. Pilsētas valde dara un darīs iespējamo, lai atvieglotu braucējiem satiksmi, izbūvējot jaunus ceļus un ielas, sevišķi nojaucamo māju iecirkņos. Iet autobusi, apakšzemes un virszemes dzelzceļi, ir visai ātri, un lielas strādnieku masas izvizina uz un no mājām. Tikai uznākot negaidīti sniegam, vai stipram lietum, autobusu satiksme tiek gandrīz vai paralizēta, un uzņēmumi zaudē lielas summas, jo strādnieki ierodas darbā ar lielu nokavēšanos, kas sevišķi steidzamu un svarīgu darbu izpildījumos pamatīgi sajūtams. Pilsētas satiksmes nodaļa meklē izeju no šī nevēlamā stāvokļa. Pagaidām tā ieteic iespējami daudz izlietot pazemes un gaisa dzelzceļus. Tie iet netraucēti un ļoti ātri.

Dzīves dārdzība cēlusies par caurmērā 5 procentiem. Turpretim algas nav tik ātri pieaugušas. Uzņēmēji noslēguši ar arodbiedrībām līgumus uz vienu gadu (parasti) un, saskaņā ar šiem līgumiem noteiktas arī strādnieku darba algas. Un tā jāgaida uz varbūtēju algas paaugstināšanu veselu gadu . . .

Ja nu tiešām izdodas pilsētasgalvam izbūvēt Čikāgu par lielāko pilsētu pasaulē, kuru savienos kanālis ar Kanadu un jūrām, lai varētu iebraukt okeana tvaikoņi, tad pilsētas rosība vēl palielināsies un tā var izvērsties par svarīgāko visās Sav. Valstīs. Tad arī iedzīvotājiem var pavērties gluži jaunas iespējamības.

Otto Krolls

INŽ. O. LEIMANIS 65-GADNIEKS

Inženieris Oskars Leimanis Grand Rapidos 11. decembrī kļūst 65 gadus vecs. Tā ir robeža, kad šinī zemē pilnīgi var pāriet „vecajo klasē", turēt rokas klēpī un pārtikt no vecuma pensijas. Liekas, mūsu jubilārs gan par to nedomā, par ko spilgti liecina viņa darbīgums, ne tikai tiešā darba vietā, bet jo sevišķi Grand Rapidu latviešu biedrībā. Ja šejienes latvieši ieguva savu namu, to izveidoja un izdaiļoja, tad tas nenoliedzami inž. O. Leimaņa un viņa tuvāko līdzstrādnieku nopelns. Inž. O. Leimanis tiešām strādā 7 dienas nedēļā, kā amerikāņu baznīcas kalpotājam, viņam jābūt darbā rīta agrumā un vēlās vakara stundās; svētdienās un darbdienās. Bet „savā valstībā" viņš ir savs kungs un kalps.

Jubilārs dzimis 1891. g. 11. decembrī Valmieras apr., Tūjas pagastā kā lauksaimnieka dēls. Mācījies vietējā pagasta un draudzes skolā, vēlāk Tērbatas reālskolā. Pēc reālskolas beigšanas 1911. g. iestājies Rīgas politechniskajā institūtā, bet tur sabijis tikai vienu gadu un devies uz Pēterpili, kur izturējis grūtu konkursa pārbaudījumu Ceļu inženieru institūtā. 1918. g. šo institūtu sekmīgi beidzis un tā paša gada rudenī atgriezies Latvijā. Drīz pēc tam sācis strādāt uz dzelzceļa Rīgas I iecirknī par jaunāko inženieri un priekšnieka palīgu, bet ar 1921. g. bijis I iecirkņa priekšnieks. Viņa laikā atjaunotas daudzas stacijas ēkas vai uzceltas pilnīgi no jauna, pārbūtas dzelzceļa linijas un veiktas vairākas svarīgas tiltu būves. Tai pašā laikā bijis padomes priekšsēdis Rīgas namsaimnieku bankā. 1936. g. pārcelts uz 8. ceļa iecirkni Jelgavā, tur darbodamies līdz 1. februārim, kad boļševiku laikā no dienesta atbrīvots. Kādu laiku strādājis 4. būvkantorī. Vācu laikā atkal iestājies darbā uz dzelzceļa, kādu laiku pildījis dzelzceļa iecirkņa priekšnieka pienākumus, bet vēlāk aicināts par satiksmes ģenerāldirektoru.

1944. g. rudenī izceļojis uz Vāciju, pārcietis Drezdenes bombardēšanu un pirms izceļošanas uz Sav. Valstīm (1949. g.) dzīvojis Eslingenā. Latvijas brīvvalsts laikā apbalvots ar Triju zvaigžņu ordeņa 3. šķiru un Zviedrijas Vāzas ordeni. Bijis ilggadīgs Patria filistrs un šīs korporācijas pirmais seniors, vadot tās dzīvi vairākus gadus, arī trimdas dzīves posmā. Ģimenē izaudzinājis meitu un dēlu, pēdējais deportēts. Inž. Oskara Leimaņa godināšana Grand Rapidu latviešu kolonijā notika 8. decembrī Latviešu biedrībā.

V. Z.

VĀRDS JAUNAJIEM

Sakiet droši visu, kas jums uz sirds!

Ar Laimoņa Zandberga pašinterviju un plašo apceri par jaunatnes pienākumiem pret savu tautu, devām mūsu laikrakstā vārdu jaunajai audzei, mūsu trimdas aktīvākās un latviskākās jaunatnes daļas pārstāvjiem, lai tie varētu skaidri un atklāti pateikt, kas viņiem uz sirds, ko tie domā paši par sevi, par vecāko paaudzi, par saviem pienākumiem trimdā un visu mūsu nākotni.

Tagad vārds dots Toronto jaunatnes pulciņa aktīvajai dalībniecei, mūsu laikraksta pastāvīgajai līdzstrādniecei Birutai Popei, kas savā rakstā Vai ir vērts rakstīt latviski — aizkar ļoti aktuālu tematu. LA redakcija aicina jaunos latviešus droši izteikt savas domas, iesūtot apcerējumus par trimdas problēmām līdz ar ģīmetni un īsu „pašinterviju".

PATI PAR SEVI

— Esmu kurzemniece no Rīgas, lauciniece ar pilsētnieces idejām. Maniem literārajiem centieniem pamatus licis tēvs, kas man mācīja burtot 4 gadu vecumā un deva lasīt Anneles grāmatas, Balto grāmatu un latviešu pasakas. Tad — Vandzenes pamatskolas vēstures skolotāja, kas mācīja vēsturi ar literatūras palīdzību, un Rīgas valsts I ģimnazijas latviešu valodas skolotāja, kas man mācīja pazīt latviešu valodu.

Berlīnē ģimnaziju beidzot, ar lielu prieku iepazinu vācu literatūru un valodu, bet mans pašreizējais darbs kanadiešu grāmatu izdevniecībā dod tiešu saskari ar angļu rakstīto vārdu. Tomēr par visu labprātāk es lasu mūsu Kārli Skalbi.

Rakstījusi esmu, vairāk vai mazāk, kopš skolas laikiem, bet nekad tik koncentrēti kā pašreiz, kad trīs ceturtdaļas visa uzrakstītā ir tīra žurnālistika, par ko šī laikraksta lasītājiem būtu lieki ko stāstīt . . .

Mani nākotnes nodomi īstenībā ir tikai cerības, jo tos reālizēt nestāv manā varā. Par visu vairāk es vēlos dzīvot un strādāt Latvijas valstī.

VAI IR VĒRTS RAKSTĪT LATVISKI?

Dzīvojot trimdas zemju apstākļos, pierodot pie šo zemju ikdienas iebraucēji pa laikam izmēģina roku šejienes „balto apkaklīšu" darbos ārpus bankām un apdrošināšanas biedrībām, un ja izdodas kaut cik pārkāpt augstajam valodas slieksnim, gūst arī sekmes un atzinību. Tādēļ nav nekāds brīnums, ja tie latvieši, kas ilgāku vai īsāku laiku darbojušies rakstītā un iespiestā vārda laukā, mēģina savas spējas likt lietā arī svešajā valodā, nemaz jau neminot tos, kas mācās un absolvē šejienes skolas un ir mācījušies savas domas sakarīgi izteikt angļu valodā, ja arī viņi nav to šūpulī dzirdējuši.

Ja vairāk vai mazāk pazīstami latviešu autori, kas domā sevi spējīgus rakstīt — radoši rakstīt — arī angliski, mēģina to darīt, tā ir cilvēcīga un dabiska parādība

Bet nesen kāds jauns cilvēks, kas nodomājis spert pirmos soļus rakstniecībā, deklarēja: Latviski nav vērts rakstīt.

Rakstnieks neraksta aiz apsvērumiem, ka par šādu vai tādu tematu būtu izdevīgi rakstīt, vai arī ka būtu vērts piemērot savu darbu un stilu zināmai lasītāju grupai, kas pērk un labi maksā. Rakstnieks raksta tad, kad ir kas sakāms, un par to, par ko ir kas sakāms, un šo sakāmo tas mēģina ietērpt savā līdzībā un izteikt savos vārdos. Un jo vienkāršāks, tiešāks un bez pretenzijām ir rakstnieka izteiksmes veids, jo tuvāk viņš būs pienācis katra māksliniekа mērķim — izteikt sevi.

Gleznotāji, mūziķi, savā ziņā pat aktieri, šinīs sajukušajos laikos ir labāk situēti nekā rakstnieki, jo pirmo izteiksmes veids ir saprotams katram. Krāsas runā savu valodu tikpat uz latvieti kā amerikāni, un mūzika ir saprotama tiklab francūzim kā krievam. Rakstniekam, turpretim, ir tikai viņa valoda. Gleznotājs studē krāsu saturu, maisījumus, toņus, visu ko vien var, lai iepazītu savas izteiksmes līdzekļus līdz pašiem sīkumiem, lai ar tiem saaugtu un spētu ar tiem izteikt savas jūtas un pārdzīvojumus. Mūziķi dara to pašu ar mūziku. Tātad būs pareizi secināt, ka rakstniekam jāiet tas pats ceļš, izmantojot savu izteiksmes līdzekli — valodu.

Vēl kas, rakstnieks visu savu radošo mūžu sniedzas savā apkārtnē, savā sakņojumā, savos pārdzīvojumos un izjūtās pēc materiāla, ko izlietot savā darbā. Katram cilvēkam šī viņa apkārtne ir Dieva dota, un latvietim tā ir latviska. Tas ir fakts, no kura nevienam vēl nav izdevies tikt vaļā. Dažs to noliedz, cits par to atvainojas, trešais to ignorē, un vēl cits ar to samierinās, bet pašu faktu nekas negroza.

Slavenā amerikāņu rakstniece Pērla Baka kādā savā rakstā par rakstniecību ar rūgtenu humoru brīdina, lai katrs cilvēks, kas grib dienās kļūt par rakstnieku, uzmanās, kur viņš piedzimst un kādā valodā vispirms mācās runāt. Viņa pati 3 mēnešu vecumā no Amerikas aizvesta uz Ķīnu, tur uzaugusi un iemācījusies ķīniski runāt, pirms runājusi angliski. Bakas romāni risinās Ķīnā, un lai gan viņa raksta angļu valodā, viņas teikumi ir savdabīgi un neangliski. Pagāja ilgi gadi, kamēr Pērla Baka pārliecināja amerikāņu lasītājus, ka viņas rakstnieces spējas stāv pāri zemju robežām un aizspriedumiem. Kritiķi tagad to nosaukuši par Bakas stilu, bet rakstniece pati pastāv, ka tā ir ķīniešu valodas ietekme. Pērla Baka raksta par to, ko viņa zina, un grib teikt tā, kā viņa to vislabāk prot.

Un tā latviešu rakstniekam nekas cits neatliek kā rakstīt latviešu valodā par latvisku vidi un latviskās sadzīves problēmām latviešu lasītājam.

Nenoliedzami ir iespējams labi un tekoši runāt svešā valodā. Ja cilvēkam visa diena piecas dienas nedēļā jāpavada angliski runājošos ļaudīs, viņš ar laiku arī domās svešajā valodā. Viņš varēs lasīt un rakstīt referātus un aizstāvēt zinātniskas tezes. Bet viņš nekad nevarēs svešā valodā just. Un šī iemesla dēļ nevarēs radoši rakstīt. Pavisam ikdienišķs piemērs. Katrs cilvēks, lai cik tas labi pārvaldītu citu valodu, redzēdams uz ielas auto katastrofu, pirmajā brīdī uz šo notikumu reaģēs savā valodā. viņa zemapziņa tam piesūtīs domas viņa paša valodā. Latvietim — latviešu valodā.

Rakstniecība ir māksla. Un mākslai ir nepieciešams vispirms īsts un dabisks pārdzīvojums un, otrkārt, spēja šo pārdzīvojumu ietvert īstā un dabiskā izteiksmē. Rakstniekam, kā jau teikts, šī izteiksme ir vārdi. Un īstus, pārdzīvotus vārdus ar visām to niansēm un iekrāsojumiem var atrast tikai savā valodā.

Nauda ir laba lieta, nav nekādas vajadzības pārmest rakstniekam, ja tas meklē izdevēju, kas tam maksā lielāko honorāru. Rakstniekam ir jādzīvo, un ja viņš var dzīvot no sava darba augļiem, tas viņam tikai dod pašapziņu, ticību un palielina un veicina viņa spējas radīt. Turpretim cilvēks, kas, pirms uzrakstījis kaut rindu, grib izdomāt, kur atradīs vislabāk maksājošo noņēmēju, un šim mērķim tad gatavs upurēt pašu rakstīšanu, nav un nebūs rakstnieks aiz pavisam vienkāršiem iemesliem: viņa vajadzība rakstīt, ja viņam tā vispār ir, nav pietiekami dziļa, ja to var pārspēt apsvērumi, un, otrkārt, viņam trūkst godīguma pašam pret sevi un pietātes pret savu izvēlēto izteiksmes veidu.

Katram rakstniekam ir pienākums pret savu tautu, jo tā viņam dod iespēju izteikt sevi, likt lietā Dieva doto dāvanu. Latviešu un tai līdzīgu tautu rakstniekiem tagad šis pienākums ir lielāks kā jebkad. Ir teikts un rakstīts, ka tautas uzdevums ir uzturēt savus māksliniekus. Bet lielāks un svarīgāks ir mākslinieku uzdevums uzturēt savu tautu.

Pirms simts gadiem Tautas atmodas laikmetā dzejnieki aizdedzināja nacionālo uguni, kas gruzdēja un dega un uzliesmoja, un šīs uguns siltumā ir sildījusies latviešu tauta un tās rakstnieki. Ja nu tiem pirmajiem bija spēka gana aizdedzināt gara uguni, tad nebūtu daudz prasīts, lai šīsdienas rakstnieki un dzejnieki — arī topošie — šo uguni turpinātu kurt. Pirms 100 gadiem bija vērts latviski rakstīt, un vai šodien tā nebūtu?

Kanadiešu autori, kas savā valodā varētu rakstīt tiklab amerikāņu kā angļu lasītājam par amerikāniskām vai angliskām temām un saņemt par to lielus honorārus, raksta par Kanadu un samierinās redzēt savas grāmatas 4000 eksemplāros, no kuriem nereti izpērk pusi, jo viņi ir kanadieši un ir pārliecināti, ka ir vērts rakstīt kanadiešu lasītājam.

Beidzot, ir vērts rakstīt latviski latviešu valodas dēļ. Lai tas jaunais cilvēks, kas tik droši teica, ka latviski nav vērts rakstīt, pamēģina pārtulkot Andreja Eglīša, Veltas Tomas, Veronikas Strēlertes, Zinaīdas Lazdas, vai citu autoru dzejoļus. Lai pārtulko tautas dziesmas rindu: „Sidrabiņa upi bridu, zelts pa virsu lidinās."

Angļu valodā ir sarakstītas skaistas grāmatas. Grāmatas, kur katra lapas puse ir dzeja. Šekspīrs, ar plašāko vārdu krājumu, kāds bijis un ir jebkādam citam angliski runājošam cilvēkam; Kronins, kura darbus var lasīt tikai valodas dēļ vien, nemaz nedomājot par saturu; no amerikāņiem, Karls Sandbergs, kura dzejoļi un Linkolna biografija 6 sējumos ir mūzika lasītāja ausīm. Te varētu uzskaitīt piemērus rokas garā sarakstā. Šie rakstnieki būs domājuši, ka angliski ir vērts rakstīt.

Liksim otrā svaru kausā mūsu tautas dainas, Augustu Saulieti, Jāni Akurāteru, Kārli Skalbi, Virzu, Plūdoni, jau minētos dzejniekus un vēl visus citus, neminētos. Atsvērs. Jo abiem svaru kausiem ir sava vērtība. Sveštautietis, kas prastu latviešu valodu, to nenoliegtu, un nav nekādas vajadzības mums pašiem to noliegt.

Ir vērts rakstīt latviski.

CEĻA VĀRDI

Katrs cilvēks ir kādas dievišķas idejas iemiesojums, un līdz ar to katrā cilvēkā ir sava pasaule. Jānis Poruks

*

Cilvēks ir līdzdalībnieks visos savos darbos un tādēļ arī atbildīgs par to sekām. Vilis Olavs

*

Drošs prāts jau ir pus-darba darītājs. Krišjānis Barons

*

Māksla ir gaišs logs uz tautas dvēseli. Edvarts Virza

*

Ilgu novēlots īstenojums vairs neatspirdzina. Alkstošā dvēsele to uztver kā nokaisēta dzelzs ūdens pilienu. Ebnere - Ešenbacha

DIVAS PAAUDZES . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

viņa runā apmēram divas stundas . . . Tautas dziesmas viņai būs grūti iemācīties, jo viņa latviski vairs tik labi neprot lasīt . . . Un kā tad lai dzied, ja nezina vārdus? Tūdaliņu dejot gan viņa gluži aizmirsusi vēl neesot, un ja nu Jūs modernās dejas negribot mācīties, tad viņa būtu ar Jums mierā, ja Jūs mācētu pats dejot kaut vai to pašu Tūdaliņu. Mūsu farmas tuvumā ir viena tāda vieta, kur pa vakariem var izdejoties . . . Irma tur katru vakaru iet, un viņa būtu ar mieru Jūs tur sagaidīt . . . Neesot dārgi, par divām personām apmēram divdesmit dolaru . . . To es pierakstu tādēļ, lai Jūs zinātu, ka nauda jāņem līdzi . . . Trusīši neizskatās kā jau trusīši, ja tikai neskrietu krūmos, tad būtu labi . . . Bez ūsiņām gan lai Jūs nerādoties.

Jūsu skolniece Maija

SKOLOTĀJA VĒSTULE MAIJAI

Tu, mīļā Maija, par savu māsu esi uzrakstījusi vairāk nekā par trusīšiem. Tavos gados nepieklājas runāt vai rakstīt par lūpu zīmuli, nokrāsotiem nagiem un satikšanos. Un Tava vēstule man sagādā lielas nepatikšanas, jo visas skolnieku vēstules man jādod izlasīšanai arī Neklātienes skolas priekšniekam. Es jau labi Tev piekodināju, ka par Tavu māsu neko negribu zināt. Turpmāk gan lūdzu, vai nu tikai par trusīšiem, vai, ja šie lāga dzīvniecīņi Tavu fantaziju nemaz nespēj ierosināt, tad par zvirbuļiem vai citiem putniņiem, bet ne vairs par savu māsu Irmu . . . Varbūt man tuvākā nākotnē iznāks uz jūsu pusi aizbraukt . . . Es arī gribētu redzēt, kādi tie Tavi trusīši izskatās.

Tavs skolotājs R. Tītavnieks

Mūsu pārstāvji Zviedrijā

pieņem laikraksta abonēšanas maksu un sludinājumus:

1. INFORMATION — Postgiro 356146 Stockholm.
2. DV STOKHOLMAS NODAĻA, Box 220, Stockholm 1.

Savienotās VALSTIS

GRAND RAPIDI (MICH.)

● Grand Rapidu latviešu organizāciju padome 8. decembrī, pl. 7 vakarā latviešu biedrības telpās rīkoja Tautas atmodas laikmeta 100 g. atceres aktu ar priekšnesumiem un saviesīgu vakaru. Referēja agr. K. V. Liepiņš no Grand Hēvenas. Bija skautu un gaidu priekšnesumi. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes mācītājs prāv. J. Ozols bija izbraucis uz Kontinentālas pilsētiņu Ohaio, kur turienes un plašākā apkārtnē izkaisītiem tautiešiem vadīja dievkalpojumu sakarā ar 11. un 18. novembra svētku dienām. Bija arī svinīgs akts un kopējs groziņu azaids Dr. Kaka mājās.

● Grand Rapidos dzīvojošie Latvijas kara skolu beigušie virsnieku apvienības biedri 1. decembrī pulcējās latviešu biedrības telpās, lai atcerētos savas skolas 37. gada svētkus. Sapulcējušos uzrunāja kopas priekšnieks A. Puravs, pēc tam par latviešu bēgļu nokļūšanu Zviedrijā un to gaitām „kaŗa zemē" stāstīja J. Jaunkalns. Sekoja kopējas vakariņas.

● Pirmo Ziemassvētku eglīti rīkoja Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes jaunatnes pulciņš kopīgi ar dāmu komiteju. To ievadīja ar svētbrīdi prāv. J. Ozols, pēc kam ALJA's priekšsēdis V. Nollendorfs iztirzāja jautājumu — „Kurp jāskatās jaunatnei?" Viņš pieskārās attiecībām vecās un jaunās paaudzes starpā un prof. P. Starca grāmatai par jaunatnes problēmām. Pārmest jaunatnei pārmērīgu nodošanos sportam nevarot, tāpat pārmērīgu amerikānizēšanos. No vietējiem varot pieņemt to, kas labs un lietderīgs, jo ne viss šeit esot peļams un nicināms. Sekoja priekšnesumu daļa, kurā klausītājus ar klavieru priekšnesumiem iepriecināja R. Jirgensone un A. Puriņa, bet deklamēja M. Jansone un T. Lībants; trīs tautas dejas E. Brūnes vadībā nodejoja kupla jauniešu grupa. Darbojās Ziemassvētku tirdziņš un grāmatu galds, un dāmu komiteja bija rūpējusies par jauniešu un viesu pacienāšanu.

● Decembra mēnesī katru gadu vietējās mākslas galerijas telpās dažādu tautību grupas rāda savas atšķirīgās paražas Ziemassvētku svinēšanā vai kuplinot sarīkojumus ar saviem priekšnesumiem. Šogad 9. decembrī norādītā vietā dziedās A. Kalnāja koris, bet 16 decembrī (pēcpusdienā) E. Brūnes tautisko deju trupa demonstrēs vairākas mūsu tautas dejas.

V. Z.

MILVOKOS

● Latviešu nacionālā centra Čikāgas nodaļa un Milvoku kopas tautiešu sanāksme notika Milvokos. Tā vienlaicīgi sakrita ar tur rīkoto protesta demonstrāciju, sakarā ar notikumiem Ungārijā. Pirms sanāksmes centra darbinieki E. Gallena un V. Granta vadībā piedalījās demonstrācijas gājienā, kurā latvieši bija viena no lielākām grupām. Pēcpusdienā notika centra darbinieku apspriede, kurā pārrunāja aktuālākos notikumus, iekšējās darbības ciešāku saskaņošanu un sadarbību cīņā pret komūnismu. Sakarā ar Čikāgā notikušā LNC vidienas nodaļu un kopu darbinieku konferencē izteiktiem vēlējumiem; šādas centra darbinieku sanāksmes tuvākā aikā notiks Indiānāpolē, Sinsinātī, Detroitā, Grand Rapidos, Klīvlendā un Sausbendā.

b.

● „Svētku pasaules tirgu", kas šogad 2. decembrī notika Milvokos jau 13. reizi pēc kārtas, apmeklēja pāri par 32.600 cilvēku. Šajā lielajā sarīkojumā, kur savas tautas dziesmas, dejas un nacionālos ēdienus rādīja 35 dažādas tautības, latviešu stends savā bagātībā pārsniedza visu iepriekšējos gados redzēto.

Arī tā sauktajā „Pasaules tirgū", kur dažādi rokdarbi un izstrādājumi bija izstādīti pārdošanai, latvieši bija labi pārstāvēti. Starp pārējiem latviešu daiļamatniekiem savus izstrādājumus sudrabā bija izstādījis arī Bruņinieka krusta kav. Žanis Butkuss. Latviešu ar tautas dziesmām reprezentēja E. Brusubārdas koris, kas šogad tāpat kā pērn, iznesa uz saviem pleciem galveno latviešu grupas smagumu.

● Svētdien, 2. decembrī ev. - lut. Sv. Jāņa draudze bija rīkojusi Ziemassvētku tirdziņu, kura nolūks bija sagādāt līdzekļus tiem mūsu tautiešiem, kurus liktenis ir piemeklējis vissmagāk.

Šo tirdziņu var atzīt par labi izdevušos: tautieši pirka latviešu grāmatas, skaņu plates un latviskas piemiņlietiņas, izstrādātas gan kokā, gan ādā, gan sudrabā. Daži pat iegādājās pa gleznai, jo pārdošanai bija izstādīti A. Dārziņas, M. Kovaļevskas, B. Kļaustiņas, Neiļa un V. Rumpētera darbi. Dāmām, kas gādāja par ēdieniem un dzērieniem, vienmēr bija pilnas rokas darbu.

● Sestdienas pēcpusdienā ugunsgrēks izcēlās tautieša Jāņa Zvejnieka mājā, kur uguns nodarīja postījumus apm. $10.000 apmēros. Ugunsnelaimes cēlonis bija galas žāvētava, ko minētais tautietis bija ierīkojis savas mājas pagrabā. Bez Zvejnieka ģimenes mājā dzīvoja arī viņu meita un dēls ar ģimenēm.

Izpalīdzīgi tautieši bija gādājuši par pagaidu apmešanos uguns nelaimē piemeklētajiem.

KALAMAZŪ

● Latviešu sestdienas skolas eglītes vakars notiks 22. decembrī, uz kuru tiek cītīgi gatavots „Sprīdītis" un citi priekšnesumi. Sv. Jāņa draudzes eglītes vakars būs 23. decembrī, Jaunatnes kopas — 21. decembrī un Kalamazū ev. - lut. draudzes — 30. decembrī.

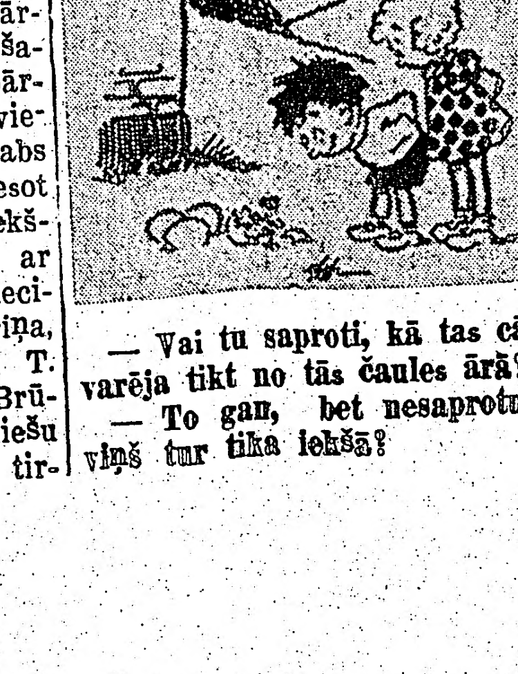

— Vai tu saproti, kā tas cālēns varēja tikt no tās čaules ārā?
— To gan, bet nesaprotu, kā viņš tur tika iekšā?

Sporta APSKATS

LATVIEŠU SPORTA PADOMES TRIMDĀ PREZIDIJA INFORMĀCIJAS LA PIELIKUMS LATVIEŠU SPORTISTIEM SVEŠUMĀ

UZTRAUCOŠI FAKTI

PĀRSTEIDZOŠI ATKLĀJUMI PAR ASV BĒRNU FIZISKO ATTISTĪBU. — VAI TIE ATTIECINĀMI ARI UZ LATVIEŠU BĒRNIEM?

(V) ASV prezidenta Eizenhauera sasauktā apspriede amerikāņu jaunatnes fiziskās attīstības pētīšanai, ko vadīja viceprezidents Niksons, piedaloties veselības ministram Folsonam, flotes min. Tomasam, ASV olimpiskās komitejas pārstāvim Kellijam u. c., deva pārsteidzošus atklājumus, kas satraukuši ne vien valdību, bet visu tautu.

KO RĀDA ŠIE ATKLĀJUMI:

Neraugoties uz to, ka amerikāņu bērni ir vislabāk paēdušie pasaulē, vislabāk apģērbtie un vislabāk ārstētie, tie tomēr nav ne veselīgākie, ne arī fiziski spēcīgākie. Apspriede atzinusi, ka ilgās, pie televīzijas pavadītās stundas, pārvietošanās automašīnās, kā arī vājās fiziskās audzināšanas iespējas pamatskolās (91% ASV pamatskolām nav vingrotavu) un daļēji arī vidusskolās, draud amerikāņus pārvērst par vienu no fiziski vājākām nācijām.

Viceprezidents Niksons teica: „Mēs neesam mīkstčauļi, bet varam par tādiem kļūt, ja laikus neveltīsim tam vērību." Pārbaudot bērnus (6—14 g. v.) ar Dr. Krausa - Vēbera sistēmu, atklājās, ka amerikāņu bērnu vidū samērā vienkāršos vingrinājumus nespēja veikt 35—40%. Eiropā šis procents ir tikai 2—8. Pie tam pilsētu un priekšpilsētu bērni pārbaudi nespēja veikt pat 60% apmērā.

KĀDA IR LATVIEŠU BĒRNU FIZISKĀ ATTISTĪBA ASV?

ALA's Sporta un fiziskās audzināšanas birojs uzsācis mēģinājumus gūt ieskatu ar pārbaudēm latviešu sestdienas skolās. Ar māc. J. Siliņa un skolas vadītājas Zantes atsaucību Filadelfijas Sv. Jāņa dr. sestdienas skolā pārbaudīja 33 zēnus un meitenes vecumā no 6—14 gadiem. Krausa - Vēbera pārbaudi neizturēja 37 proc. zēnu un 26 proc. meiteņu. Kā redzam, meiteņu fiziskā kondicija visumā atspoguļo Eiropas līmeni, taču jāpiezīmē, ka puse no pārbaudāmām meitenēm bija vietējās latviešu baleta studijas audzēknes, kas, protams, procentu ievērojami uzlabo. Caurmērs, diemžēl, ir vājš un nav nemaz pārāk tālu no amerikāņu jauniešu caurmēra.

Ņujorkas ev. - lut. draudze Sporta birojam paziņojusi, ka pārbaudi izdarīs bērnu nometnē nākamā vasarā. Būtu vēlami, ja līdzīgas pārbaudes izdarītu arī pārējās latviešu papildskolās ASV un Kanadā, un rezultātus paziņotu ALA's Sporta birojam, c/o Viktors Vītols, 1722 Memorial Avenue, Philadelphia 4, Pa., kas tos sakopos un publicēs.

Nākamajā Sporta Apskatā ievietosim Dr. Krausa - Vēbera sistēmu zīmējumos ar paskaidrojumiem.

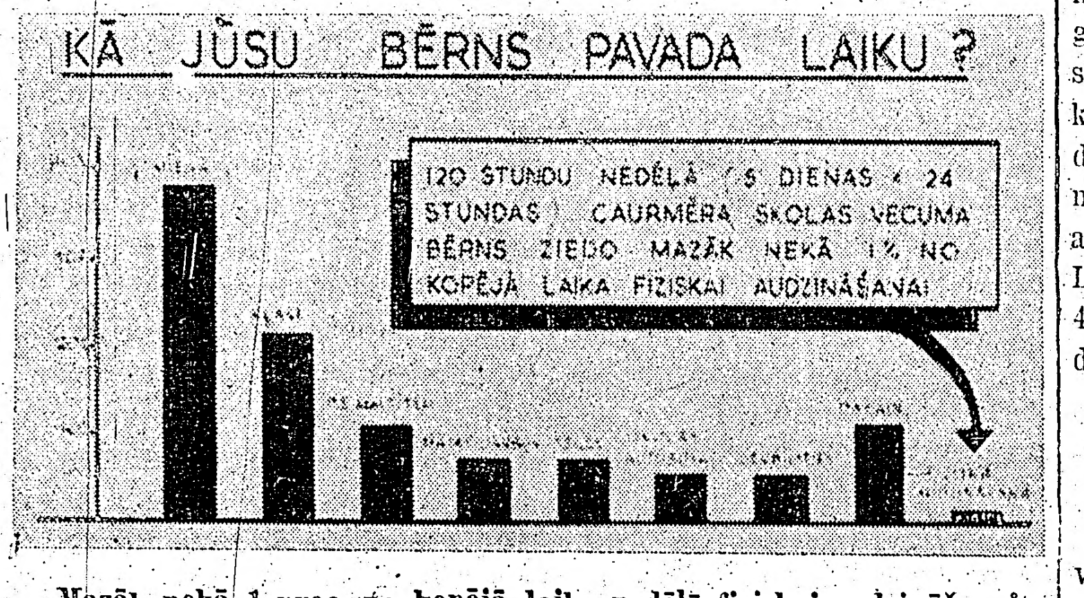

Mazāk nekā 1 proc. no kopējā laika nedēļā fiziskai audzināšanai ir par maz, lai mums izaugtu veselīga jaunatne. Ko mēs varētu darīt šī procenta pacelšanai?

OLIMPISKAI LIESMAI IZDZIESTOT

Pad. Savienība bija ieguvusi 37 zelta, 29 sudraba un 33 bronzas medaļas, bet ASV 32—25—17. Nākamā Sporta Apskatā sniegsim pārskatus par peldēšanu, futbolu u. c. sacensībām, kā arī citus ol. spēļu speciālrakstus.

ZELTS, SUDRABS, BRONZA UN REKORDI

Amerikāņi iegūst vairumu zelta medaļu vieglatlētikā. — Krieviem vāja „grafika". — Grigalka piektais diskā. — Lietuvietis un igaunis izcīna medaļas soļošanā. — Zatopeka zvaigzne norietējusi.

Olimpisko spēļu galvenā atrakcija — vieglatlētikas sacensības — beidzās ar jauniem pasaules un olimpiskiem rekordiem, pierādot, ka spēļu kāpināšana vēl vienmēr turpinās. Kā jau gaidīts, „lauvas tiesu" zelta medaļu aplasīja ASV pārstāvji, kamēr krievu iepriekšējie aprēķini un prātojumi par savām zelta medaļām pilnīgi sabruka.

TRIS ZELTA MEDAĻAS BOBIJAM MORROVAM

100 un 200 metru skrējieni un pēdējā maiņa ASV 4 x 100 m stafetes izlasē deva 3 zelta medaļas dinamiskajam Bobijam Morrovam, kas 100 m uzvarēja samērā „lēnā" laikā — 10,5 sekundēs, pārspējot otru amerikāņu pārstāvi Beikeru (arī 10,5) un austrāliešu ātro kāju īpašnieku Hektoru Hoganu — 10,6 sek. Visi 3 mērķi sasniedza kopā, un vietu kārtība noskaidrojās tikai pēc rūpīgas fotofiniša studijas. Zelts, sudrabs un bronza uz Sav. Valstīm aizceļoja 200 m skrējienā, kuru Morrovs veica 20,6 sekundēs, atstājot aiz sevis Stenfīldu 20,7 sek. un Beikeru.

4 x 100 m stafetes skrējienā amerikāņu četriniekam, ar lielisku 39,5 rezultātu, izdevās pārspēt 1936. gada Berlīnes Olimpiskajās spēlēs Džeses Ovena un Co. pasaules rekordu — 39,8 sek. Šajā disciplīnā sudrabu ieguva krievi, bronzu — Vācija.

DIVAS BRONZAS MEDAĻAS 400 m SKRĒJIENĀ

400 m skrējienā pārākais bija amerikānis Dženkins, distanci veicot 46,7 sek. Aiz viņa tikai 0,1 sek. atpalika talantīgais vācietis Haas, bet cīņā par trešo vietu distanci plecu pie pleca beidza soms Helstens un krievs Ignatjevs (abi 47,0 sek.), kas abi ieguva bronzas medaļu. 800 m jaunā olimpiskā rekordlaikā uzvarēja amerikānis Kortnejs — 1:47,7 min., tālākās vietās atstājot angli Džonsonu un norvēģi Boisenu.

LENDIJS TIKAI TREŠAIS

Lielāko uzmanību saistīja 1500 m skrējiens, kurā pie starta bija gandrīz visi šīs distances labākie speciālisti. Negaidīti jaunā olimpiskā rekordlaikā uzvarēja ASV studējošais Īrs Delanijs — 3:41,2 min., bet vācietis Richtenbains un austrāliešu brīnumskrējējs Džons Lendijs distanci veica vienādā 3:42,0 min. laikā, taču sudraba medaļu ieguva vācietis.

KUCS LABĀKAIS GARAJĀS DISTANCĒS

5000 un 10.000 m skrējienos divas zelta medaļas uz Ļeņingradu aizveda krievu flotes leitnants Vladimirs Kucs, ar 13:39,6 min. un 28:45,6 min. rezultātiem abās distancēs sasniedzot jaunus olimpiskos rekordus. 5000 metros sudrabu un bronzu ieguva angļi — Gordons Pirijs (13:50,6) un Ibotsons (13:54,4), bet 10.000 m otrs bija ungārs Kovačs un trešais austrālietis Lorenss. Pēc uzvaras 10.000 metros Kucs sacēla brēku, apvainojot angli Piriju par nemitīgu kāpšanu uz papēžiem, kas viņu traucējis vēl labāka rezultāta sasniegšanā. Pirijs Kucam cieši sekoja vairāk nekā 4/5 distances, taču beigās atkrita un palika astotā vietā.

GRŪTI NOPELNĪTA MEDAĻA

3000 m kavēkļu skrējienu pirmais beidza anglis Brašers, taču viņu diskvalificēja par sadursmi pie kāda šķēršļa ar citu skrējēju, un zelta medaļu piešķīra otrās vietas ieguvējam ungāram — Rožnojam (8:43,6 min.). Taču, pēc iesniegtā protesta caurskates, tiesnešu kollēģija atzina, ka Brašers sadursmē nav bijis vainojams, un Rožnojam grūtu sirdi bija jāšķiras no zelta medaļas, apmierinoties ar sudrabu. Bronzu ieguva norvēģis Larsens (8:44,0). Brašera rezultāts bija 8:41,2 min.

VISAS BARJĒRSKRĒJIENU MEDAĻAS AMERIKĀŅIEM

Barjērskrējieni ir sena amerikāņu speciālitāte un to neapšaubāmais pārākums atkal spilgti izpaudās Melburnā, kur amerikāņi ieguva visas iespējamās medaļas. 110 m Kalhuns un Džeks Dēvis veica vienādā jaunā olimpiskā rekordlaikā — 13,5 sek., taču zelts krita Kalhunam. Trešais — Šenkls — 14,1 sek. 400 m jaunā olimpiskā rekordlaikā — 50,1 sek. absolvēja pasaules rekordists Glens Dēvis. Šādu pašu rezultātu priekšskrējienā sasniedza arī otrās vietas ieguvējs Souterns, kam finālā bija jāapmierinās ar 50,8 sek. rezultātu. Trešais — Katberts 51,6 sek.

Amerikāņi pārākie bija arī 4 x 400 m stafetē, ko veica 3:04,8 sek. laikā, pārspējot Austrāliju un Angliju.

BALTIEŠI UZVARĒTĀJU RINDĀS SOĻOŠANĀ

20 km soļojumā pirmās trīs vietas ieguva Padomijas pārstāvji, no kuriem gan īsts krievs bija tikai maskavietis Leonids Špirins, kas uzvarēja 1:31,27 st. laikā. Otrā vietā lietuvietis Antanas Mikenas — 1:32,03 st., bet trešajā igaunis Bruno Junks 1:32,13 st.

Grūtajā 50 km soļojumā izturīgākais bija jaunzēlandietis Rīds, kas mērķa lentu rāva pēc ceļā pavadītām 4:30:42,8 stundām. Otrā vietā — krievs Maskinkovs 4:32,57, trešais zviedrs Lungrēna 4:35,02 st.

Klasiskajā maratona distancē uzvarēja pazīstamais francūžu gargabalnieks Alans Mīmūns distanci beidzot 2 stundās un 25 minūtēs, pirms laukumā ieskrēja 2. vietas ieguvējs dienvidslavs Mihailics. Trešā vietā palika soms Karvonens, bet Helsinku olimpisko spēļu uzvarētājs Emīls Zatopeks skrējienu beidza kā sestais.

AMERIKĀŅIEM DAUDZ MEDAĻU ARĪ LĒKŠANĀS

Zelta medaļas amerikāņi ieguva arī augstlēkšanā, tāllēkšanā un kārtslēkšanā. Tālumā Bells spēja 7,83 m, uzvarot otru ASV pārstāvi Benetu (7,67) un somu Valkamu. Augstlēkšanā nepārspēts ar 2,11 m rezultātu palika pasaules rekordists Čarlijs Dimā, sasniedzot jaunu olimpisko rekordu. Otrā vietā austrālietis Porters, trešais — krievs Kaškarovs. Jaunu olimpisko rekordu sasniedza arī kārtslēcējs Bobs Ričards — 4,56 m. Sudraba medaļu ieguva otrs ASV pārstāvis Gutovskis, bet bronzu grieķis Rubanis. Trīssolī triumfēja pasaules rekordists — brazilietis Da Silva.

DIVI PASAULES REKORDI MEŠANĀS

Ar lielu interesi gaidītā amerikāņa Konolija un krieva Krivonosova divcīņa vesera mešanā beidzās ar Konolija uzvaru ar jaunu olimpisko rekordattālumu — 63,19 m, bet Krivonosovam bija jāsamierinās ar 63,03 m rezultātu un sudraba medaļu.

Trešā vietā krievs Samotsvetovs.

Lodes grūšanā ar 18.57 m rezultātu zelta medaļu izcīnīja un par 2 cm savu oficiālo pasaules rekordu pārsniedza amerikānis Perrijs O'Braiens, kas pārspēja Nīderu (ASV) — 17,98 m. Neveicās trešajam amerikāņu 18-metriniekam Bantumam, kam cīņa par bronzu bija jāzaudē Eiropas rekordistam čecham Jerži Skoblam, kas spēja 17,65 m tālumu. Ar lielisku 85,70 m rezultātu šķēpa mešanā savu pasaules rekordu uzlaboja norvēģis Egils Danielsens, kamēr otrs Eiropas stabilais 80-metrinieks — polis Janušs Sidlo spēja 80,27. Trešais — krievs Cibuļenko. Diska mešanā ar 56,35 m tālu metienu uzvaru nodrošināja amerikānis Erters. Arī sudraba un bronzas medaļas ieguva ASV pārstāvji — Gordiens un Kochs. **5. vietā ar 52,35 m rezultātu ierindojās Padomju krāsu aizstāvis mūsu tautietis Otto Grigalka, kamēr Austrālijas reprezentam Vēsmonim Balodim neizdevās aizsniegt kvalifikācijas normu.**

Desmitcīņā uzvarēja jaunais amerikāņu talants Milts Kempbells, ar 7957 punktiem, labojot Mataiasa 1953. gadā sasniegto olimpisko rekordu — 7887 p. Otrā vietā palika pasaules rekordists Rēfers Džonsons (ASV), kas daļu disciplīnu veica ar savainotu kāju, bet trešais — Eiropas rekordists krievs Kuzņecovs.

ZELTS INESEI JAUNZEMEI

Pirmo reizi latviešu atlēte, kaut gan reprezentējot svešas krāsas, turēja rokās katra sportista augstāko sapni — Olimpisko zelta medaļu. Tā bija rīdziniece Inese Jaunzeme, kas pārsteidzoši uzvarēja šķēpa mešanā ar jaunu olimpisko rekordu — 53,85 m rezultātu. (Šeit jāpiezīmē, ka Ineses izcilais ieguvums tomēr nav pirmā latviešu zelta medaļa olimpisko spēļu vēsturē: 1924. gadā, Parīzē, kad olimpiskās spēles vēl notika kopā ar t. s. šacha olimpiskajām spēlēm, šajā karaliskajā spēlē augstāko balvu — zelta medaļu izcīnīja Hermanis Matisons, piedevām sudrabu iegūstot otram latviešu pārstāvim Fricim Apšeniekam).

Rīgas Dinamo sportiste Inese Jaunzeme, kuras olimpiskais rekords — 53,85 m ir šī gada labākais rezultāts pasaulē šķēpa mešanā sievietēm. Igauniete Rolaide spējusi 53,32 m.

Pie olimpiskās sudraba medaļas šķēpa mešanā nopelni arī Čiles izlases vieglatlētu trenerim Edgaram Laipeniekam, jo otru vietu ieguva viņa audzēkne Arena. Trešā vietā — krieviete Koņajeva.

Sieviešu sacensībās 3 zelta medaļas ieguva austrāliete Betija Katberte. 100 un 200 m skrējienos un 4 x 100 m stafetē. Slaidā austrāliete 100 m skrēja 11,5 sek., priekšskrējienā pat 11,4 sek., un pārspēja vācieti Štubniku un otru austrālieti Metjūzu. Līdzīga vietu kārtība bija arī 200 m distancē: 1. Katberte 23,4 sek., kas ir atkārtots pasaules rekords, 2. Štubnika 23,7 sek. un trešā Metjūza 23,8 sek.

4 x 100 m stafetē, pārspējot Angliju un Īriju, austrāliešu meitenes sasniedza jaunu pasaules rekordu — 44,5 sek. Tāpat pasaules rekordu reālizēja uzvarētāja 80 m barjērās austrāliete Striklenda de la Hantija — 10,7 sek. Sudraba medaļu ieguva vāciete Kēlere — 10,9 sek., bronzu — austrāliete Trovera 11,0 sek.

Augstlēkšanā jaunu pasaules rekordu — 1,77 m negaidīti sasniedza amerikāniete MekDaniela, pārspējot anglieti Hopkinsu, kurai jau šīs bija ceturtās (!) olimpiskās spēles, un krievieti — mūsu diskobola Otto Grigalkas dzīves biedri — Pizarevu. **Augstlēkšanā piedalījās un kvalifikācijas normu veica arī Uzbekijā dzīvojošā latviete Valentīna Balode, kas finālā tomēr nespēja ierindoties starp sešām labākām.**

Liekas, savu laiku pārdzīvojusi blondā krievu lodes grūdēja — Galina Zibina, kurai agrāk piederēja latvisku izcelsmi, un viņas vietu ieņēmusi daudz masīvākā Tamara Tiškevica, kas arī ieguva zelta medaļu ar 16,59 m rezultātu. Zibiņa spēja 16,54, bet trešās vietas ieguvēja vāciete Vernere — 15,51 m.

Tāllēkšanā triumfēja poliete Krešinska — 6,34 m, tālākās vietās atstājot amerikānieti Vaiti un krievieti Dvališvili.

MĒS NEDRĪKSTAM PIEKUST CĪNĪTIES, LAI ATGŪTU ZAUDĒTO...

Savu beztiesīgumu spilgti izjūtam tieši olimpisko spēļu laikā. Tas sāp sevišķi vecākās paaudzes sportistiem, kas mūsu krāsas nesuši lielos starptautiskos sarīkojumos, un, uzvarētāju paaugstinājumos stāvot, klausījušies mūsu himnas skaņās. Sodien mēs uzgavilējam saviem olimpiešiem, kas reizē ir tuvi un arī tāli, jo ne visi cīnāmies par vieniem mērķiem, vieniem ideāliem.

Ko izjūt mūsu sportisti, Melburnā, plīvojot 16. Olimpisko spēļu karogiem, labi izteic mūsu izlases basketbolistes Margas Bušas - Otlanes, kas tagad dzīvo Čilē, vēstules rindiņas:

„Sēžam visi pie radio un sekojam pēdējiem ziņojumiem par jaunākajiem sasniegumiem Melburnā. Un skaties, visur latvieši! Mūsu zēnus — krievu komandas spēlētājus esam redzējuši šeit Čilē, un tie liekas kā savi. Re, kā tie zaudēja francūžiem. Bet tad — mūsējie (čilieši) uzvarējuši latviešus, kas balsta austrāliešu komandu; un nupat pēc pēdējām ziņām — Krūmiņš radījis tādu pāniku braziliešos, ka milzīgi rupjā un asā spēlē laimējies pēdējos pielocīt. Kāds gan ir sajukums pasaulē! Veciem sportistiem krīt sirdis ārā! Vai visus šos izcilos latviešu zēnus nevarēja salikt kopā un par viņu panākumiem vilkt Latvijas karogu augstākā masta galā? Un dziedāt mūsu himnu? Kā kādreiz vecos laikos no mūsu slaidām priedēm būvēja svešu zemju kuģus un burinieku mastus, tā tagad mūsu lietas koki dod panākumus citām valstīm! Mēs nedrīkstam piekust cīnīties, lai atgūtu zaudēto!"

VĒRTĪGS KAUSS

KANADAS LATVIEŠU BASKETBOLISTI CĪNĪSIES PAR ARVĪDA JURGENA PIEMIŅAS BALVU.

M o n t r e ā l ā (T) — Mūsu izcilā futbola vārtsarga Arvida Jurgena piemiņas fonda valde pabeigusi ziedojumu vākšanu nelaika piemiņas balvas radīšanai. Šim nolūkam savākti 218 dol. un piemiņas kausa izgatavošana uzticēta Montreāras zeltkalim O. Vīndedzim.

Tā kā Jurgens savas sporta karjeras sākumā bija teicams basketbolists, tad balva — sudraba kauss uz latviskā stilā veidota ozola pamata — nāks izcīņā latviešu basketbolistiem Kanadā. Balva būs mūžīgi ceļojoša, un to katru gadu iegūs Kanadas latviešu meistarvienība. Rodoties iespējām atgriezties atbrīvotā dzimtenē, kausu ik gadus izcīnīs Latvijas meistarvienība futbolā.

Piemiņas fonda valde lūgusi kausa izcīņas noteikumus izstrādāt Latviešu sporta apvienībai Kanadā, un balva sāks ceļot nākamajā gadā.

3 UZVARAS VIDĒJĀM VALSTĪM

NEVEIKSMĪGA KANADIEŠU „INVAZIJA"

S a g i n a v a (Z) — Ar Kanadas latviešu sportistu viesošanos Saginavā, kur tie sacentās ar ASV Vidējo valstu izlasēm vīriešu volejbolā un basketbolā un sieviešu volejbolā, atkal tika sperts jauns solis uz priekšu abu valstu sportistu draudzības uzturēšanā. Visās sacensībās neuzvarēti palika mājinieki, taču kanadieši, kuru izlases veidoja tikai Ontario apgabala, resp. Toronto spēlētāji, rādīja, ka savās sporta mākās ir ļoti līdzvērtīgi pretinieki. Tas sevišķi sakāms par volejbolu, kurā kanadiešu izlases pat būtu vērtējamas augstāk nekā Vidējo valstu sastādītas, jo pēc sarunām ar kanadiešu volejbola vienību vadītājiem noskaidrojās, ka vienības nav labākos sastāvos.

Sieviešu volejbolā Vid. valstu izlases uzvara skaitļos rakstāma: 1:15, 9:15, 15:11, 16:14, 15:7. Pats spēles sākums bija ļoti neveiksmīgs mājiniecēm, kas tālākos setos vairāk iejutās spēlē un kāpināja pretestību. Uzvaru izšķīra labi nospēlētais ceturtais sets, jo trešajā setā savainoja krietno Ontario spēlētāju Zālamani un kanadietēm trūka rezerves. Tomēr labākā vienība laukumā šķita Ontario, ko pārstāvēja Toronto LSK spēlētājas — Griķe, Apene, Skujiņa, Ādmine, Zālamane un Lēvalde. Vidējo valstu izlase komplektējās no Meržejevskas, Martinsones, Kaļinas (Saginava), Novickas (Klīvlenda), Adamkovičas, Puisanes (Indiānāpole) un Rupeikas (Čikāga).

Vīriešu volejbolā, kas Vidējo valstu sastādītās labā beidzās 15:12, 12:15, 15:7, 15:10, spēlei nebija īstas dzīvības un tās kvalitāte nebija visai augsta. Vidējo valstu izlasi veidoja čikāgieši E. un V. Tumi, Strazdiņš, Velkme, Ezeriņš, Reinfelds, papildināti ar saginavieti Martinsonu un indiānāpolieti Žmuidiņa. Par labu cīntāju sevi pierādīja pēdējais. Ontario reprezentēja — Bergvalds, Cinovskis, Ernstons, Stirajs, Simsons un Zamuels. Spēles vadīja Meržejevskis un B. Baumanis.

Basketbola sacensības pirmais puslaiks ritēja krietnā Vidējo valstu pārākuma zīmē un beidzās 31:14. Taču cīņa otrajā puslaikā bija daudz sīvāka, un kanadieši punktu handikapu iedzina, taču Vidējo valstu pārākumu nespēja apdraudēt. Spēle beidzās ar 66:51 rezultātu.

Vidējo valstu izlasē, kuras izraudzīšanu veica un vienību cīņā vadīja Voldemārs Baumanis, par labākiem spēlētājiem atzīmējami — centrs Kačerovskis un detroitieši G. Vītoliņš un Liepiņš. Ontario izlasē, kuras pamatsastāvā bija Kanadas latviešu meistarvienības — Toronto DV spēlētāji, par izcilu spēlētāju ar lieliskiem dotumiem sevi apliecināja Andrejs Richters, kā arī izmanīgais taktiķis Litaunieks. Vienībām punktus guva — Vid. valstīm — Kačerovskis 28, Vītoliņš 16, O. Bērziņš 5, E. Tums 6, G. Bērziņš 4, Tupesis 2, Liepiņš 2, Lācis 2, Pubulis 1. Ontario — A. Richters 17, Spricenieks 10, Bulte 8, Litaunieks 8, Bambers 4, Ješinskis 4.

Spēles ritēja ļoti draudzīgā atmosfairā un sarīkojums bija labi noorganizēts, par ko paldies Saginavas sporta kopai ar vadītāju L. Lūsaru.

DIENAS KĀRTĪBĀ BASKETBOLS

T o r o n t o (E) — Pilsētas basketbola meistarības Intermediate A līgā spēlējošā TLSK vienība jau pieveikusi septiņus pretiniekus, vēl nezaudējot ne reizi. Pēdējās 3 cīņas devušas sekojošus rezultātus — TLSK - Balmy Beach 44:36, TLSK - Bell Telephones 62:53, TLSK - ukraiņi 62 : 33. Līgas 10 vienību konkurencē vēl bez zaudējuma ir arī West End YMCA un pirmās kārtas uzvarētājs izšķirsies abu piecnieku sacensībā.

Svētdienu līgā, kurā spēlē sešas spēcīgas vienības, šajā sezonā vēl pagaidām neveicas Toronto DV vienībai, kas smagā cīņā ar 73:76, pirmajā puslaikā esot 40:37 vadībā, zaudēja kanadiešu Trotters. Vanagiem labākie punktu guvēji bija Timbers 23, A. Richters 15 un Miezītis 11.

CĪŅAS TURPINĀS

Pēdējie rezultāti Kanadas latviešu basketbola meistarības izcīņā — YMCA - TLSK 54:45; DV - YMCA 74:41.

T o r o n t o (E) — Kanadas latviešu basketbola meistarības izcīņas priekšspēles turpinās, un uzvaras mijas ar zaudējumiem. Pēdējās cīņās Toronto YMCA's piecnieks, ko pamatoti sauc par Kanadas latviešu „nākotnes vienību", jo tajā sapulcējušies tikai jaunākās paaudzes spēlētāji, ar 54:45 (22:24) laimīgi pārspēja veterānus — Toronto LSK, meistarībā gūstot otru uzvaru.

Uzvarētājos spēlēja — Rasiņš 15, Bambers 11, Petmanis 7, Cīrulis 7, Timma 4, Uiska 2, Rundāns 2, Rāva 2, Freibergs 4 un Groskaufmanis 0, bet zaudētājos — Ploriņš 14, Krūmiņš 9, Pērkons 8, Ozoliņš 6, Masītis 5, Circenis 2, Simsons 1, Kazāks 0.

Meistargodu aizstāvētāja — Toronto DV turpina uzvaru sēriju un, spēlējot bez vairākiem pamatsastāva dalībniekiem, pārliecinoši pārspēja YMCA's komplektējumu 74:41 (35:28). Imkiešu pretestība salūza spēles otrajā daļā, kad piezīmju dēļ laukums bija jāatstāj veiksmīgajam grozu guvējam Cīrulim un Uiskam.

Vanagiem visvairāk punktu — 24—ieguva garais Timbers, bet pārējais rezultāts sadalījās šādi: E. Petmanis 21, A. Richters 14, Ješinskis 6, Ārgalis 5, Koškins 4, Kadiķis 0. YMCA — Cīrulis 16, Bambers 8, Uiska 5, J. Petmanis 4, Rāva 2, Groskaufmanis 2, Rundāns 2, Freibergs 1, Rasiņš 1. No 27 brīvmetieniem YMCA reālizēja tikai 9, bet Vanagi no 33 guva 17 punktus.

BEDRĪŠU ĢIMENE AUG

K l ī v l e n d a (G) — Pazīstamā basketbolista un sporta darbinieka Edgara Bedrīša ģimene aplaimota ar brašu dēlu — Robertu Elmāru. Bedrīšu pirmā atvasīte bija meitiņa.

JĀNIS STENDZENIEKS MET ŠĶĒPU 61,42 M

S a n t j a g o (M) — Čiles vieglatlētikas klubs — Atletico Santiago, pie kura pieder arī Jānis Stendzenieks, ik gadus sacenšas ar Argentīnas sporta klubu — Club Gymnasia y Esgrima Buenos Aires. Sacensības notiek pārmaiņus vienā un otrā galvaspilsētā. Tā pirms astoņiem gadiem Stendzenieks atlidoja no Anglijas uz Dienvidameriku, un Buenosairesā, nespēris vēl kāju uz Čiles zemes, piedalījās šais sacīkstēs, iegūdams 1. vietu šķēpa mešanā ar 65,73 m. Šis bija jauns Čiles un Dienvidamerikas rekords. Tas sagādāja milzīgu pārsteigumu čiliešiem Čilē, kas nevarēja saprast, kur radies tāds jauns, spēcīgs rekordists. Trīs gadus no vietas Stendzenieks bija pirmais ar rezultātiem 65,80 m un 66,13 m. Viņa nopietnākais konkurents — argentīnietis Hebers cieši turējās otrā vietā. Bet tad lomas mainījās. Arī šogad oktobrī Buenosairesā notika abu klubu sacensības, kurās jau otru gadu piedalījās Juris Laipenieks. Rezultāti šādi: 1. vietā Rikardo Hebers 64,00 m, 2. Jānis Stendzenieks 61,42 un 3. Juris Laipenieks 53,23 m.

Redzami progresē Juris Laipenieks, kas piedalījās arī diska mešanā, iegūstot ar 36,83 m pirmo vietu. Jāpiezīmē, ka argentīniešu klubā šogad disku nemeta Kurzemes saimniekdēls — Pedro Ucke, ar kuru Jurim sacensties būtu grūtāk.

Novembrī notika atklātas sacīkstes piecciņā, kurās 16 g. vecais Juris Laipenieks sacentās ar sportistiem no visas Čiles. Viņa rezultāti sekojoši: tāllēkšanā — 6,03 m; diskā — 37,30 m; šķēpā — 49,67 m; 1500 m — 5.35.8; 200 m — 24,0; kopā sasniedzot 2260 punktus. Viņš ir priekšpēdējā vidusskolas klasē un cītīgs arī skolas mācībās.

KORDI

Šādu pašu rezultātu priekšskrējienā sasniedza arī otrās vietas ieguvējs Souterns, kam finālā bija jāapmierinās ar 50,8 sek. rezultātu. Trešais — Katberts 51,6 sek.

Amerikāņi pārākie bija arī 4 x 400 m stafetē, ko veica 3:04,8 sek. laikā, pārspējot Austrāliju un Angliju.

BALTIEŠI UZVARĒTĀJU RINDĀS SOĻOŠANĀ

20 km soļojumā pirmās trīs vietas ieguva Padomijas pārstāvji, no kuriem gan īsts krievs bija tikai maskavietis Leonids Spirins, kas uzvarēja 1:31,27 st. laikā. Otrā vietā lietuvietis Antanas Mikenas — 1:32,03 st., bet trešajā igaunis Bruno Junks 1:32,13 st.

Grūtajā 50 km soļojumā izturīgākais bija jaunzēlandietis Rīds, kas mērķa lentu rāva pēc ceļā pavadītām 4:30:42,8 stundām. Otrā vietā — krievs Maskinkovs 4:32,57, trešais zviedrs Lungrēna 4:35,02 st.

Klasiskajā maratona distancē uzvarēja pazīstamais francūžu gargabalnieks Alans Mīmuns distanci beidzot 2 stundās un 25 minūtēs, pirms laukumā ieskrēja 2. vietas ieguvējs dienvidslavs Mihailics. Trešā vietā palika soms Karvonens, bet Helsinku olimpisko spēļu uzvarētājs Emīls Zatopeks skrējienu beidza kā sestais.

AMERIKĀŅIEM DAUDZ MEDAĻU ARĪ LĒKŠANĀS

Zelta medaļas amerikāņi ieguva arī augstlēkšanā, tāllēkšanā un kārtslēkšanā. Tālumā Bells spēja 7,83 m, uzvarot otru ASV pārstāvi Benetu (7,67) un somu Valkamu. Augstlēkšanā nepārspēts ar 2,11 m rezultātu palika pasaules rekordists Čarlijs Dimā, sasniedzot jaunu olimpisko rekordu. Otrā vietā austrālietis Porters, trešais — krievs Kaškarovs. Jaunu olimpisko rekordu sasniedza arī kārtslēcējs Bobs Ričards — 4,56 m. Sudraba medaļu ieguva otrs ASV pārstāvis Gutovskis, bet bronzu griekis Rubanis. Trīssoļī triumfēja pasaules rekordists — brazilietis Da Silva.

DIVI PASAULES REKORDI MEŠANĀS

Ar lielu interesi gaidītā amerikāņa Konolija un krieva Krivonosova divcīņa veseŗa mešanā beidzās ar Konolija uzvaru ar jaunu olimpisko rekordattālumu — 63,19 m, bet Krivonosovam bija jāsamierinās ar 63,03 m rezultātu un sudraba medaļu.

Trešā vietā krievs Samotsvetovs. Lodes grūšanā ar 18,57 m rezultātu zelta medaļu izcīnīja un par 2 cm savu oficiālo pasaules rekordu pārsniedza amerikānis Perrijs O'Braiens, kas pārspēja Nīderu (ASV) — 17,98 m. Neveicās trešajam amerikāņu 18-metriniekam Bantumam, kam cīņa par bronzu bijā jāzaudē Eiropas rekordistam čecham Jerži Skoblam, kas spēja 17,65 m tālumu. Ar lielisku 85,70 m rezultātu šķēpa mešanā savu pasaules rekordu uzlaboja norvēģis Egils Danielsens, kamēr otrs Eiropas stabilais 80-metrinieks — polis Janušs Sidlo spēja 80,27. Trešais — krievs Cibuļenko. Diska mešanā ar 56,35 m tāļu metienu uzvaru nodrošināja amerikānis Erters. Arī sudraba un bronzas medaļas ieguva ASV pārstāvji — Gordiens un Kochs. **5. vietā ar 52,35 m rezultātu ierindojās Padomju krāsu aizstāvis mūsu tautietis Otto Grigalka, kamēr Austrālijas reprezentam Vēsmonim Balodim neizdevās aizsniegt kvalifikācijas normu.**

Desmitcīņā uzvarēja jaunais amerikāņu talants Milts Kempbells, ar 7957 punktiem, labojot Mataiasa 1953. gadā sasniegto olimpisko rekordu — 7887 p. Otrā vietā palika pasaules rekordists Rēfers Džonsons (ASV), kas daļu disciplīnu veica ar savainotu kāju, bet trešais — Eiropas rekordists krievs Kuzņecovs.

S MET ŠĶĒPU 61,42 M

Buenosairesā notika abu klubu sacensības, kurās jau otru gadu piedalījās Juris Laipenieks. Rezultāti šādi: 1. vietā Rikardo Hebers 64,00 m, 2. Jānis Stendzenieks 61,42 un 3. Juris Laipenieks 53,23 m.

Redzami progresē Juris Laipenieks, kas piedalījās arī diska mešanā, iegūstot ar 36,83 m pirmo vietu: Jāpiezīmē, ka argentīniešu klubā šogad disku nemeta Kurzemes saimniekdēls — Pedro Ucke, ar kuru Jurim sacensties būtu grūtāk.

Novembrī notika atklātas sacīkstes pieccīņā, kurās 16. g. vecais Juris Laipenieks sacentās ar sportistiem no visas Čīles. Viņa rezultāti sekojoši: tāllēkšanā — 6,03 m; diskā — 37,30 m; šķēpā — 49,67 m; 1500 m — 5.35.8; 200 m — 24,0; kopā sasniedzot 2260 punktus. Viņš ir priekšpēdējā vidusskolas klasē un cītīgs arī skolas mācībās.

Brīvā dabā
LATVIEŠU MEDNIEKU UN MAKŠĶERNIEKU KLUBS

ŠOGAD NOŠAUTI 3 LĀČI!

Nav dzirdēts, ka latviešu mednieki šogad būtu devušies organizētās lāču medībās. Tomēr no mūsu mednieku lodēm ir krituši 3 lāči. Pagājušā nedēļā mūsu lasītāji redzēja Egonu Miķelsonu ar viņa „nokniebto" Mišku. Miķelsons savu trofeju ieguvis Perijsaundas apkārtnē pie Robinsona ezera. Briežu sezonas laikā Egons ar draugiem E. Ģīmi un I. Vīgantu tur pavadīja gandrīz divas nedēļas. Ar briežiem neveicās. Palaimējās gan nošaut vairākus zaķus un putnus, bet, lai gan briežus manīja visapkārt, neviens nenāca tā īsti pa šāvienam.

Tuvējā pagastā tautietis Kārlis Stivriņš nodarbojās ar mežu izstrādāšanu. Protams, viņš labi pazīst visus apkārtējos mežus. No Stivriņa mūsu mednieki ieguva informāciju, ka pēdējā laikā tuvumā manīti arī vairāki lāči. Taisnības labā jāsaka, ka ne Miķelsona, ne viņa draugi par lāča medībām nebija domājuši. Bet briežu sezonas pēdējā dienā Miķelsons apm. pus jūdzes attālajā pakalnā pamanīja vairākus tumšus, kustīgus punktus. Lāči! Bet kad Miķelsons nonāca šāviena attālumā, klajumā bija palicis tikai viens lācis, kas par mednieka klātieni neko daudz neuztraucās. Miķelsona pirmais šāviņš sasniedza mērķi, bet lāci nenogāza. Otrs šāviņš uztraukumā aizgāja zilā gaisā. Bija jāpārlādē šautene. Lācis bija ievainots un stāvēja apdullināts un nekustīgs. Piesteidzās arī Ģīmis ar Vīgantu. Atskanēja daži šāvieni, un apm. 300 mārciņu smagais lācis nu gulēja, lai necceltos.

Pēc dīrāšanas izrādījās, ka lācim bija apm 70 mārc. auku, kas tika atstāti mežā. Citi mednieki varbūt sacīs: „Tavu trakumu — tur taču iznāktu labu labais apavu impregnējums visiem Toronto latviešu medniekiem!" Mēdz sacīt, ka lāču tauki esot arī labs līdzeklis pret plikgalvību, — tātad varat iedomāties arī Toronto plikgalvju žēlabas! No lāča cepeša nogaršošanas „ticības" vai citu iemeslu dēļ Egona draugi Ģīmis un Vīgants augstsirdīgi atteikušies, bet pašam Miķelsonam cepetis garšojis itin labi.

LĀČI MELLENĒS

Augusta beigās Ilmārs Jankovskis bija izbraucis uz Matesonu Ont., apm. 20 jūdzes no Timminsas Ont. Interesanti atzīmēt, ka šī vieta ir patiesībā pirmais „Latviešu pagasts" Kanadā, jo 1911. gadā te dzīvojuši 18 latviešu farmeri. Tagad palikuši tikai daži, to vidū veclatvietis A. Vismanis, kas te darbojas par mežu izstrādāšanas kontraktoru. Jankovskis kopā ar Vismani lāču medībās devušies vēlā pēcpusdienā. Lāčus pirmais pamanījis Vismanis: „Lāči mellenēs!" Tiešām, tālumā bijuši redzami 4 lāči, no kuriem divi krituši no Jankovska un Vismaņa šāvieniem.

Apvidus bijis ļoti brikšņains un bijis ļoti grūti medījumus dabūt laukā no meža. Savu darījis arī siltais laiks, un, kad lāču šķiņķi nonākuši Toronto, ēšanai vairs nederējuši.

LĀCIS — ZIVJU ZAGLIS

Ar lāčiem sastapties pagājušā vasarā iznācis arī makšķerniekam Ž. Bērziņam, H. Stefanijam un V. Freibergam. Tas noticis vēlā vakara stundā, nometņojot pie Mūn upes. Pārējie makšķernieki gulējuši teltī vai mašīnā, bet Stefanijs guļamā maisā laukā. Naktī Stefaniju pamodinājis stiprs ķēžu žvadzēšanas troksnis un viņš tumsā pamanījis pie laivas 2 lāčus. Stefanija iztraucēti, lāči pazuduši nakts melnumā. Otrā rītā Ž. Bērziņš savu iepriekšējās dienas lomu — 2 līdakas laivā vairs neatradis. Vēlāk apm. 100 jardu no nometnes atradis gan ķēdi ar abu pazudušo līdaku apgrauztām galvām . . .

LĀCIS ATSTĀJ VIZĪTKARTI

Jāsaka, ka Ontario lāči ir lieli delveri, lai neteiktu huligāni. Vasarā tie bieži sastopami pie tūristu nometņu atkritumu tvertnēm. Tikpat bieži lāči kā nelūgti ciemiņi izrevidē neapdzīvotās vasarnieku mājiņas. Kanadiešu mednieki savu būdu logu apmales parasti apsit ar vecu zāģu zobiem, kas apgrūtina lāčiem iekļūšanu pa logu. Lācis tad izlīdzas, uzplēšot jumtu. Apēdis visu ēdamo un kārtīgi izvandījis kabīnes iekšieni, lācis gandrīz nekad neaizmirst atstāt arī savu „vizītkarti".

Aplams ir uzskats, ka lāči ar varenās ķepas sitienu nogalinājuši neskaitāmus medniekus. Ieraugot cilvēku, lācis labāk griež ceļu un pazūd biezoknī. Pēdējos 100 gados ir zināms tikai viens gadījums Ontario, kur lācis nogalinājis cilvēku. Tas nenozīmē, ka no lāčiem nebūtu jāuzmanās: Ievainots lācis un lāču māte ar mazuļiem vienmēr ir bīstami.

DAŽI VĀRDI PAR LĪDZBRAUCĒJIEM

LMM kluba aicinājums pieteikties medniekiem un makšķerniekiem, kam transporta trūkuma dēļ nav bijis iespējams nodoties iemīļotajam sportam, radis jo dzīvu atsaucību. Vairākās vēstulēs daži automašīnu īpašnieki, kā arī līdzbraucēji pastāsta savus labos un arī ļaunos pieredzējumus.

Norēķināšanās par līdzbraukšanu

Vedējs parasti neprasa smaksu — „benzīna naudu". Daži līdzbraucēji arī nemaz neliekas zināt par benzīna naudas kārtošanu. Vienalga, vai vedējs gaida vai negaida samaksu par savu izpalīdzību, līdzbraucējam būtu jāpiedāvā sava maksājuma daļa. Kanadā viena jūdze mašīnas īpašniekam izmaksā 12 centu. Tātad, ja ir 4 braucēji, katram jāmaksā 3 centi par jūdzi.

Izturēšanās mašīnā

Ir gadījumi, kur līdzbraucējiem ir vaļējas alkohola pudeles. Par to atbildīgs ir mašīnas īpašnieks un — var saņemt eventuālu sodu. Dažreiz labi koptās mašīnās līdzbraucēji cigarešu galiem sadedzina sēdekļus, dubļainiem apaviem pienesā mašīnu. Īpašniekam nākamajā dienā jāpavada vairākas stundas, mašīnu tīrot.

Braukšana pa pilsētu

Līdzbraucējam nebūtu jāsagaida, lai vedējs obligāti visus izvadātu pilsētā pa dzīves vietām. Tas prasa no vedēja ievērojamu laiku un pūles. Dabiski, ka nogurušais braucējs vislabāk dosies tieši uz savu dzīves vietu, bet līdzbraucēji uz savām mājām pilsētā var noklūt gan ar „taksīti", pazemi vai tramvaju.

LABĀKIE LAIKI

Medījumu un zivju barošanās un aktīvitātes laiki ir:

16. decembrī: I periods no plkst. 4.05 līdz plkst. 5.05; II periods 10.25—12.25; III periods 16.35—17,35; IV periods 22,50—0.50.

17. decembrī: I. 5.05—6.05; II 11.25—13.25; III 17.35—18.35; IV 23.50—1,50.

18. decembrī: I. 6.05—7.05; II nav; III 18.35—19,35; IV 0.25—2.25.

19. decembrī: I 7.05—8.05; II 0.50—2.50; III 20.25—21.25; IV 13.20—15.20.

Saule lec 7.15, noriet 16.38.

Meklē

Edgaru Nikolaja d.

VEISMANI,

dz. 1922. g. 11. 3. Rīgā.

Ziņas no mātes.

Ja kāds ko zinātu par šo personu, lūdz ziņot L. A. birojam, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.

Ontario melnais lācis

ASV BASKETBOLISTI UZVAR PĀRLIECINOŠI

Baltieši veido krievu „cietoksni". — Juris Dancis labākais Austrālijas grozu guvējs.

Olimpiskā basketbola turnīrā 15 vienību konkurencē par amerikāņu uzvaru nebija ne mazāko šaubu, jo ASV tiešām izcilais piecnieks, kas, šķiet, bija labākais, kāds jebkad redzēts, neapdraudēts gāja no uzvaras uz uzvaru un ar 101:38 pārspēja Urugvaju, kvalificējoties pusfinālam un zelta medaļai. Šajā cīņā urugvajieši pirmo grozu no laukuma guva tikai neilgi pirms puslaika beigām, un puslaika rezultāts bija katastrofāls — 51:10. Otrs ceturtdaļfinālists noskaidrojās Pad. Savienības - Francijas sacensībā. Priekšspēlē krievi francūžiem zaudēja, taču šajā sacensībā negaidīti veiksmīgi darbojās milzis — Jānis Krūmiņš, no krievu 56 punktiem viens pats iegūstot 30 (!), kamēr francūži „salasīja" 49 punktus. Tā pusfinālā sacentās ASV - Pad. Savienība. Krievi bija samērā līdzvērtīgi pretinieki pirmajā puslaikā, ko amerikāņi beidza 39:32 savā labā, taču spēles turpinājumā aizvien noteiktāk izpaudās amerikāņu pārākums, un cīņa beidzās 85:55. Visas krievu cerības amerikāņi sagrāva arī finālā, uzvarot visai pārliecinoši — 89:55.

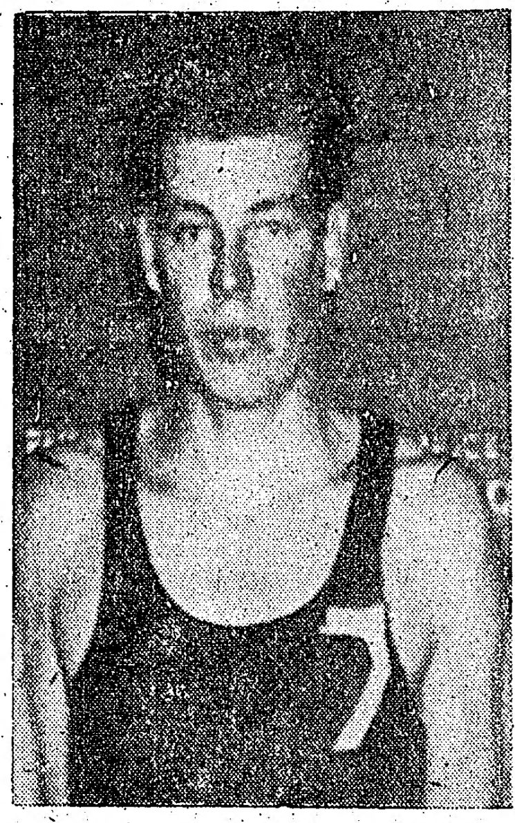

Juris Dancis — Austrālijas ol. vienības centra uzbrucējs.

Cīņas rādīja, ka basketbola dzimtenes pārstāvjiem vēl nav izauguši nopietni pretinieki, un amerikāņu spēles veids ievērojami atšķirās no citu nāciju snieguma. Krievu vienībai daudz deva 6 baltieši — latvieši Krūmiņš, Valdmanis, Muižnieks un lietuvieši Stonkus, Petkavičius un Lauritenas, pierādot, ka baltiešu seno dienu basketbola spožums nav zudis. Taču baltiešu māku Eiropā, kā to rādīja šīs spēles, lēnām sāk aizēnot Francija, kas sekmīgi cīnījās ar dienvidamerikāņiem — urugvajiešiem, braziliešiem u. c. Ne visai labi veicās Kanadai, ko pirms sacensībām vērtēja starp labākajiem piecniekiem. Viena no jaunākām basketbola nācijām — Austrālija — ar Juri Danci, Pēteri Bumbēru un Ingu Freidenfeldu ierindā, cīnījās atzīstami, un centrs Dancis bija labākais austrāliešu grozu guvējs.

Maigonis Valdmanis un Jānis Krūmiņš cīnījās krievu piecniekā.

Krievu „slepenais ierocis" — mūsu lielais Jānis, neiedarbojās īsti efektīgi. Viņa galvenais uzdevums, šķiet, ir ar savu vareno augumu iespaidot pretinieka morāli, jo skats ir tiešām impozants, kad Jānis bez palēciena „ieliek" bumbu grozā. Laukumā viņš neveikls, taču augumā mazākiem pretiniekiem sagādā neērtības. Tās sevišķi dabūja izjust francūži, kas svarīgajā ceturtdaļfināla sacensībā velti mēģināja atrisināt Jāņa nosegšanas problēmu. Valdmanis ir labs techniķis un Muižnieks acīgs piespēļu pārtvērējs. Baltieši, kām bija izdevības sarunāties ar krievu vienībā esošiem tautas brāļiem, par vienības izvēli dzirdējuši negātīvas atsauksmes un pārliecību, ka tīra baltiešu vienība vai latviešu piecnieks, kas uzvarējis Pad. Savienības meistarsacīkstēs, būtu nospēlējis labāk. Taču vienībā nav iedalīti divi izcili latviešu spēlētāji, kuŗi nav drīkstējuši iztrūkt — Olģerts Hechts un Aivars Ļeončiks.

Arī Pēteris Bumbērs Melburnā nesa Austrālijas krāsas.

Galīgā vietu kārtība olimpiskajā basketbola turnīrā bija: 1. ASV, 2. Pad. Savienība, 3. Urugvaja, 4. Francija, 5. Bulgārija, 6. Brazilija, 7. Filipīnas, 8. Čīle, 9. Kanada, 10. Japāna, 11. Nacionālā Ķīna, 12. Austrālija, 13. Singapura, 14. Koreja un 15. Taizeme.

STARTS ZIEMAS SEZONAI

Filadelfija (VV) — Galda teniss, volejbols un basketbols bija dienas kārtībā ASV Austrumu piekrastes ziemas sezonas ievadījumā. Tajā pašā laikā, kad Saginavā sacentās Vidējo valstu un Ontario basketbolisti un volejbolisti, Filadelfijā notika pārbaudes izlases spēlēm pret Vidējām valstīm, kā arī noskaidrojās dalībnieki Ziemeļamerikas kontinenta meistarsacīkstēm galda tenisā 29./30. decembrī.

RAMONS MIEZIS — PĀRĀKAIS

Negaidīti kupls bija dalībnieku skaits galda tenisā. Ja pēdējā laikā dalībnieku trūkuma dēļ nevarēja sarīkot pat meistarsacīkstes, tad 15 spēlētāju līdzdalība turnejā deva jaunu ticību galda tenisa „atdzimšanai". Spēlējot divās grupās, finālа četriniekam kvalificējās Miezis, Tērauds, Krasts (visi Vašingtona) un Stiebris (Fila). Finālā Ramons Miezis pārliecinoši pārspēja Tēraudu — 21:11, 21:8, parādot sevi par pašreiz neapšaubāmi labāko galda tenisistu austrumu piekrastē. Trešā vietā ierindojās Stiebris, kas pusfinālā zaudēja Tēraudam 21:18, 17:21, 16:21, bet pārspēja 4. vietas ieguvēju Krastu. Gandarījuma turnīra finālā Matīss viegli uzvarēja Teriņu 21:15, 21:18, paliekot vispārējā vērtējumā 5. vietā, 6. Teriņš, 7. Lemkins, 8. Avens.

Divspēlēs — 1. Miezis - Tērauds, 2. Stiebris - Matīss, 3. Cimmermanis - Burvis, 4. Teriņš - Krasts. Šķiet, Austrumu piekrasti kontinenta meistarsacīkstēs pārstāvēs Miezis, Tērauds, Stiebris un Matīss.

KAUSS AIZCEĻO UZ ŅUJORKU

Negaidīts bija Filadelfijas basketbola kausa finālspēles rezultāts: kausu uz Ņujorku aizveda Rakte. 2. puslaika sākumā Namejs bija 27:18 vadībā un negaidīja nopietnu pretestību arī spēles turpinājumā. Taču pāris veiksmīgi Grauda patālie metieni un daži neveiksmīgi Nameja „zvaigžņu" mēģinājumi atdarināt Globetrotterus, un rezultātu dēlis rādīja 44:43 Raktes labā. Līdz spēles beigām bija atlikušas 3 minūtes, un Namejs vispārējā apjukumā stāvokli nepaguva saglābt — uzvarēja Rakte (Grauds, Eichvalds, Ozols, Rozentāls, Lepnis) ar 49:47.

Pa ceļam uz finālu Namejs (Pērkons, Znotēns, Avots, Ekšteins, Liepa, Lielmanis, Lietuvietis) pieveica jaunā Ņūdžersijas kluba Kursa vienību (Freimanis, Gultnieks, Briška, Students, Krūmiņš, Krēsliņš) un turnīrā labākajā spēlē amerikāņu Memorial Hall piecnieku, kas aizstāja gaidīto Klīvlendas Stara vienību. Rakte tikai ar grūtībām pieveica Filadelfijas Gaujas jaunos basketbolistus — Ritumu, Kalmi, Vīksniņu, Šmitu, Ābenu, Ramiņu, Krūmiņu, Luci, Drēģeri un E. Mežaraupu — un Kursu. Gaujas — Kursas sacensībā uzvarēja pēdējie un vietas sadalījās — 1. Rakte, 2. Namejs, 3. Kursa, 4. Gauja.

ZIEMASSVĒTKU DĀVANĀM!

AKORDEONI (120 basu), vidējais lielums — sākot ar $200.00, standartlielums, sākot ar $225.00

PIANO LAMPAS, METRONOMI, PULTIS

NOTIS — retums!

„**Latviešu DZIESMU ALBUMS**" (franču un vācu teksts), ā $2.60

BALTIJAS TAUTU DZIESMAS (latv., igauņu, lietuvju un somu t. dz.) .... ā $3.50

ZVANĪT: A. KRUMKOKAM, OR 6486

GEO. DARTEN MUSIC STUDIO
MUSIC-BY-MAIL
2803 Bathurst St., Toronto, Ont., Canada.

SPORTA APSKATS

INFORMACIJAS IZDEVUMS LATVIEŠU SPORTISTIEM SVEŠUMĀ
iznāk 3 reizes mēnesī

Redaktors G. Gubiņš

Visa sarakste adresējama:

Latviešu Sporta Padomes Trimdā Prezidijam, c/o
G. GUBIŅS, 149 WRIGHT AVE., TORONTO 3, ONTARIO, CANADA

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ!

Amerikas Latviešu apvienības Sekretāriātā ir pienākuši adrešu pieprasījumi un ziņas no piederīgiem sekojošām personām:

Alfrēds Baltaisvilks no Slokas; Voldemārs, Oskara d., Berniks; Roberts Boitmanis; Austra, Ādama m., Boitmane, dzim. Pērkone; Daina Boitmane; Zigfrīds, Jēkaba d., Bremess, meklē māte; Leons, Jāņa d., Blunovs, meklē vecāki; Julius Borks; Jānis Grīslis, sieva Marta; Aleksandra Mikitinski; Nikolajs Neimanis, dzim. 1917. g.; Kārlis Grīnbergs no Liepājas; Edgārs Roze, agronoms no Rīgas; Edvarts Edvarta d., Cinītis; Roberts, Jēkaba d., Dreimanis; Elvīra, Ādama m., Zicmanis; Vilhelms Drēvings un Hildegarde Willius, dzim Drēvinga, meklē māsa; Gunārs, Edgara d., Elstiņš, dzim 1927. g., meklē māte un māsa; Ansis Gaiķis no Tukuma, meklē brālis; Jānis Ziemelis, agrāk Koventrijā, Anglijā, meklē māte; Emilija Pampe, agrāk Hamiltonā, Kanadā, meklē māte; Jānis Pipars, bij. leģionārs, meklē brālis; Arvids Strautiņš no Kandavas, meklē sieva; Rūdolfs Valdmanis no Tukuma apriņķa, meklē brālis; veclatviešus Valdmaņus Bostonā, meklē radi; Ilgvars Grietēns, agrāk Ņujorkā, un Ilmārs Niks, varbūt dzīvo Kalifornijā; Edmunds Friča d. Grīnbergs, dzim. 1908. g., meklē sieva; Uldis, Pauļa d., Gūtmanis, dzim. 1920. g., meklē brālis; Anna Jaba, dzim. 1880. g., Polijā; Pēteris Edgārs Jātnieks, dzim. 1915. g., meklē dēls; Emma un Teodors Jauntirāni ar bērniem Judīti un Juri; Artūrs Knube, 1949. g., dzīvojis Anglijā; Rasma Līce, dzim. 1923. g., meklē māte; Harijs, Kārļa d., Luste un Kārlis, Kārļa d. Luste, meklē māte; Aleksandrs, Pētera d., Nukša ar sievu Elzu, no Pildas pag.; Alberts Alfrēds Šmits, dzim. 1907. g., meklē meita; Saša un Hermīne Spalviņi no Madonas, meklē brālis; Pauls, Jāņa d. Sprincis, dzim. Grašu pag.; Kristaps Spriņģis, bij. lidotājs Latvijas armijā, meklē brālēns; Jānis, Jāņa d., Sproģis, dzim. Smārdes pag., meklē māte; Vera, Friča m., Štāla, dzim. Frankenšteine; Rūdolfs, Aleksandra d., Tebernieks, dzim. 1918. g., meklē māte; Akvilija, Jāzepa m., Tenisa, dzim. 1912. g., un Jūliāns, Jāzepa d., Teniss, dzim. 1921. g., meklē vecāki; Zigurds, Alfrēda d., Vītols, dzim. 1926. g.

Ziņas pieprasīt un adreses sūtīt ALA's kartotēkai uz šādu adresi: American Latvian Association, Inc. — 1727 Kenyon St., N. W., Washington 10, D.C., U.S.A. (Tel. DUpont 7-7812). Pieprasījumiem pievienojams labprātīgs ziedojums meklēšanas izdevumiem un no ārzemēm International Reply kuponi.

(Turpinājums sekos)

SVĒTKU DĀVANĀM UN PAŠA PRIEKAM

DV GRĀMATNĪCĀ, 123 Huron St, Toronto, Ont.

JUMS PIEDĀVĀ SEK. JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Prof. A. SPEKKE
Senie dzintara ceļi un Austrumbaltijas ģeografiskā atrašanās
$3.60

KNUTS LESIŅŠ
Aklā iela
Noveles $2.60

J. TORVALDS
Tādas bija beigas
Romāns $3.50

RITAS LIEPAS
SVEŠA VASARA
Romāns, cena $3.50

Z. LAZDAS
Saules koks
Dzejas 3.80

I. KARULES
Raibā vasara
Romāns jaunatnei $2.80

A. ŠMITA — V. ČIKAS
Sporta Latvija
$3.80

AD. ŠILDES
Pa deportēto pēdām
Latvieši vergu darbā $3.80

A. G. KRONINA
TIRANNS
Romāns, cena $5.20

J. KLĪDZĒJA
DŽENITORS
Romāns, cena $4.00

A. G. KRONINA
DEBESS VALSTĪBAS ATSLĒGA
Romāns, cena $3.80

ANŠLAVA EGLĪŠA
ES NEBIJU VARONIS
Romāns, cena $4.50

EDV. VIRZA
Kārlis Ulmanis
$2.80

ANŠLAVS EGLĪTIS
Misters Sorrijs
Romāns $4.50

ĢIRTA SALNA
UGUNS AVOTI
Romāns $6.40

Prof. Dr. K. STRAUBERGA
Latviešu tautas mīklas, sakāmvārdi un parunas
$7.00

AIDAS NIEDRAS
PIEKTAIS BAUSLIS
Romāns $2.80

ZENTAS MAURIŅAS
LATVIEŠU ESEJAS
Cena $3.60

M. ZEBERIŅA
Pūra pūķis un trīs sievas
Romāns $3.40

ČARLZA MORGANA
NOTIKUMS UPES LĪNIJĀ
Cena $3.25

REMARKA
TRIUMFA ARKA
Cena $4.20

ANNEMARIJAS SELINKO
DESIRĒ
Romāns, cena $5.20

ĀDOLFA ERSA
KRUSTS CEĻMALĀ
Romāns 2 daļās, cena $4.00

Prof. Dr. P. JUREVIČA
Variācijas par moderno cilvēku
Esejas $4.50

A. JOHANSONA
LEOPARDA ĀDA
Esejas $2.80

Plkv. V. JANUMA
MANA PULKA KAUJU GAITAS
Cena $4.00

Majora J. ĶILĪŠA
ES KARĀ AIZIEDAMS
Atmiņas $4.00

kā arī: ŽURNĀLUS, SKAŅU PLATES, GRĀMATU ZĪMES u.t.t.

Uz rakstveida pieprasījumu izsūtām pa pastu uz pēcmaksu (COD).

Pasūtinājumus lūdz nodot laikus.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz ...... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.................... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācī, 391 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

JAUNU VĒSTURES AVOTU ATKLĀJĒJS

ANTONS RUPAINIS JUBILĀRS

Esam lasījuši Antona Rupaiņa rakstus — viņa dzejas, stāstus, lugas, romānus gan avīzēs, gan žurnālos, gan atsevišķās grāmatās jau 25 gadi. Esam no sirds smējušies, dzīvodami līdz viņa literāro tēlu gaitām. Esam noslaucījuši asaru, izprazdami latviešu modinātāja un cīnītāja Pētera Miglinieka traģisko ceļu, kas reizē ir bijis arī mūsu tautas ceļš, esam sacēlušies ar visu savu domu spēku pret netaisnību, dzīvodami līdz Antona Rupaiņa revolūcionārajam protesta garam viņa darbos.

Tagad aiz visām viņa grāmatām, aiz viņa radītiem tēliem, aiz rakstnieka 25 gadu darba gribas brīdi paskatīties un redzēt rakstnieku pašu kā cilvēku starp mums un savā tautā. Antons Rupainis dzimis 1906. gada 13. septembrī Bērzgales pagastā. Kopā ar visu Latgales jaunatni Latvijas brīvības ausmu ir pārdzīvojis ar lieliem nākotnes sapņiem par dzimtenes un brīvā, garīgi apskaidrotā un raženā cilvēka augšanu. Jau skolā Antons Rupainis sāk izteikt savas domas par kultūras lietām ne vien sanāksmēs, bet arī presē. Viņa izglītības ceļš iet uz skolotāju institūtu, vēlāk uz Latvijas konservatoriju Rīgā.

Raksti un mūzika nav tomēr vienīgās straumes, kur Antons Rupainis var un grib izšalkt savu vulkānisko dabu. Redzēdams, ka politiskajā laukā ir vairāk runātāju par tautu nekā īstu darītāju, Antons Rupainis kopā ar citiem Latgales studentiem uzņem kontaktu ar Rietumeiropas kristīgo sociālistu partijām, lai rastu jaunas idejas jaunajām latviešu katoļu partijām, kas toreiz ir apstājušās savā attīstībā. Par šo iedrošināšanos kaut ko līderiem runāt pretī, Antonu Rupaini atbalsta vietā padzen no pastāvīga skolotāja vietas. Klīzdams no viena darba uz otru, Antons Rupainis iepazīstas ar visu savu dzimto pusi Latgali, cilvēkiem, viņu domām un vajadzībām. Visur ir liels izsalkums pēc gaismas, visur ilgas pēc labākas dzīves, visur manāmas ilgas izkļūt no mazzemnieku nabadzības. Un tomēr — pie visa tā, Latgalei ir kāda rota, kas mirdz pāri sastrādātajām rokām un skumīgajām sejām — ticība Dievam un garam, un draudzība un cieņa pret katru cilvēku, arī to vismazāko un vājāko. Organizēdams korus un teātrus pa visiem pagastiem, Antons Rupainis satiek vecus, apkārtnes neievērotus cilvēkus, kas ar savu pieredzi ir dzīvā vēsture. Te Antons Rupainis rod iesākumus savai domai, ka mūsu pagātne ir lielāka nekā mēs to saskatām, un ka latviešu zemes un apdzīvotības robežas ir sniegušās tālāk, nekā tās nospraustas miera līgumā ar Krieviju. Tūkstošiem latviešu ir atstāti aiz robežas krievu varā. Pētot baznīcu archīvus un krievu, poļu un latviešu vēstures avotus, šī doma apstiprinās arvien vairāk. Un ne tas vien. Šie pētījumi kopā ar vēl dzīvajiem lieciniekiem atklāj jaunus avotus par latviešu aktīvo cīņu un pretestību krievu simtkājim. Tur tad ir aizmetnis Antona Rupaiņa monumentālajam darbam — Māra mostas, kura pēdējā daļa iznāca uz rakstnieka 50. dzimšanas dienu septembrī. Ar šo romānu triloģiju Antons Rupainis atver un rāda jaunus avotus par brāļiem kas dzīvojuši un miruši, dzīvo un cīnās vēl arī šodien pie latviešu liktenīgās robežas — pie robežas ar Krieviju. Tas, kas būs lasījis šī romāna visas 3 daļas, kuras aptver apmēram 1500 lappuses, tas redzēs un jutīs, ka ar šo darbu Antons Rupainis ir devis ne vien neaizmirstamus tēlus latviešu literatūrai, bet devis arī etniskās un garīgās bazes izskaidrojumu latviskumam un katolismam Latvijā. Šis Antona Rupaiņa darbs ir pelnījis mūsu Kultūras fonda visnopietnāko ievērību šogad.

Kā cilvēks Antons Rupainis ir sirsnīgs, mīl pats sevi un arī citus iepriecināt ar labu humoru, bet reizē ir arī kautrīgs un nekad nav centies pats sev „organizēt“ labas atsauksmes un reklāmu saviem darbiem. Tāpēc viņš nav ticis pieminēts „lielajā“ presē tik daudz, cik patiesi viņa darbu vērtība būtu to pelnījusi, jo viņš nav sevi ievirzījis „aprindās“. Bet latviešu inteliģence un vērtēšanas spēja arvien ir turējusies diezgan augstu, un tā arī Antona Rupaiņa darbi tiek meklēti un kāri lasīti arī bez kādas lielās reklāmas.

Pašlaik Antons Rupainis ar ģimeni dzīvo St. Paulā un, tāpat kā katrs no mums, strādā smagu darbu un reizē nebeidz vērot, kā tauta Latvijā un arī trimdā meklē savai balsij atbalsi un ceļu uz nākotni.

29. decembrī paredzēta rakstnieka darba un veikuma atcere Čikāgā. Pagodinādami izcilā rakstnieka Antona Rupaiņa darbu, kas sauc pēc gaismas tumsā un pēc cilvēka sirds spēka šinī starptautiskajā gļēvuma un baiļu laikā, mēs reizē pagodināsim tos latviešu cīnītājus Latvijā un Sibirijā, kas raksta vēstuli visai pasaulei ar pašu asinīm, tāpat kā to dara ungāri. Ja pasaule uz to neatsaucas, vismaz mūsu pienākums ir atsaukties.

Jānis Šķirmants

Valdis Krāslavietis

DRAUGAM

Lai dzidros ūdeņos slīd tava laiva,
Un spirgti vēji lai galvu tev glauž!
Lai žigli, jo žigli tek Laimas salva,
Un zvaigžņotas buras viņa tev auž!

Kad izskanēs līgo — ēnas kļūs gaŗas;
Dūmakās ietīsies leja un kalns.
Dienai pār nakti tad nebūs vairs varas, —
Dzirdi, kā miņājas kumeļš jau salns! . . .

Būs jāatstāj buras, būs jāatstāj irkļi,
Būs jāatstāj draugi un ņirbošais krasts,
Bet melnajā naktī kā zvaigznes degs mirkļi —
Mirkļi, kad vairāk bij zaudēts, kā rasts.

JĀNIS JAUNSUDRABIŅŠ,

vadīdams trimdas dienas Vācijā, savās „Mēnesnīcās“, pašreiz cītīgi strādā pie jaunas grāmatas, kas aizrunāta Ziemeļblāzmas apgādam Zviedrijā. Grāmata sauksies „Mana dzīve“, un rakstnieks strādā pie tās ar lielu aizrautību, izmantodams pat naktis, par spīti smagās saaukstēšanās sekām, kas jau ilgāku laiku moca meistaru. Kā zināms, nākošajā gadā viņš svinēs 80-to dzimšanas dienu.

Kultūras apskats

- **Zviedru ārsts Etings Akerfelds Nobeļa prēmijas medicīnas institūtā atklājis, ka gara slimības nosakāmas ar asins analizi. Gara slimniekiem dzeltenais asins sērums ķīmiskā reakcijā kļūst sarkans. Jo smagāka slimība, jo sērums kļūst sarkanāks.**

- **Igauņu komponists Eduards Tūbins, kas dzīvo un strādā Stokholmā, pēdējā laikā sācis saņemt dažādus Maskavas sirsnības apliecinājumus, lai pārliecinātu viņu atgriezties Igaunijā. Tūbins pat uzaicināts apmeklēt Maskavu. Viņa darbi atskaņoti Zviedrijā, Vācijā, Somijā un citās Rietumeiropas zemēs. Viņa piektā simfonija ir arī Ņujorkas Filharmonijas orķestra repertuārā.**

„Ja es būtu palicis Igaunijā,“ paskaidro Tūbins, „es būtu vai nu ieslodzījumā, vai arī spiests komponēt kolchozu dziesmas. Komūnistu aicinājums atgriezties Igaunijā ir vienīgi slikts joks.“

VAKARS AR „ŽĪDIEM UN SKRODERIEM“

SV. KATERĪNES VANADZES 5 GADU JUBILEJAS SARĪKOJUMĀ PĀRSTEIDZ SKATĪTĀJUS. RETI LABS UZVEDUMS — REŽISORA A. PUĶES MEISTARDARBS. ARĪ SKATĪTĀJIEM AR DZIESMĀM JĀPIEDALĀS IZRĀDĒ.

Sv. Katerīnes rosīgā Vanadžu kopa š. g. 1. decembrī atzīmēja savu 5 gadu darbības atceri. Skaistajā zāles dekorējumā bija daudz skuju un krāsaino Ziemassvētku svecīšu, kas radīja tīkamu tuvo svētku ieskaņu. Sarīkojumu atklāja kopas pr-ce Milda Vītola, savā uzrunā sveicot vakara dalībniekus un izsakot pateicību visiem, kas 5 aizvadītajos gados Vanadžu labdarības pasākumus atbalstījuši ar siltu sirdi un devīgu roku, atceroties grūtdieņus Vācijā un tautiešus Sibirijas tālēs.

Sekoja uzvedums „Skroderdienas Katarīnēs“, ko skatītāji gaidīja ar lielāko interesi, jo jutās arī paši kā „tejāternieki“ — proti, visiem viesiem bija izdalīti speciāli vakara prologa dziesmu teksti, jo viesiem bija jādzied līdzi. Prologs sākās ar tēlotāju ierašanos zālē nevis no skatuves, bet pa āra durvīm, lai jau pašā sākumā pirms priekškara atvēršanās, uzņemtu ciešāku kontaktu ar skatītājiem. Nākošajiem Skroderdienu skatiem, ar visām žīdu ģimenes ķildām, krāsns spridzināšanu, lakatiņu zādzībām un skroderu dziesmām, skatītāji veselu stundu dzīvoja līdzi, vērojot augstvērtīgu un rūpīgi sagatavotu izrādi, kurā visi tēlotāji bija saliedēti kopīgā vienībā. Kā vēlāk noskaidrojās, tad režisors ar nesaudzīgu stingrību bija 3 mēnešus nepārtraukti slīpējis un labojis vietējos tēlotājus, prasot no katra viņa spēju maksimu. Viņa darbs šinī laukā sākās jau toreiz, Maskavas lielākajos teātros, grimējot aktierus. Vēlāk tas turpinājās Latvijas brīvvalsts laikā un šodien trimdā.

Tāpēc Aleksandram Puķem ir tik bagātīga pieredze un māka, un viņa veidotie skatuves tēli ir tik dzīvi un meistarīgi. Izrāde vēlreiz apliecināja, ka Sv. Katarīnēs mīt vareni tēlotāji un katarīniešiem būtu pēdējais laiks dibināt drāmatisko kopu, kas sniegtu izrādes arī lielākajos Kanadas latviešu centros. Žēl, ka šo izrādi varēja noskatīties tikai ap 200 cilvēku. Tā būtu jāredz daudz lielākam tautiešu skaitam.

Runājot par izrādes labākajiem tēlotājiem, nevar neatzīmēt „žīdus“ — pašu režisoru A. Puķi Joskes lomā, tad spēcīgāko katarīniešu talantu — P. Vītolu, šoreiz Ābrama lomā, un F. Konrādu pārliecinošajā Pindaka tēlojumā. Par veiksmīgu tēlotāju ar labu skatuvisku stāju un galvenais, par patīkamas un izkoptas balss īpašnieku sevi pierādīja tenors Ilmārs Dālbergs. Viņa dziedātās „Jūdzu savu pletīzeri“ un „Cik bēdīgi tie vecāki“ — vēl ilgi paliks izrādes apmeklētāju atmiņā. Jauki būtu dzirdēt I. Dālbergu — vīru kora „Viesturs“ dalībnieku un solistu — dziedot biežāk. Zāras lomā labi iederējās Irma Andersone, temperamentīgi dziedot mīlas dziesmu. Izrādes mūzikālais sniegums bija pianistes L. Albertiņas ziņā. Uz mēģinājumiem viņa bija mērojusi ceļu no savas tagadējās dzīves vietas — Hamiltonā. Daudz izrādes mūzikālajā kuplinājumā bija darījis arī jaunais Sv. Katarīnes vīru kora diriģents V. Šūmanis. Pārējie tēlotāji uzvedumā bijā: A. Sakse (Pindacīša), V. Pavlova (Bebene), V. Magone (Elīna), S. Sakse (Ieviņa), I. Vīksne (Kārlēns), M. Dālberga (Silmaču saimniece), R. Vītols (Dūdars). Suflēja E. Skujiņa.

Noskatīties izrādi bija ieradušies viesi pat no Klīvlendas. Pēc izrādes noskaidrojās, ka Sv. Katarīnes „skroderus“ savā pusē vēlas redzēt arī „amerikāņi“ — vispirms Klīvlendā. Jācer, ka Sv. Katarīnes drāmatiskās kopas visiem dalībniekiem izdosies nokārtot robežas pārejas formālitātes. Ar tik labi sagatavotu priekšnesumu panākumi būs katrā ziņā.

J. L.

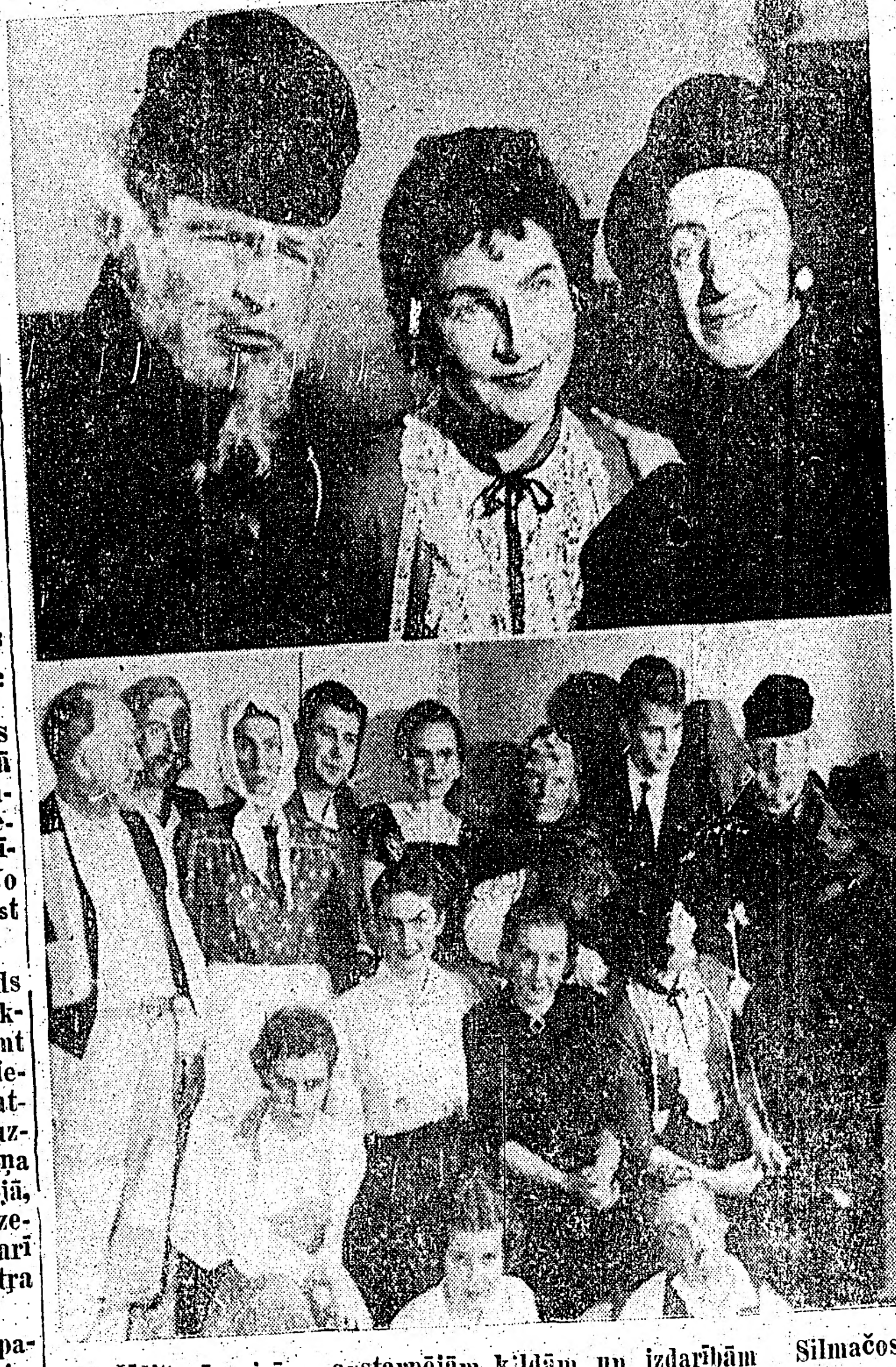

„Žīdi“ pēc visām savstarpējām ķildām un izdarībām Silmačos. No kr.: vecais Ābrams (P. Vītols), Zāra (I. Andersone) un Joske (rež. A. Puķe). Apakšā: tēlotāju un technisko darbinieku kopgrupa. J. Liģera uzņ.

J. TĪDEMANIS ATKLĀJ IZSTĀDI

Sestdien, 22. decembrī, plkst. 2 p.p. V. Keišes baleta studijas telpās, 889 O'Connor Dr., Golden Mail, Toronto, J. Tīdemanis atklāj savu Ziemassvētku gleznu skati, kas būs atvērta 5 dienas. Ar šo pašu klāstu mākslinieks pēc Jaunā gada dosies uz Bostonu.

Izstāde būs atvērta atklāšanas dienā no plkst. 2 p.p. līdz 10 vakarā. 23., 24., 25. un 26. decembrī izstādē tautieši būs gaidīti viesi no plkst. 12 dienā līdz 10 vakarā.

Tie, kam nav savas automašīnas, var nokļūt izstādē, braucot ar TTC autobusu (70. nr.) no Danforth un Coxwelle Ave stūŗa līdz izstādes vietas pieturai — St. Claire Ave. Brauciens ilgst apm. 8 minūtes. Tuvāka informācija pa tālruni LE 6-8995 vai PL 5-6621.

ANTONS RUPAINIS - MĀRA MOSTAS

Romānu triloģijas 3. daļa, J. Šķirmanta apgāds Čikagā, 1956. g.

Ja varam runāt par plašu un arī vērtīgu darbu latviešu trimdas rakstniecībā vēsturisko romānu klāstā, tad tas ir A. Rupaiņa — Māra mostas. Šī triloģija, kā 3. sējuma beigu daļā autors atzīmējis, ir vēsturisks, kultūrvēsturisks, biografisks un mītoloģisks vēstījums romāna veidā. Notikumu norise tajā dibināta uz vēsturiskiem faktiem, un galvenie varoņi ir reālas personas ar atmodas laikmeta cīnītāju Pēteri Miglenieku, kas plašākai latviešu sabiedrībai vēl maz pazīstams, centrā. Šo latviešu patriotu, kas uzupurībā par zemnieku tiesībām un sakarā ar paša traģiskajiem pārdzīvojumiem Latgalē kļuvis pat leģendārs, A. Rupainim savā veiksmīgajā tēlojumā arī zīmē kā spilgtu personību uz nabadzīgo zemnieku un bagāto muižnieku pretešķību fona.

Par P. Miglenieka bērnību autors stāsta 1. sējumā, kurā apcerēts arī zemnieku stāvoklis un poļu muižnieku dumpis. Šinī daļā autors sazīmē un raksturo galvenās personas. Pēc oficiālās versijas Pēteris Miglenieks dzimis 1850. gada 13. decembrī Nautrēnu pagastā kā zemnieka Andreja Miglenieka dēls. Taču par viņa izcelsmi Latgalē klīst nostāsts, it kā P. M. bijis Zaļmuižas barona Rozenšilda - Paulīna un pusčigānietes - puslatvietes bērns, kas samainīts ar Miglenieka zīdaini, kad Andrejs Miglenieks vēl bija Zaļmuižas vagaris. P. M. bijis ļoti temperamentīgs, milzu auguma, kupliem, melniem matiem un tumšu seju. Beidzis Rēzeknes pilsētas skolu, tā būdams viens no pirmajiem Latgales intelliģentiem.

Romāna 2. sējumā tēlota apdāvināta, katoļticīgā jaunekļa pirmās cīņas pret latviešu pārkrievināšanu un pravoslavijas (pareizticības) uzspiešanu. Te arī sākās Pētera romāns ar baronieti Soņu fon Rozenu, kuŗa 3. sējuma tēlojumā biezi krusto Miglenieka cīņu un ciešanu ceļus. Vispār viņam bijusi liela piekrišana pie sievietēm, taču mīlestībai atlicis maz laika, jo viņa īstā sūtība bija — cīņa par taisnību un apspiesto likteņa atvieglināšanu.

3. sējuma tēlojumā Pēteris Miglenieks, būdams pagasta darbvedis Viļakā un Ivgulovā, stingri iestājies par zemnieku tiesībām un tautas labāku nākotni. Šinī cīņā viņš nepazīst kompromisus. Pat no tāliem novadiem brauc pie viņa simtiem zemnieku pēc padoma un palīdzības, kad tie nonākuši konfliktā ar muižniekiem un cietuši no viņu patvarībām. Miglenieks nevienam padomu nav liedzis, caurām dienām un pat naktīs rakstījis lūgumus, par to neprasot ne mazāko atlīdzību. Servitūtu lietā viņš uzstājies tiesā pret muižniekiem kā zemnieku pilnvarotais. Būdams veikls runātājs un labs vietējo apstākļu un likumu pazinējs, viņš tiesā apgāž labākā Pēterburgas advokāta aizstāvēšanas runu, panākot zemnieku prasības apmierināšanu. Bet ar to iegūst muižnieku, īpaši barona Paulīna naidu, kas vēlāk izvēršas atriebībā.

Cīņā par savu taisnību, P. M. saduras ar tolaiku garīdzniekiem, kas nostājušies muižnieku pusē. Bet arī tas viņu nebiedē — Miglenieks iet viņam nolemto ceļu, paļaudamies uz Dievu un ticot taisnības uzvarai.

Kad Polockas muižnieks Vuškānos, kuŗa lietas Miglenieks kādreiz tiesā aizstāvējis, ar saviem jaunstrāvniekiem - terroristiem uzbrūk baronam Paulīnam un stražņikiem (cara laika lauku policisti) un nodedzina arī Zaļmuižas ēku, zemnieki pierunā Miglenieku bēguļot, jo baidās, ka vainu uzvels viņam. Taču barons palaiž viltu ziņu, ka Migleniekam nekas nedraud, un viņš atgriežas tēva mājās. Bet tad deg Zaļmuižas labības šķūnis. Un pa to laiku, kamēr zemnieki dzēš ugunsgrēku, pie Miglenieka ierodas Paulīna sūtīti stražņiki, viņu apvaino šinī dedzināšanā un apcietina. Miglenieks nojauž briesmas, ar visu savu milža spēku pretojas, bet 8 vīri viņu pieveic, savažo, iegāž ragavās un auļo uz 50 klm. attālo Ludzu. Un te nu notiek kas baigs, kaut kas tāds, ko spēja izdarīt varbūt tikai Jāņa Briesmīgā opričņiki vai tagad spēj krievu čekisti! Kad arī ragavās vēl Miglenieks pretojas — viņu piekēdē pie zirga ilkss un auļos dzen līdzi zirgiem pa aizputināto ceļu.

Šķiet, šo nodaļu, kurā tēlots Pēteris Miglenieks skrējienā pa moku ceļu, rakstnieks, vēstījumu kāpinot līdz drāmatiskai kulminācijai, pārdzīvojis visdziļāk. Starp citu A. Rupainis raksta: „Viņš klupa un krita, atkal rāvās augšā, jo citādi rikšotāji dzīrās samīt zem kājām, Stražņika pātaga plīkšķēja un kodās vaigos kā dēle, un dažkārt tinās ap kaklu kā čūska . . . No deguna pilēja tumšas lāses un sūrs šķidrums krājās kaklā . . . No triecieniem galvā trīcēja smadzenes. Sirds lēkāja kā zvans pie zirga ilkss . . .“

Atgriezušies no ugunsgrēka, zemnieki, kas dievināja savu Pēteri, pamanīja, ka viņš aizvests. Vienkāršie ļaudis nu saprata, ka uguns ir barona roku darbs, lai pazudinātu Miglenieku. Viņi dzinās tam pakaļ, lai atbrīvotu, bet vājie zirdziņi nespēja vairs stražņikus panākt. Tikai šur un tur ceļa malās bija redzamas Pētera kāju izartās kupenas un sniegā izkaisītās asiņu piles.

Otrs spilgts epizods, ko rakstnieks ievijis Pētera Miglenieka raksturojumā, ir notikums cietumā, kur, tautas lūgts un mudināts palīdzēt Pēterim, uz grēku sūdzi pie viņa ieradās dekāns Sīpulnieks. Kad sadauzīto mocekli cietuma sargi ienes pie garīdznieka, to ieraudzījis, Miglenieks samulst. Un kad dekāns aicina stāstīt grēkus pēc baušļiem, Pēteris savas meklētās taisnības vārdā atbild: „Es zinu baušļus un likumus, bet maz zinu, kas tos pilda. Visu baušļu kodols ir: mīli Dievu un savu tuvāku! Bet kāpēc kristīgā baznīca pieļauj bagātiem pielūgt zelta teļu? Kā drīkst baznīca svētīt pret samaksu grēkus un iejūgties zelta teļa pielūgšanā? Tāpēc es neticu tādai baznīcai. Es ticu tikai taisnīgajam Dievam. Mani tuvākie ir mana tauta. Tās dēļ es cīnījos, tās dēļ es mirstu. Mana cīņa bija mana lūgšana un nāve būs mans upuris Dievam par tautu . . .“

Šinīs un turpmākajos šīs nodaļas vārdos rakstnieks atspoguļojis Pētera Miglenieka apskaidroto dvēseli, viņa dzīves saturu un jēgu, tverot pa daļai filosofiskā skatījumā šī cilvēka likteni un viņa sūtību.

Kā nevainīgu Pēteri Miglenieku no cietuma atbrīvo. Kad 1883. g. 11. februārī pašaizliedzīgais Latgales dēls 33 g. vecumā mirst, viņa pēdējie vārdi ir: „Es mirstu, bet taisnība uzvarēja.“

Ziņa par uzticīgā un iemīļotā aizstāvja nāvi vēja ātrumā aplidoja zemnieku sētas vistālākajos novados, un tūkstošiem cilvēku ieradās viņu izvadīt uz pēdējo dusas vietu... Tautas apziņā Pēteris Miglenieks kļuva svētais, jo pāragrā nāve bija sekas no pārciestajām mocībām par taisnību.

Romānā ir daudz provinciālismu, parunu un izteicienu svešās valodās, īpaši krievu un poļu. Valoda vienkārša, gan veclaicīga, stipri kļūdaina, taču domas izteiktas skaidri un saprotami. Vidē, kur noris darbība, ir latvieši, poļi, krievi un žīdi. Tāpēc arī daudzo tipu veidojumos lieti iederas latgalismi, krievismi u. t. t.

Katrā ziņā, ar šo lielo darbu Antons Rupainis, veltot tam daudzus sava mūža labākos gadus, pētot dokumentus un pārbaudot nostāstus tautā, atsedzis nozīmīgus, vēsturiskus un kultūrvēsturiskus faktus. Īpaši vērtīgi ir pētījumi par latviešu iznīcināšanu Drisas, Sebežas un Polockas novados.

Šīs 3 grāmatas būtu jālasa katram latvietim, īpaši jaunajiem, kuriem priekšā smags cīņu ceļš par tautas tiesībām dzīvot un būt kungiem savā zemē. Lai šai daiļdarbā Antona Rupaiņa mākslinieciski radītais Pētera Miglenieka patriota - mocekļa tēls katra jaunieša sirdī iekvēlinātu tēvzemes mīlestības liesmas un spēcinātu cīņā par taisnību. Un cik jau pašlaik Latvijā nav jaunekļu, kuri, tāpat kā toreiz Pēteris Miglenieks, likteņa piekēdēti, šoreiz gan pie čekistu pajūga ilkss, par savu taisnību skrien baigo moku ceļu pa komūnisma aizputinātajiem dzimtenes lielceļiem . . .

Biruta Senkēviča

A. VOITKUS

Tā tas nepaliks

ROMĀNS

Astrīdas Robežgruntnieces viņete

55. turpinājums

Līdz šim neviens šo paskaidrojumu nebija noraidījis. Smārtēna galvojums kuŗam katram bija licies pietiekams. Vagulāns tomēr nebija kuŗš katrs, un Smārtēns dabūja dzirdēt vēl nedzirdētu jautājumu.

„Ar ko?“

„Kā tā — ar ko? Ar visu, kas man pieder. Ar manu algu.“

Vagulāns pasmaidīja.

„Jūs saņemat komisijas. Tas ir ļoti nedrošs un nenoteikts ienākums. Un piederēt jums pieder tikai auto. Tas nav nodrošinājums, kādu jūs minējāt.“

„Jūs man neuzticaties?“ Smārtēns izlikās apvainojies.

„Tam nav nekāda sakara ar uzticēšanos vai neuzticēšanos. Naudas lietās vajadzīga skaidrība. Esmu ar mieru trūcīga tautieša atbalstam ziedot kaut vai desmit dolaru, bet neesmu ar mieru tos aizdot un tad zaudēt. Principu lieta.“

„Bet tas cilvēks ir drošs kā zelts, un viņam ir arī nodrošinājums,“ Smārtēns vēl mēģināja, bet Vagulāns nebija pielaužams.

„Tad lai viņš nāk pats. Anonīmi es naudu neaizdodu.“

Smārtēns saprata, ka tālāk runāt būtu lieki, un viņš pārgāja uz jautājumu, kas pašreiz nodarbināja visu latviešu prātus.

Pareizi, Vagulāna kungs, tā es viņam pateikšu. Labi apdomājot, pilnīgi jums pievienojos. Jūsu vietā, varbūt nerīkotos citādi. Tikai jūs abus pazīstot, pirmajā mirklī neaptvēru, ka varētu rasties šaubas par drošību. Bet lai tas paliek. — Jūs piedalīsities biedrības pilnsapulcē?“

„Sakarā ar nama iegādi?“ Vagulāns jautāja, pliko galvvidu braucīdams. „Protams. Uzskatu to par visu tautiešu pienākumu.“

„Un?“ Smārtēns nogaidot skatījās Vagulānā.

„Lieta ir skaidra,“ viņš galvas glāstīšanu nepārtrauca, „mums jādomā reāli. Nama gādāšana ir tīri saimnieciskas dabas pasākums. Ja tas materiāli atmaksājas — labi. Ja ne — nav nekāda pirkšana.“

„Biedrības priekšnieks domā citādi.“

„Zinu. Ka nams vajadzīgs draudzei, sestdienas skolai, jaunatnes pulciņam, bibliotēkai, deju trupai, korim, skautiem, gaidām un kam vēl ne. Bet tam visam trūkst materiālas bazes. Kuŗš no tiem gādās par kārtību, aptīrīšanu, apkurināšanu? Kas pārvaldīs? Vai viena no šīm sabiedrībām, izņemot varbūt draudzi, bet arī tās līdzekļi ierobežoti — spēj maksāt kaut dālderi īrei?“

„Biedrības priekšnieks domā,“ Smārtēns smaidīdams iesāka, un viņa balsī bija skaņa, kas lika saprast, ka viņš biedrības priekšnieka domas gan atkārto, bet pats tās ieskata par aplamām un piemin tikai tāpēc, lai dzirdētu arī Vagulāna apstiprinājumu, ka tās nav pieņemamas. Bet Vagulāns Smārtēnam nemaz neļāva izrunāt līdz galam.

„Lai nu domā vien! Ko šis cilvēks domā, to mēs visi zinām, ka jāsaglabā latviskums un ka tāpēc visiem jānesot upuŗi. Hahaha! Taisni jābrīnās, cik divi brālēni var būt pretēja rakstura un uzskatu cilvēki — kamēr Pēteris Pūpols te pie mums dzīvo pats savu klusu un mierīgu dzīvi, domādams un gādādams par sevi un savu nākotni, tikmēr Kārlis Pūpols noskraidās pa biedrībām un sapulcēm. Ideālists? Bet kas viņam no tā tiek? Tik, kā tas biedrības priekšnieka gods.“

„Jūs, tātad, esat — pret?“

„Nē. Esmu par. Bet uz citiem pamatiem. Mēs ar Ziemeli jau runājām. Jādibina akciju sabiedrība un jāceļ nams, kuŗa telpas var izīrēt. Apakšas stāvs — veikaliem, otrs stāvs — sarīkojumu zālēm mazākām sabiedrībām, banketiem un tamlīdzīgi, pagrabs — lielā zāle ar skatuvi un tā tālāk. Tur var iekārtot pat kino — nelielu, bet gaumīgu, kas rādītu tikai izcilas filmas. Tāds nams ne tikai pats sevi samaksātu, bet dotu arī akcionāriem peļņu. Mūsu izraudzītā laukuma cena, salīdzinot ar novietojumu, ir zema. Tikai —“ un Vagulāns sāka izklāstīt sava projekta uzbūvi, minot skaitļus, kuŗu lielums pat Smārtēnam aizrāva elpu.

Kad Vagulāns beidza, smaids Smārtēna sejā bija pazudis.

„Es jūs apbrīnoju, Vagulāna kungs! Ja tas nebūtu jūs, man liktos, te runā jauns fantasts, ko aizrāvusi nereālizējama ideja. Jūsu projekts taču sasniedz gandrīz pusmiljona dolaru. Kur tos ņems?“

„Vispirms — latviešiem šai projektā jāiegulda visi brīvie līdzekļi. Tālāk — jāapgrūtina iepirktie privātie nami obligācijām, jo peļņa no nama katrā ziņā pārsniegs obligāciju procentus, un tad — ja ar to nepietiktu, — jāieinteresē cittautiešu kapitāls. Tāpēc es saku — jārada akciju sabiedrība.“

„Un tomēr jūs apbrīnoju. Jūs nupat Kārli Pūpolu nosaucāt par ideālistu , bet pats neesat citāds, kaut citā plāksnē.“

Vagulāns glaimots smaidīja, bet kad Smārtēns, promejot vēlreiz uzmanīgi atgriezās pie naudas aizņemšanas jautājuma, sastinga no jauna:

„Nē. Es jau teicu — tur nekas neiznāks. Bet nodrošinājuma naudu prom nedodu — ne savu, ne sabiedrības. Tā man principu lieta. Pirms kāda laika man zvanīja Kārlis Pūpols: vai es piekrītot, ka biedrība aizdodot ceļa naudu Jāņa Augara izceļošanai uz Kanadu — jūs taču atceraties to latvieti, kas bija izbēdzis no Austrumvācijas? — Nē, es teicu. Nepiekrītu. — Kāpēc ne? — Tā, es teicu, nevaru piekrist. Sabiedrības līdzekļi, un kāda mums drošība, ka šis kungs atbraucis atmaksā?“

„Bet viņš neatbrauca?“ Smārtēns nevarēja atcerēties.

„Nē. Nemaz nenonāca līdz balsošanai, jo pa to laiku Augars Vācijā bez vēsts pazuda. Straumēna kundze bija saņēmusi telegrammu no nometnes, kur viņš visu laiku bija uzturējies.“

Vēl dažas nenozīmīgas pieklājības frazes ar Vagulānu apmainījis, Smārtēns atvadījās. Pūpolu vārda pieminēšana viņam bija devusi jaunu ideju, un viņš to nolēma īstenot, kamēr vēl atradās Vagulāna namā.

⁂

Pāris reizes pie Pētera Pūpola durvīm pieklaudzinājis, Smārtēns sadūšojās un vēra tās vaļā, kaut arī saimnieka paša balss vietā aiz tām dzirdēja tikai skaļu un neatlaidīgu suņa riešanu.

„Ja jau Pūpols savu takšeli atstājis istabā, bet istabu pašu nenoslēgtu, tad viņš tālu nevar būt,“ Smārtēns pareizi sprieda, bet, durvis atvēris, izdarīto tūlīt nožēloja — tiklīdz šķirba bija pavērta, pietiekami plata, Pūpola Zāra izspruka kāpņu telpā un, brīvībā izkļuvusi, joņiem vien metās lejā uz galvenajām durvīm. Tās bija aizvērtas, un Zāra pie tām apstājās. Tagad Gvīdo būtu varējis mēģināt šuneli saukt atpakaļ, bet viņam negribējās šovakar otrreiz sastapt Grauduma kundzi, kuŗas istaba atradās tieši pretī Pūpola istabai un kas viņa balsi būtu noteikti pazinusi, ja viņš sāktu Zāru trenkāt.

Smārtēns tāpēc iegāja Pūpola istabā, atstāja durvis pusvērtas un sāka gaidīt — ir Zāru, ir Pūpolu.

Zāra atgriezās pirmā. Ieraudzījusi Gvīdo, viņa ieskrējās un vienā stiepienā bija viņa klēpī. Brītiņu savu spožo melno spalvu ļāvusi glāstīt, viņa izlēca no klēpja un no istabas stūŗa izritināja mazu gumijas bumbu. Zobos saņēmusi, viņa to atnesa un nolika Smārtēnam pie kājām. Kad tas vēl nepratās, viņa tam pāris reižu piegrūda ar purnu pie kājas un tad ar degunu paripināja bumbu uz viņa pusi.

(Turpinājums sekos)

ZIEMASSVĒTKU DĀVANAS

Jaunas visu apgādu grāmatas, dzintara un sudraba rotas, ādas un kokizstrādājumi, skaņu plates, latviešu rakstāmmašīnas un daudz c.

Pirms ko gādājat svētku dāvanām, aplūkojiet mūsu jauno cenrādi. Šogad tanī atradīsit kaut ko jaunu. Cenrādi izsūtām par brīvu.

Grāmatu kollekcionāriem un bibliotēkām:

Mums ir sagatavots pilnīgs visu trimdas izdevumu katalogs, un lielākā daļa šo izdevumu ir arī krājumā. Iespējama atlaide līdz 20—25%.

Apgāds LATVJU GRĀMATA pēc 2½ gadu pūlēm ir noorganizējis grāmatu apmaiņu ar okupēto Latviju. Pirmā grāmata tika nosūtīta jau 1954. g. pavasarī, bet pagāja vēl ilgs laiks, kamēr izdevās šo iespēju paplašināt. Turpmāk apgādāsim Latvijā izdotos rietumu klasiķu darbus un arī dažus no raksturīgākajiem pēdējā laika latviešu rakstnieku darbiem. Kas vēlas piedalīties šinī pasākumā? Varēsim dot dažus padomus.

LATVJU GRĀMATA, P.O. Box 332. Waverlv. Iowa, U.S.A.

Pīdiņu un cepumu pulveri tikai no

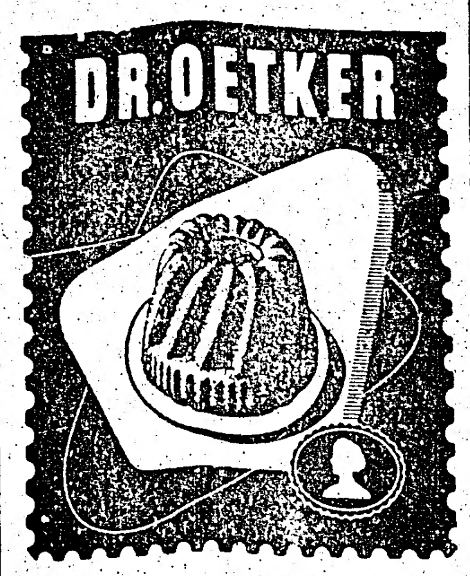

NOVUSA GALDUS un ZIEMAS LOGUS

piedāvā

TILLING'S WINDOWS LTD.

TEL. PL 5-4814 vai PL 5-4093, TORONTO

- Bagātīgā izvēlē griezti ziedi, podu puķes un krāšņuma stādi.
- Ziedu sakārtojumi katram gadījumam.
- Ziemassvētku dāvānām bagātīgu klāstu piedāvā Kanadas latviešu daiļamatnieku savienības salons.
- Ziemassvētku svecītes un lukturīši.

LOTUS PUĶU VEIKALĀ

802 Bathurst ielā pie Bloor Tel.: LE 3-3884, Toronto

Dāvanām un pašiem! **Apskatiet, varbūt patiks!**

FOTO ALBUMS:

20,5 x 23 cm, ar BRĪVĪBAS PIEMINEKĻA attēlu bagātīgā zelta spiedumā uz vāka.

Cena $6.00.

VIESU GRĀMATA:

17 x 23 cm, izmantojama arī kā dienas grāmata, uzmetumu grāmata atzīmēm par svarīgākiem notikumiem ģimenē, lai vēlāk no tiem paliktu skaistas atmiņas. Uz vāka Rīgas siluets zelta spiedumā.

Cena $6.00.

ADREŠU VĀKI APSVEIKUMIEM:

20,5 x 23 cm, ar skaisti iekomponētu Latvijas mazo ģerboni uz vāka, īsta zelta spiedumā.

Cena $5.00.

Piedāvā

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA,

123 HURON IELĀ, TORONTO

MEDIKAMENTUS UZ BALTIJAS VALSTĪM AR GAISA PASTU NOSŪTA

HALLS DRUGSTORE T. KRAUMANIS

14 DIXON RD., Toronto 15, Ont., Canada, tel. aptiekā CH 4-5678, mājās CH 4-0107

DABISKĀ GĀZE IR ĻOTI EKONOMISKA

Atsevišķas 10 istabu mājas ar ziemas priekšlogiem un gāzes apkures ierīcēm gāze apkurei izmaksā:

(APKURE ar pārveidotu sistēmu)

9 mēnešos	$191.00
Pārējie izdevumi līdz 12 m.	nekādi
Gada apkures izmaksa	$191.00

Sazinieties ar jūsu apkures ierīču pārstāvi, lai viņš iesniedz jums aprēķinu par apsildīšanas izmaksu jūsu mājā, to apsildot ar dabisko gāzi . . . Viņš jums paskaidros, kā pārkārtot jūsu pašreizējo apkures sistēmu pret jaunu un modernu.

DABISKĀS GĀZES priekšrocības

TĪRĪBA . . . NERADA TROKŠŅUS . . . VAR PAĻAUTIES . . . ĒRTA APKALPOŠANA AR AUTOMATISKĀM KONTROLIERĪCĒM . . . DROŠĪBA.

MAKSĀJUMI:

samaksa par kurināmo jākārto vēlāk, nevis uz priekšu, iespēja visus maksājumus sadalīt tā, lai katru mēnesi būtu jāmaksā viena noteikta summa.

NAV DAUDZ JĀMAKSĀ!

DABISKĀS GĀZES APKURES IERĪCES IEKĀRTOŠANAS IZDEVUMI JUMS NAV JĀMAKSĀ LĪDZ NĀKOŠĀ GADA APRĪLIM — pēc tam uz izdevīgiem maksāšanas noteikumiem 5 gados, maksājot ik mēnesi kopā ar gāzes rēķinu.

PASTEIDZIETIES — šī izdevība izbeidzas 1956. gada 15. decembrī.

Dabiskās gāzes „pārveidotājas ierīces" ir visāda veida apkurēm, neatkarīgi no kurināmā, ko pašreiz lietojat . . . ir arī speciāli konstruētas **dabiskās gāzes apkures** ierīces: ar modernu gaisa vēdināšanu, silto gaisu, karsta ūdens sildītājiem . . . parastajiem telpu apsildītājiem . . . atsevišķiem sildītājiem . . . kamīnu ierīcēm.

Uzmeklējiet jums tuvāko **dabiskās gāzes pārstāvi**, cauruļu liceju vai kontraktoru.

Consumers' Gas

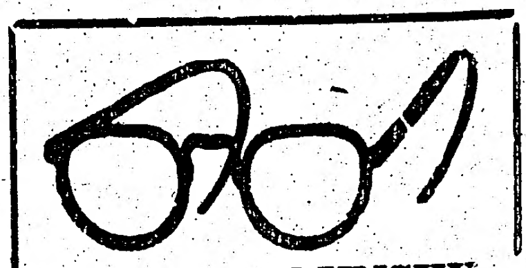

OPTIĶIS LUNSKY

470 COLLEGE ST., TORONTO

WA 1-3924

IEMAINIET

JŪSU BĒRNU SLIDAS

PRET JAUNĀM VAI LABI IZLABOTAJĀM SLIDĀM,

zēnu hokeja nūjām un aizsargpiederumiem, meiteņu baltajām figūrslidām (izmēri no 11—1), cenotas no 5.00—$10.00. Bezmaksas piedevas katram pirkumam.

TORONTO Nr. 1

SLIDU IZMAIŅAS CENTRĀLE

355 Yonge St., ziemeļos no Dundas.

Tel. EM 8-5667.

Forsyth

Maker of Canada's Finest Shirts

Vairāk kā 50 gadu John Forsyth **Limited** labie amatnieki ražo augstas **kvalitātes** kreklus. Katrā Forsyth **kreklā ir iešūstīta** garantija, **kas jums dod tā [illegible]** kvalitātes **nodrošinājumu.**

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 Wellington W., (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451

Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās.

Runā krieviski, vāciski un latviski

ANASTASIJA TĪDEMANIS

IELOGO GLEZNAS,

AKVAREĻUS, DIPLOMUS UN FOTOGRAFIJAS.

Restaurē vecmeistaru un modernistu gleznas un antikos logatus.

Pasūtinājumus veic visīsākā laikā par zemākām cenām.

Māksliniekiem 10% atlaide.

Adrese: 750 Bathurst St. (pie Bloor St.), tel. LE 6-8995, Toronto

---

Frank Vass B.A

ADVOKĀTS — NOTĀRS

455 Spadina Ave, Apt., 403

(College un Spadina ielu stūrī)

Tel. birojā — WA 2-6111

WA 2-6112, Toronto

Labi izglītota IGAUŅU DĀMA

5 pēd. un 4 collas, 120 mārc., labi situēta, vēlas iepazīties ar latviešu kungiem starp 45—55 g. v., — kas ļoti izglītoti, ar labu uzvešanos un nemeklē piedzīvojumus.

Lūdz rakstīt angliski vai vāciski šīs avīzes kantorim uz oferti 1412.

Kapsi's Hair Styling

113 MAC PHERSON AVE.

Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585 runā vāciski, krieviski un zviedriski

---

JŪS MEKLĒ.

Anna Jubalte, dz. Strelevica, meklē

Ēriku Pētera meitu

REZEVSKU,

dz. RIEKSTIŅU,

apm. 38 g. v. Dzimšanas un pēdējā dzīves vieta Latvijā — Liepājā.

Ziņas lūdz sniegt M. Matisai, 416 Millwood Rd., Toronto, Ont., Canada. Tel. HU 1-0856.

Meklē

ALEKSANDRU (SAŠU) VĪCUPU,

apm. 40 g. v.

Ja kāds ko zinātu, lūdz rakstīt māsai

Ilgai Ozolinš,
599 Spadina Ave.,
Toronto, Ont., Canada.

IZĪRĒJAMAS jaunremontētas 3 istabas. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā RI 8865, Toronto.

OTRĀ STĀVĀ izīrējamas 3 nemēbelētas istabas un virtuve. Zvanīt GE 8634, Toronto.

HIGH PARK RAJONĀ izīrējams nemēbelēts dzīvoklis — 2 istabas un moderna virtuve. Uz vēlēšanos garāža. Zvanīt katrā laikā — RO 7-5370.

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba ar virtuvi rietumos. Zvanīt pēc pl. 6 vak. LE 2-2208, Toronto.

DANFORTH - BROADVIEW rajonā, 27 Thorncliffe Ave., izīrējama 1 mēbelēta istaba. Tel. GE 4642, Toronto.

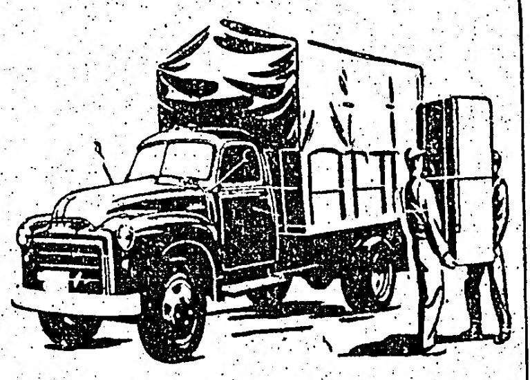

S. VASARĀJS

Transporta uzņēmums

Tel. LE 4-1403.

Toronto

PASTEIDZIETIES AR SVĒTKU SŪTĪJUMIEM!

Jūs varat nodrošināt sūtījumu ātrāku piegādi, ja ievērosit sekojošo:

- Adreses rakstiet skaidri un salasāmi, uzdodot iespējami pilnīgāko adresi, rakstot pilnīgu valsts nosaukumu un pēc iespējas angļu valodā.
- Pārliecinieties pasta kantoros par sūtāmo uz aizjūras zemēm saiņu un gaisa pasta vēstuļu svaru, lai sūtījumi būtu pietiekami apmarkoti. Raugaities arī, lai muitas deklarācijas tiktu izpildītas un uzlīmētas sūtījumiem.
- Vārdu un adresi rakstiet bloka burtiem. Adresi novietojiet arī saiņa iekšpusē. Ievērojiet, ka nosūtītāja adresei jāatrodas saiņa vai aploksnes kreisajā stūrī augšā.

Iegaumējiet . . . ka jūsu sūtītiem saiņiem ilgāks laiks jāpavada ceļā, tāpēc iesaiņojiet tos, cik vien rūpīgi iespējams. Lietojiet papes kastes, ietiniet izturīgā ietinamā papīrā un pārsieniet ar auklu.

Vajadzīgie norādījumi saņemami jums tuvākajā pasta kantorī.

KANADAS PASTA IESTĀDES PAZIŅOJUMS

SAJŪSMA

McGuinness

ir

KVALITĀTES ZĪMOGS

vairāk kā 50 gadu

★

McGuinness

AND COMPANY LIMITED

MIMICO ONTARIO

DZĒRIENU RAŽOTĀJI

(Izrunā MECGINIS)

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKA

Betlemes baznīcā, Third Ave un Pacific St., Brooklyn.

ČIKAGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W. Ferdinand St.

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi **Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp.**

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. **Miera** draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Ķirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 3-2420.

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi **mēneša 2. un 4. svētdienā,** plkst. 10.30 **dienā** Čikāgas luterāņu **semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.**

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel. 4 - 0302

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī Tel WA 4-1563.

16. decembrī, plkst. 3 p.p. Ziemassvētku eglītes vakars bērniem.

23. decembrī dievkalpojuma nebūs.

24. decembrī, plkst. 7 vak. Ziemassvētku vakara eglītes dievkalpojums.

25. decembrī, plkst. 10 rītā 1. svētku dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

16. decembrī, pl. 2 p.p. Centrālās YMCA's telpās, 40 College St. Ziemassvētku eglītes sarīkojums draudzes bērniem līdz 12 g. v. Svētbrīdis. V. Keišas baleta skolas audzēkņu priekšnesumi un E. Timermanes - Ozolas klavieru studijas audzēkņu priekšnesumi. Vecāki lūgti ņemt līdzi bērniem dāvanas (līdz 50 centu vērtībā), jo Ziemassvētku vecītis atnesīs tikai saldumu sainīšus.

24. decembrī Sv. Jāņa baznīcā notiks divi Ziemassvētku vakara dievkalpojumi: plkst. 5 p. p. un plkst. 7 vakarā.

31. decembrī, plkst. 10 vakarā — Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu Sv. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. **latviešu** draudzes dievkalpojumi **notiek** sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Ave.

16. decembrī, plkst. 3 p.p. draudzes Ziemassvētku eglīte bērniem Sv. Barnabas baznīcas zālē. (Ieeja no Hampton Ave.).

24. decembrī — Ziemassvētku svētvakarā, plkst 7 vakarā dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā. Dievkalpojumā dziedās „Viestura" vīru koris dirig. V. Rundāna vad.

31. decembrī — Vecgada vakarā, plkst. 7 v. dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā.

Māc. T. Aviks, 11 Wanda Rd., Toronto.

Māc. E. Pavasars, 209 East 28th St., Hamilton, Ont.

Hamiltonā, latviešu draudzē, 18 VictoriaAve. S., Sv. Trīsvienības baznīcā

Māc. Arturs Voitkus, 28 Austin Terrace, Toronto, tel. WA 5-1566;

Hamiltonā, Kristus ev. lut. draudzē dievkalpojumi notiks:

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont., tel. — CE 2-2385.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury Ont., tel OS 3-3284.

Māc. Elmārs Caune (10127 - 124 Edmontonā

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave, Winnipeg 9, Manitoba, tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREĀLAS

latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā, 285 Clark Ave Westmontā. Sākums plkst. 1.30 pp., mācītājs A. Gaudiņš.

Māc. V. Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q.

Kornvallē 15. decembrī, plkst. 7 vak. adventa dievkalpojums.

Montreālā, 16. decembrī, plkst. 3 p.p. Debesbraukšanas baznīcā, Outremont - Blair ielu stūrī draudzes bērniem Ziemassvētku eglīte ar svētbrīdi.

24. decembrī Debesbraukšanas baznīcā plkst. 6,30 vak. Ziemassvētku vakara dievkalpojums.

31. decembrī Debesbraukšanas baznīcā plkst. 6,30 vak. Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12 dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā. People Ch. 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14. tel. AM 1-4218.

TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU

draudzes kārtējie dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 4 pp. Walmer Rd. angļu baptistu baznīcas telpās

Dažādi izteicieni kanadiešu sabiedrībā

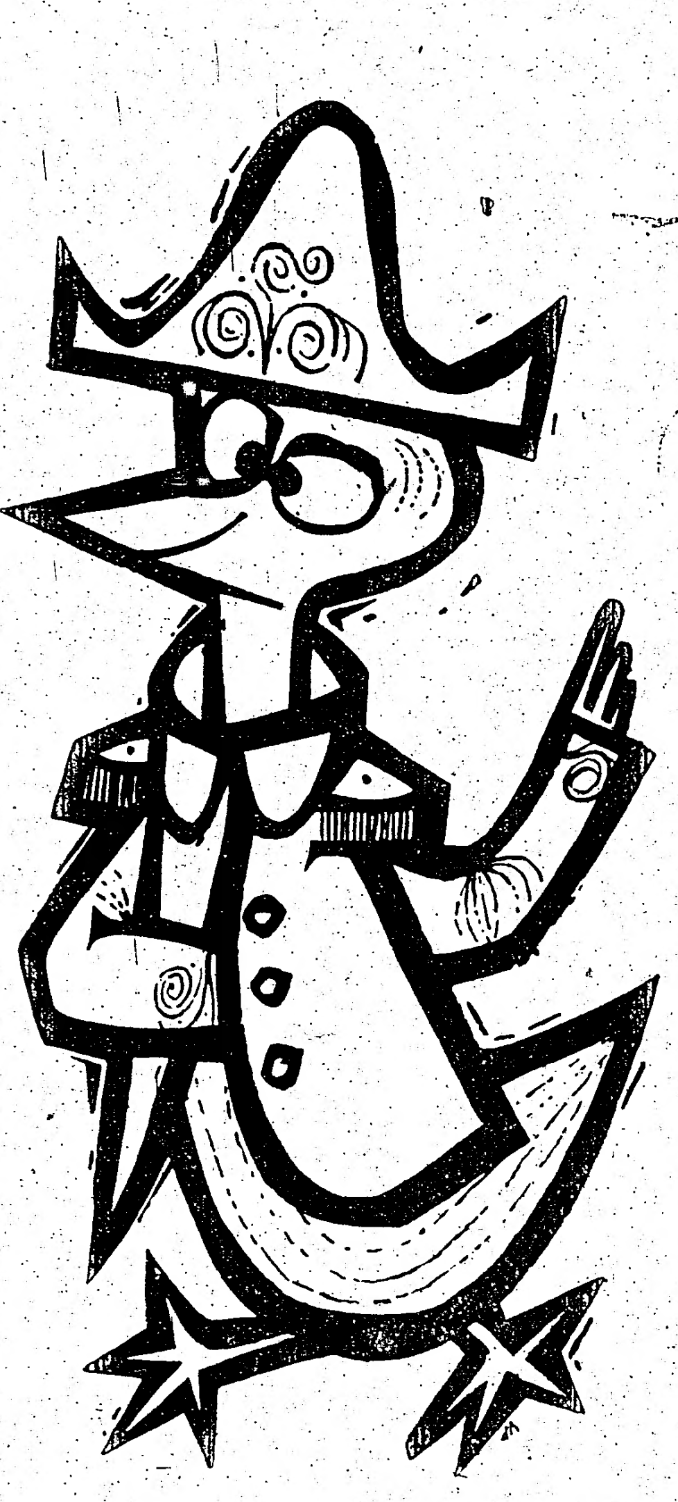

crazy as a loon (Dumjš kā zoss)

Meža zoss vārds ir saistīts ar dažādiem izteicieniem kanadiešu sabiedrībā. Līdzīgi kā dvēseles mokas, šīs zoss brēciens ir daļa no ziemeļu zemju nelabā apzīmējumiem.

CARLING'S RED CAP ALE
BREWERY LIMITED

Izrunā: Kārlings Red Kēp Ēl
Bruerīs Limited

Jūsu VECIE draugi
JAUNAJĀ zemē . . .

Wilson's
SINCE 1875

COCA
ORANGE
CREAM SODA
GINGER ALE

BEZMAKSAS PIEGĀDE
jūsu pikniku, banketu un visu citu svinību vajadzībām.
ZVANIET TORONTO

WA 1-2151
līdz 7 vakarā
darbdienās

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās
8537 PARK AVE, MONTREL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave.)
Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slavu valodās

NUPAT SAŅEMTAS SEKOJOŠAS GRĀMATAS:

Andreja Eglīša	OTRANTO, dzejas	$3.20
Kārļa Ieviņa	GUNTIS UN DAILA	$3.00
Jāņa Sirmaņa	TINCIS	$5.30
Rutku Tēva	DUMPĪGĀ RĪGA	$2.80
Jāņa Jaunsudrabiņa	TĀ MUMS IET	$4.20
Zentas Mauriņas	ZIEMEĻU TEMAS	$3.25

DV GRĀMATNĪCA,
123 Huron ielā, Toronto

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 Dundas St., West
(Spadina stūrī)
Zvanīt EM 8-9038, Toronto

Dr. Alexander Szatmari
nervu un noguruma slimībās
288 St. Clair Ave., W.
Toronto
Runas stundas no 2-7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

SĒĻZEMNIEKA APGĀDS

piedāvā vērtīgas grāmatas dāvanām:

Jonāsa Miesnieka jaunais romāns

VANDA

Autora 60 gadu jubilejas izdevums.

Autors plašajā romānā tēlo laikmetu, kurā sabrūk cara imperija un cīņās dzimst neatkarīgā Latvija. Krāšņi tēlots cilvēku dvēseles dualisms, mātes un dzimuma mīlestība. Tēlotie cilvēki nav ikdienišķi, tie ir cīnītāji. Viņu izjūtas ir dziļas un bojā eja traģiska. Šis romāns ar savu spraigo vēstījumu lasītāju saista no pirmās līdz pēdējai lapai.

Maksā $3.60; pasūtinot 2 nedēļu laikā apgādā — $3.—.

Sigridas Undsetes romāns

GIMNADENIJAS

Sievietes un vīrieša iekšējo pārdzīvojumu gamma ir romāna galvenā ass.

Maksā $3.75; pasūtinot apgādā — $3.15.

Pāvila Rozīša romāns

DIVAS SEJAS

Romānā daudz romantikas un spilgtu pārdzīvojumu no tām dienām, kad mūsu tēvi un mātes staigāja bēgļu gaitās Krievijā. Skaisti notēlotas arī strēlnieku cīņas.

Maksā $2.80; apgādā pasūtinot — $2.20.

Knuta Hamsuna romāns

JŪSMOTĀJS

Patiks katram lielo ziemeļnieku literātūras cienītājam.

Maksā $2.25; pasūtinot apgādā — $1.65.

Aīdas Niedras romāns

Rūžu KRISTĪNE

Viens no labākajiem autores darbiem. Krājumā vairs nedaudz eksemplāru.

Maksā $3.85; pasūtinot apgādā 2 nedēļu laikā $3.35.

Pasūtinot visas grāmatas kopā apgādā, ir SPECIĀLS PALETINĀJUMS: maksā tikai $12.—, t. i., $4.25 lētāk par nominālo maksu.

Žurnāla LAIKMETS

pirmo 4 gadu krājumā esošie numuri, vairāk kā 1300 lpp., **svētku cenu pazeminājumā maksā $9.50,** parastās tirgus cenas $21.75 vietā. **Rokdarbu nodaļā simtiem** paraugu un krāsainu oriģinālmetu. **Visu novadu tautas tērpu gatavošanas sīki apraksti. Iznācis arī LAIKMETA** 31. numurs. **Skolām** piedāvājam **šķērslīniju burtnīcas.**

Pasūtinājumus adresēt: **ARVIDS EGLITIS,**
2405 E. 22 St., MINNEAPOLIS 6, Minn., U.S.A.

AUGSTĀKĀ CENA KANADĀ

AUTOMAŠĪNĀM, KO VĒLATIES APMAINĪT

SPECIĀLPIEDĀVĀJUMS

Iemainot pie MODERN MOTORS jauno modeļu AUTOMOBIĻUS

Gads	1949	1950	1951	1952	1953	1954	Gads	1949	1950	1951	1952	1953	1954
Dodge	$725	$830	$955	$1075	$1325	$1555	Meteor	$655	$765	$925	$1025	$1270	$1525
Plymouth	$715	$820	$940	$1060	$1315	$1540	Studebaker	$635	$725	$845	$ 925	$1145	$1425
Chevrolet	$685	$765	$915	$1035	$1260	$1520	Nash	$500	$610	$790	$ 875	$1070	$1415
Pontiac	$690	$765	$920	$1030	$1265	$1515	Hudson	$510	$605	$770	$ 870	$1040	$1405
Ford	$650	$760	$915	$1020	$1275	$1515	Henry J.	$470	$525	$640	$ 760	$ 890	$1110

Augšminētās cenas maksājam par kaut cik mechaniski labā stāvoklī esošiem auto arī tad, ja būtu vajadzīgs remonts,

VAI $250.— IEMAKSA BEZ MAINĪŠANAS

Lielākā izvēlē Kanadā
CHRYSLERS un PLYMOUTHS,
kā arī **FARGO** smagie auto

PIEGĀDE 10 MIN. LAIKĀ.
VIENMĒR ATVĒRTS.

ŅEMIET ŠO SLUDINĀJUMU
līdzi BEZMAKSAS DĀVANAS
saņemšanai jūsu bērniem!

MODERN MOTORS

BENZĪNS
TIKAI
36.9 c. galonā

Chrysler, Plymouth, Imperial un Fargo pārstāvniecība
2467 EGLINTON E. AM 7-4681
1/4 JŪDZI AUSTRUMOS NO KENNEDY RD.

Pie apmaiņas maksājam līdz $500.— par katru auto 10 g. vai vecāku

---

LITTLE BEAUTY SALON

(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 ST. CLARENS AVE. tel. LE 1-5937
(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto,
PIRMDIENĀS SLĒGTS

VEIKSMĪGS LĪDZDALĪBNIEKS VISIEM...

Ikvienā jūsu darījumā Jaunskotijas-banka Kanadā ir jūsu partneris, palīdzot Kanadai attīstīties — un arī jums līdz ar to!

Jums ir parocīgi kontaktēt ar Jaunskotijas bankas Kanadā jums tuvāko nodaļu — tāpat, kā to dara neskaitāmi kanadieši.

Vienalga, vai tirdznieciskos darījumos vai personiskai līdzekļu uzkrāšanai, redzēsit, ka Jaunskotijas bankas jums tuvākā nodaļa jūs ar patiku sagaidīs un laipni apkalpos.

Iepazīstieties ar jums tuvākās BNS nodaļas vadītāju — viņa pieredze var jums daudz noderēt jūsu līdzekļu uzkrāšanai.

THE BANK OF NOVA SCOTIA
Jūsu partneris Kanadas jaunuzbūvei

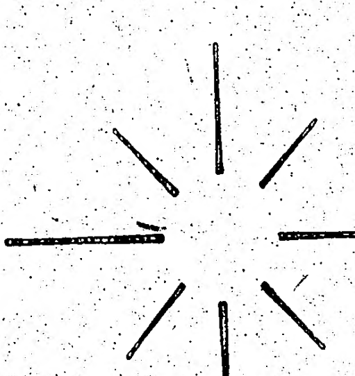

Ziemassvētki

Pamats ticībai

Ziemassvētku gars —
laba prāta cilvēkiem —
ir mūsu sargs un aizstāvis
Miers virs zemes!

Svinot Ziemassvētkus, šogad
cieši apņemsimies darīt visu,
kas vien mūsu spēkos, lai pasaulē
valdītu miers un labklājiba,
lai cilvēki dzīvotu kristīgā garā
un Ziemassvētki nestu
mieru virs zemes un labu
prātu cilvēkiem.

The House of Seagram
Distillers since 1857